

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din 12 februarie 2025

Chișinău

Cu privire la aprobarea mecanismului de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei

În temeiul art. 6 lit. c) și art. 9 alin. (2) din Legea nr. 225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2024, nr. 380-382, art. 585), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă:

1.1. Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, conform anexei nr. 1;

1.2. Regulamentul de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă, conform anexei nr. 2.

2. Ministerul Energiei:

2.1. în termen de 3 zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, va desemna membrii secretariatului Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei;

2.2. în termen de 7 zile de la înființarea secretariatului Comisiei, acesta va aduna candidaturile reprezentanților desemnați în calitate de membri ai Comisie, precum și supleanții acestora;

2.3. în termen de 20 zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, va elabora proiectul dispoziției Guvernului privind aprobarea componentei nominale a Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei;

2.4. în termen de 10 zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, va emite un ordin cu privire la modelul și modalitatea de depunere a cererii de aprobare.

3. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Energiei.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul interimar al energiei

Dorin RECEAN

REGULAMENT
privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare
inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei

I. DISPOZIȚII GENERALE

Secțiunea 1

Scopul, obiectivele și domeniul de aplicare

1. Scopul Regulamentului privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei (în continuare – *Regulament*) constă în instituirea cadrului juridic pentru organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.

2. Prezentul Regulament stabilește atribuțiile, structura și modul de organizare a activității Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei (în continuare – *Comisie*), precum și atribuțiile, componența și organizarea activității secretariatului Comisiei, în conformitate cu prevederile art. 9 și art. 13 alin. (7) din Legea nr. 225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei (în continuare – *Legea nr. 225/2024*).

3. Prevederile prezentului Regulament contribuie la:

3.1. testarea, crearea și dezvoltarea produselor, a tehnologiilor, a serviciilor, a modelelor de afaceri și a noilor abordări inovatoare în domeniul producerii, al transportului, al distribuției, al stocării energiei din surse regenerabile, precum și în furnizarea și consumul de energie;

3.2. implementarea angajamentelor asumate în cadrul tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

3.3. crearea unei sinergii mai eficiente între politica națională privind reglementarea în domeniul energiei și alte politici naționale relevante.

4. Comisia are următoarele atribuții și responsabilități:

4.1. gestionează implementarea proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, în conformitate cu Legea nr. 225/2024, cu documentele de politici în domeniul energiei și cu direcțiile de dezvoltare stabilite de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei;

4.2. formulează propuneri privind modificarea actelor normative în domeniul energiei;

4.3. verifică stadiul de soluționare a cererilor de aprobare a proiectelor de testare inovativă examinate de către secretariatul Comisiei;

4.4. cooperează cu toate autoritățile administrației publice centrale și locale pentru aplicarea Legii nr. 225/2024;

4.5. organizează proceduri de selecție pentru participarea în spațiile de testare inovativă;

4.6. analizează cererile de participare în spațiile de testare inovativă pe baza dosarului depus de către solicitanți, a analizelor efectuate de către secretariatul Comisiei, a avizelor transmise de către autoritățile publice, precum și a observațiilor depuse de către terți interesați, și emite recomandări cu privire la fiecare procedură de selecție și cerere de participare, conform prevederilor Legii nr. 225/2024;

4.7. oferă consiliere și suport solicitanților și participanților, pe întreg parcursul etapelor de selecție și implementare a proiectelor pentru spații de testare inovativă;

4.8. solicită informații și documente suplimentare de la solicitanți și organizează întâlniri cu aceștia, în vederea evaluării și monitorizării proiectelor de testare inovativă, după caz, prin intermediul secretariatului Comisiei;

4.9. asigură comunicarea cu solicitanții și cu participanții prin intermediul secretariatului Comisiei;

4.10. organizează consultări publice cu privire la examinarea cererilor solicitanților, la procedurile de selecție și cu privire la fiecare aspect pe care îl consideră relevant în sensul Legii nr. 225/2024;

4.11. elaborează rapoarte privind rezultatele și informațiile obținute în urma implementării proiectelor de testare inovativă și, la solicitarea Guvernului, furnizează informații referitoare la alte aspecte relevante cu privire la aplicarea prevederilor Legii nr. 225/2024;

4.12. examinează cele mai recente date științifice și elaborează un raport anual privind inovația în domeniul energiei, care se publică în al doilea trimestru al fiecărui an;

4.13. monitorizează, evaluează și verifică punerea în aplicare a proiectelor de spații de testare inovativă, conform prevederilor Legii nr. 225/2024;

4.14. asigură sprijinul pentru dezvoltarea și implementarea proiectelor de spații de testare inovativă, inclusiv prin oferirea de consultanță participanților la aceste spații de testare inovativă;

4.15. sesizează Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică despre cazurile de încălcare a legislației în domeniul punerii în aplicare a proiectelor de testare inovativă;

4.16. asigură cooperarea internațională în ceea ce privește regimul de testare inovativă și procesul de inovare în domeniul energiei.

Secțiunea a 2-a

Organizarea activității Comisiei

5. Comisia este un organ colegial fără personalitate juridică, a cărei componență nominală se aprobă prin dispoziție a Guvernului, fiind constituită din următorii membri:

5.1. un reprezentant al organului central de specialitate al autorităților administrației publice în domeniul energiei, care va îndeplini funcția de președinte al Comisiei;

5.2. un reprezentant al organului central de specialitate al autorităților administrației publice pentru resurse naturale și mediu;

5.3. un reprezentant al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică;

5.4. un reprezentant al Serviciului de Informații și Securitate;

5.5. un reprezentant al Universității Tehnice a Moldovei;

5.6. un reprezentant al Centrului Național pentru Energie Durabilă;

5.7. un reprezentant al Institutului de Energetică din cadrul Universității Tehnice a Moldovei;

5.8. trei experți independenți recunoscuți la nivel internațional.

6. Desemnarea membrilor titulari ai Comisiei, precum și a unui membru supleant pentru fiecare membru titular, care participă la ședințele Comisiei în absența titularului, se realizează prin ordin emis de către conducătorul fiecărei instituții menționate la subpct. 5.1-5.7.

7. Organul central de specialitate al autorității administrației publice în domeniul energiei desemnează, prin ordin al ministrului, trei experți independenți recunoscuți la nivel internațional, conform subpct. 5.8, în urma unei proceduri transparente de selecție. Experții independenți pot fi cetățeni ai Republicii Moldova sau străini și trebuie să îndeplinească următoarele cerințe/condiții:

7.1. să nu se afle în conflict de interese cu funcția de membru al Comisiei, conform art. 12 alin. (1) din Legea integrității nr. 82/2017;

7.2. să aibă experiență profesională de minimum 8 ani în domeniul energetic la nivel național și/sau internațional;

7.3. să nu fie funcționar public, membru al conducerii, angajat sau consultant al întreprinderilor din domeniul energiei care activează în Republica Moldova;

7.4. să nu fie membru al conducerii, cu statut de angajat sau consultant al întreprinderilor din domeniul energiei cu activitate în Republica Moldova în ultimii trei ani calendaristici;

7.5. să nu dețină acțiuni sau interese financiare directe sau indirecte în întreprinderile din domeniul energiei cu activitate în Republica Moldova.

8. Componența nominală a Comisiei, prevăzută la pct. 5, este transmisă secretariatului Comisiei, care pregătește dosarul pentru emiterea dispoziției Guvernului.

9. Calitatea de membru al Comisiei încetează în caz de:

- 9.1. expirare a mandatului;
- 9.2. demisie;
- 9.3. demitere;
- 9.4. încetare sau suspendare a activității;
- 9.5. imposibilitate a exercitării funcției de membru, inclusiv din motive de sănătate, pentru o perioadă mai mare de 60 de zile consecutive, începând cu prima zi de absență în cadrul unei ședințe;
- 9.6. deces.

10. Înlocuirea membrilor Comisiei se realizează prin dispoziție a Guvernului, în baza unei noi desemnări efectuate potrivit prevederilor pct. 6 și 7.

11. În componența Comisiei pot fi incluși și reprezentanți ai altor autorități ale administrației publice centrale decât cele reprezentate în Comisie, specializați în domeniul relevant, în funcție de agenda ședinței, și care exprimă opinii consultative.

12. Membrii titulari sau supleanții desemnați participă personal la ședințe și poartă răspundere personală pentru deciziile adoptate.

13. Membrii titulari și supleanții desemnați își exercită atribuțiile pe durata unui mandat de doi ani, cu posibilitatea de reînnoire pentru un al doilea mandat.

14. În cadrul Comisiei poate funcționa un grup de lucru format din experți din cadrul organului central de specialitate al autorităților administrației publice în domeniul energiei, organului central de specialitate al autorităților administrației publice pentru resurse naturale și mediu, Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, Serviciului de Informații și Securitate, precum și Universității Tehnice a Moldovei.

15. Grupul de lucru își desfășoară activitatea sub coordonarea secretariatului Comisiei și se reunește ori de câte ori este necesar. Activitatea acestuia constă în elaborarea analizelor, a studiilor de specialitate, a recomandărilor sau a avizelor destinate membrilor Comisiei, care pot fi luate în considerare la examinarea cererilor pentru regimul de testare inovativă.

16. Ședințele Comisiei sunt considerate deliberative în cazul în care este asigurată prezența a cel puțin două treimi din membrii săi în funcție. La ședințe participă membrii titulari ai Comisiei, iar, în absența acestora, supleanții desemnați în conformitate cu pct. 6.

17. Recomandările și hotărârile emise de către Comisie privind solicitările referitoare la implementarea proiectelor de testare inovativă se adoptă cu votul deschis, cu majoritatea membrilor cu drept de vot prezenți, în conformitate cu prevederile art. 13 alin. (8) din Legea nr. 225/2024.

18. Ședințele Comisiei sunt conduse de către președinte. În cazul absenței acestuia, președintele mandatează un membru al Comisiei pentru a conduce ședința.

19. Convocarea membrilor Comisiei la ședințe este realizată de către președintele Comisiei, prin intermediul secretariatului Comisiei, cu cel puțin trei zile înainte de data programată, iar în situații de urgență, convocarea se efectuează cu o zi înainte de data stabilită pentru ședință.

20. Convocarea membrilor Comisiei la ședințe se realizează prin e-mail, adresă oficială și/sau fax.

21. În vederea pregătirii ședinței în care se examinează un proiect de testare inovativă, membrii Comisiei depun la secretariatul Comisiei o declarație, în formatul prevăzut în anexa la prezentul Regulament, privind absența unui conflict de interese. În cazul identificării unei situații de conflict de interese, membrul Comisiei se abține de la luarea deciziilor individuale, în conformitate cu prevederile art. 14 alin. (2) lit. b) din Legea integrității nr. 82/2017, sau locul său este preluat, după caz, de un membru supleant.

22. Odată cu transmiterea documentelor care urmează să fie analizate în ședințele Comisiei, secretariatul Comisiei, după caz, formulează propuneri privind invitații a căror prezență este necesară la ședință, în raport cu subiectele aflate pe agenda de lucru. Secretariatul Comisiei prezintă președintelui Comisiei spre aprobare propunerile privind ordinea de zi și lista invitaților la ședințele Comisiei, acestea urmând a fi stabilite de către președintele Comisiei, pe baza propunerilor formulate de către secretariatul Comisiei.

23. Pentru fiecare ședință, secretariatul Comisiei asigură consemnarea aspectelor dezbătute în cuprinsul unui proces-verbal, care se semnează de către toți membrii prezenți la ședință. În cazul în care membrii prezenți la ședința Comisiei nu transmit observații în privința procesului-verbal, în forma și

termenele stabilite de către secretariatul Comisiei, se consideră că aceștia sunt de acord cu textul procesului-verbal, în forma în care a fost transmis.

24. Dezbaterile din cadrul ședinței sunt înregistrate pe suport audio și arhivate împreună cu procesul-verbal, precum și cu originalul documentelor înscrise pe agenda de lucru.

25. Hotărârile și recomandările Comisiei, semnate de către președintele Comisiei, se comunică solicitanților, autorităților administrației publice și instituțiilor publice relevante, integral sau în extras, în cel mult 10 zile de la data ședinței.

26. Evidența deciziilor menționate la pct. 25 se realizează printr-un registru de evidență a hotărârilor și a recomandărilor Comisiei, ținut de către secretarul Comisiei.

27. În cazul în care un membru al Comisiei nu poate participa fizic, la solicitarea motivată a acestuia, președintele Comisiei decide participarea prin intermediul unor mijloace electronice de comunicare la distanță, cu condiția ca acesta să asigure securitatea și confidențialitatea ședinței și a documentelor analizate.

28. Participarea la ședințele Comisiei, în condițiile pct. 27, nu afectează dreptul de vot, acesta urmând a fi exercitat în cadrul ședinței respective.

29. Ori de câte ori este necesar, pentru realizarea obiectivelor aflate pe agenda ședințelor Comisiei, prin intermediul secretariatului Comisiei, pot fi invitați să participe solicitanții, reprezentanți ai autorităților și ai instituțiilor administrației publice, reprezentanți ai unor întreprinderi relevante, alți parteneri sociali, experți sau reprezentanți ai mediului academic și ai mediului de afaceri.

30. Comisia, prin intermediul secretariatului Comisiei, cooperează cu alte autorități și instituții ale administrației publice, cu mass-media, cu întreprinderi, cu parteneri sociali, cu mediul academic, cu mediul de afaceri și cu publicul larg. De asemenea, facilitează schimbul de informații necesare pentru o participare activă și discuții privind scenarii preconizate pentru politicile și măsurile legate de energie, inclusiv pentru evaluarea progreselor înregistrate.

31. Comisia, prin intermediul secretariatului Comisiei, asigură consultarea cu privire la inovația în materie de reglementare în domeniul energetic, în cadrul căreia autoritățile administrației publice locale, organizațiile societății civile, mediul de afaceri, investitorii și alte părți interesate, precum și publicul larg participă activ și discută noi abordări inovatoare referitoare la producerea,

transportul, distribuția, stocarea energiei din surse regenerabile și furnizarea sau consumul de energie, și, respectiv, la progresele realizate.

Secțiunea a 3-a **Secretariatul Comisiei**

32. Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei asigură suportul pentru funcționarea Comisiei, prin intermediul secretariatului Comisiei.

33. Secretariatul Comisiei este asigurat de către o unitate specializată, fără personalitate juridică, înființată în cadrul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, care asigură funcționarea și suportul tehnic al Comisiei.

34. Secretariatul Comisiei are următoarele atribuții și responsabilități:

34.1. asigură asistență organizatorică și administrativă membrilor Comisiei, pentru implementarea direcțiilor inovatoare stabilite în documente de politici, referitoare la producerea, transportul, distribuția, stocarea energiei din surse regenerabile și furnizarea sau consumul acesteia;

34.2. îndeplinește obiectivele și activitățile stabilite de către Comisie;

34.3. analizează solicitările referitoare la implementarea proiectelor de testare inovativă, pe baza celor constatate, în scopul elaborării de propuneri corespunzătoare;

34.4. întocmește comunicările cu toate autoritățile administrației publice centrale și locale, în scopul efectuării analizei proiectelor de testare inovativă;

34.5. întocmește comunicările cu toate părțile terțe relevante a căror consultare este necesară pentru efectuarea analizei proiectelor de testare inovativă;

34.6. efectuează operațiunile administrative pentru organizarea procedurilor de selecție pentru participarea în spațiile de testare inovativă;

34.7. realizează inspecții potrivit prevederilor art. 31 din Legea nr. 225/2024;

34.8. acordă asistență organizatorică și administrativă Comisiei în oferirea serviciilor de consiliere și suport, în mod transparent și nediscriminatoriu, tuturor întreprinderilor și persoanelor fizice în ceea ce privește punerea în aplicare a Legii nr. 225/2024, aplicarea oricăror alte prevederi legale relevante și funcționarea în cadrul spațiului de testare inovativă, în măsura în care acest lucru este compatibil cu prioritățile de aplicare a legii;

34.9. în cazul ședințelor Comisiei, propune Comisiei participarea reprezentanților altor autorități ale administrației publice centrale decât cele reprezentate în Comisie, instituțiilor relevante, întreprinderilor, partenerilor sociali, experților sau reprezentanților mediului academic și de afaceri, în funcție

de agenda ședinței, întocmind toate comunicările necesare cu autoritățile administrației publice centrale și alte entități relevante;

34.10. sub îndrumarea Comisiei, realizează monitorizarea și verificarea implementării proiectelor de testare inovativă;

34.11. elaborează propuneri în vederea emiterii recomandărilor de către Comisie;

34.12. sub îndrumarea Comisiei, elaborează propuneri în scopul formulării recomandărilor pentru organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei în vederea adoptării măsurilor care să faciliteze dezvoltarea pieței energiei și a inovației;

34.13. întocmește adresări și răspunsuri cu privire la orice alte documente care intră în sfera de activitate a Comisiei.

35. Pentru realizarea obiectivelor și a atribuțiilor sale generale și specifice, secretariatul Comisiei poate colabora cu specialiști din diverse domenii de activitate, prin încheierea contractelor de prestări servicii sau contracte individuale de muncă, în numele organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energetic, după caz, în condițiile actelor normative.

36. Pentru realizarea obiectivelor Legii nr. 225/2024, personalul secretariatului Comisiei este abilitat să efectueze inspecții și poate purcede la efectuarea de inspecții conform ordinului emis de către conducătorul organului central de specialitate al autorităților administrației publice în domeniul energiei, fiind împuternicit cu următoarele atribuții de inspecție:

36.1. să intre în orice spațiu destinat activității de testare a proiectelor de testare inovativă;

36.2. să solicite furnizarea documentelor necesare în scopul inspecției și să ridice ori să obțină în orice formă copii ale acestora;

36.3. să solicite orice explicații necesare referitoare la proiectele de testare inovativă și să înregistreze aceste explicații.

37. O copie certificată a ordinului de inspecție se înmânează participantului supus inspecției.

38. Personalul secretariatului Comisiei are obligația de a se legitima înainte de începerea inspecției.

39. La finalul inspecției se întocmește un proces-verbal de constatare și inventariere în care se consemnează, în mod succint, desfășurarea inspecției, copiile documentelor ridicate și explicațiile formulate de către întreprinderea supusă inspecției.

40. Procesul-verbal de constatare și inventariere reprezintă documentul care atestă desfășurarea controlului. Acesta este alcătuit din partea constatatoare și partea prescriptivă, incluzând în mod obligatoriu următoarele elemente:

- 40.1. numele complet și funcția persoanelor care au efectuat controlul;
- 40.2. informațiile referitoare la împuternicirea și temeiul efectuării controlului;
- 40.3. denumirea completă/numele persoanei supuse controlului și obiectul de control;
- 40.4. datele privind toate aspectele: documentele, bunurile, produsele, utilajele și obiectele de altă natură care au fost supuse controlului, relevante în scopul controlului;
- 40.5. lista documentelor a căror copie a fost ridicată ca urmare a efectuării controlului;
- 40.6. constatările și rezultatele controlului;
- 40.7. explicațiile în scris ale persoanei supuse controlului;
- 40.8. obiecțiile formulate în scris de către persoana supusă controlului;
- 40.9. recomandările și indicațiile pentru înlăturarea încălcărilor stabilite în partea prescriptivă, după caz;
- 4.10. prescripția de aplicare a măsurilor restrictive, după caz.

Anexă
la Regulamentul privind organizarea și funcționarea
Comisiei pentru spații de testare inovativă
în materie de reglementare în domeniul energiei

**COMISIA PENTRU SPAȚII DE TESTARE INOVATIVĂ
ÎN MATERIE DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI**

DECLARAȚIE

Subsemnatul (a), _____, desemnat (ă) din partea _____ în cadrul Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, având calitatea de membru titular/supleant, în legătură cu proiectul de testare inovativă care face obiectul procedurii de examinare nr. _____ din data de _____, cunoscând prevederile art. 352¹ din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002, declar pe propria răspundere următoarele:

- nu sunt soț, rudă sau afin până la gradul al treilea cu niciuna dintre părțile implicate;
- nu dețin părți sociale/acțiuni la capitalul social subscris al niciuneia dintre părțile implicate;
- nu am un interes personal care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor privind examinarea proiectului de testare inovativă care face obiectul procedurii de examinare ori angajamente cu persoane care au un interes de natură să îmi afecteze imparțialitatea în procesul de examinare;

sau

- sunt soț, rudă sau afin până la gradul al treilea cu una dintre părțile implicate;
- dețin părți sociale/acțiuni la capitalul social subscris al uneia dintre părțile implicate;
- am un interes personal care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor privind examinarea proiectului de testare inovativă care face obiectul procedurii de examinare ori angajamente cu persoane care au un interes de natură să îmi afecteze imparțialitatea în procesul de examinare;
- mă aflu în următoarea situație față de proiectul de testare inovativă care face obiectul procedurii de examinare mai sus menționate:

Subsemnatul (a) declar că voi informa imediat secretariatul Comisiei în cazul în care vor interveni modificări în prezenta declarație în raport cu data completării acesteia, pe întreaga durată a procedurii de examinare.

De asemenea, declar că informațiile furnizate sunt corecte și complete, declarația fiind conformă cu realitatea, după toate cunoștințele mele.

Data:

Numele și prenumele:

Semnătura:

REGULAMENT

de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă

I. DISPOZIȚII GENERALE

Secțiunea 1

Scopul, obiectivele și domeniul de aplicare

1. Scopul Regulamentului de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă (în continuare – *Regulament*) constă în instituirea cadrului juridic pentru aprobarea și implementarea proiectelor de testare inovativă.

2. Prezentul Regulament stabilește:

2.1. inițierea, examinarea și aprobarea proiectelor de testare inovativă;

2.2. selecția pentru participarea în spațiul de testare inovativă;

2.3. cerințele referitoare la Raportul anual privind inovarea în materie de reglementare în domeniul energetic elaborat de către Comisia pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei (în continuare – *Comisie*).

3. Prevederile prezentului Regulament contribuie la:

3.1. testarea, crearea și dezvoltarea produselor, a tehnologiilor, a serviciilor, a modelelor de afaceri și a noilor abordări inovatoare în domeniul producerii, al transportului, al distribuției, al stocării energiei din surse regenerabile, precum și în furnizarea și consumul de energie;

3.2. punerea în aplicare a dispozițiilor art. 2 alin. (2) din Legea nr. 225/2024 privind spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei (în continuare – *Legea nr. 225/2024*);

3.3. implementarea angajamentelor asumate în cadrul tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

3.4. crearea unei sinergii mai eficiente între politica națională privind reglementarea în domeniul energiei și alte politici naționale relevante.

Secțiunea a 2-a

Cererile de aprobare a proiectelor de testare inovativă

4. Persoanele fizice sau juridice care îndeplinesc condițiile de participare prevăzute de art. 10 din Legea nr. 225/2024 (în continuare – *solicitant*) pot depune o cerere individuală sau în cadrul unei forme de asociere pentru aprobarea proiectului de testare inovativă (în continuare – *cerere de aprobare*).

5. Cererea de aprobare se depune pentru înregistrare la secretariatul Comisiei, pe suport de hârtie și/sau în format electronic, semnată cu semnătură olografă sau semnătură electronică validă de către solicitantul sau reprezentantul solicitantului. Documentele anexate la cererea de aprobare se depun în original și/sau în copii certificate pentru conformitate de către solicitant sau de către reprezentanții acestuia, cu anexarea actului care atestă împuternicirile de reprezentare.

6. Modelul cererii de aprobare se aprobă de către organul central de specialitate al autorităților administrației publice în domeniul energiei, prin ordin al ministrului.

7. Pentru a fi admisibilă, cererea de aprobare include cel puțin următoarele informații:

7.1. numele și datele de identificare ale solicitantului (sediul, domiciliul, după caz, adresa poștală, codul fiscal, numărul înregistrării de stat, pagina web oficială, dacă sunt disponibile, numele și prenumele persoanei de contact, numărul de telefon și adresa poștală și electronică ale persoanei de contact). În cazul participării într-o formă de asociere, aceste informații vor fi prezentate pentru fiecare membru al asocierii;

7.2. declarația pe propria răspundere că solicitantul și, în cazul unei asocieri, toți membrii asocierii respectă următoarele cerințe legale:

7.2.1. nu se află în procedură de insolvență;

7.2.2. nu se află într-o situație de conflict de interese în cadrul sau în legătură cu procedura în cauză;

7.2.3. nu are/nu au antecedente penale nestinse pentru comiterea infracțiunilor contra securității publice și a ordinii publice, pentru corupere activă, corupere pasivă, spălare de bani, muncă forțată, infracțiuni împotriva umanității sau trafic de ființe umane;

7.3. denumirea proiectului de testare inovativă și o descriere succintă a acestuia;

7.4. domeniul energetic în care se va implementa proiectul de testare inovativă;

7.5. menționarea derogărilor de reglementare solicitate, cu motivarea necesității acordării derogării pentru implementarea proiectului de testare inovativă;

7.6. dimensiunea proiectului de testare inovativă, după caz, inclusiv limitările privind dimensiunea proiectului în ceea ce privește spațiul fizic alocat pentru implementarea proiectului de testare inovativă, numărul de participanți terțe părți, inclusiv consumatorii sau producătorii care fac parte din proiect;

7.7. descrierea succintă a strategiei de încetare a proiectului de testare inovativă și a tranziției acestuia după finalizare la sistemul general de reglementări aplicabile. Sunt luate în considerare planurile de încetare a

proiectului de testare inovativă la finalul perioadei aprobate, precum și încetarea proiectului de testare inovativă datorită unor întreruperi obiectiv justificate. Aceste întreruperi obiectiv justificate pot fi, dar nu se limitează la, defecțiuni sau nesustenabilitatea proiectului de testare inovativă;

7.8. justificarea succintă a eligibilității proiectului de testare inovativă ca urmare a întrunirii următoarelor criterii de eligibilitate:

7.8.1. dimensiunea inovatoare a proiectului propus, acesta având posibilitatea de a aduce o contribuție importantă la dezvoltarea sectorului energetic, dar și a ideilor și/sau a mecanismelor de eficientizare energetică în Republica Moldova și/sau la nivel internațional;

7.8.2. imposibilitatea implementării sau dificultatea substanțială de punere în aplicare a proiectului de testare inovativă în condițiile de reglementare existente în Republica Moldova;

7.8.3. capacitatea proiectului de testare inovativă de a contribui la îmbunătățirea normelor de reglementare și la procesul de învățare în materie de reglementare;

7.8.4. asigurarea protecției consumatorilor la etapa de punere în aplicare;

7.9. precizarea formelor de consiliere sau de suport în ceea ce privește punerea în aplicare a Legii nr. 225/2024 de care are nevoie solicitantul din partea Comisiei sau a altor autorități ale administrației publice;

7.10. expertiza și experiența relevante în domeniul tehnic și de afaceri deținute de către solicitant;

7.11. activele și resursele relevante care sunt necesare pentru implementarea acestui proiect de testare inovativă și modalitatea în care acestea vor fi procurate, după caz;

7.12. pierderea sau impactul maxim generate de riscurile previzibile ale proiectului de testare inovativă, cuantificarea riscurilor, cu includerea încălcării scenariilor de testare și impactul acestora asupra clienților și a ecosistemelor de energie electrică sau gaze, garanțiile propuse pentru a proteja consumatorii împotriva acestor riscuri;

7.13. calendarul de raportare propus pentru a urmări progresul proiectului de testare inovativă;

7.14. descrierea conceptuală a proiectului cu prezentarea planului de monitorizare a implementării proiectului, respectiv, indicatorii și metodologia relevantă de monitorizare.

Secțiunea a 3-a **Procedura de selecție și aprobarea cererilor** **pentru proiectele de testare inovativă**

8. În cazul în care secretariatul Comisiei constată că informațiile, inclusiv documentele anexate la cererea de aprobare, sunt incomplete, informează

solicitantul în scris, în termen de 3 zile, și stabilește un termen de 10 zile pentru completarea cererii de aprobare.

9. Secretariatul Comisiei, cu acordul acesteia, poate permite solicitantului să depună doar o anumită parte a informațiilor și/sau a documentelor prevăzute în formularul cererii de aprobare, în cazul în care consideră că acestea nu sunt esențiale pentru examinarea proiectului de testare inovativă. Această măsură se aplică în conformitate cu principiul proporționalității, asigurând eficiența procesului de examinare.

10. În cazul în care solicitantul nu furnizează informațiile și documentele solicitate pentru a completa integral formularul de cerere de aprobare și nu obține o derogare de la această obligație, secretariatul Comisiei înștiințează solicitantul în privința faptului că solicitarea depusă este inadmisibilă, neîndeplinind condițiile prevăzute de prezentul Regulament, pentru a fi calificată ca cerere de aprobare.

11. După primirea tuturor informațiilor și a documentelor prevăzute în formularul cererii de aprobare, secretariatul Comisiei notifică, în scris, solicitantului data la care cererea de aprobare este considerată completă.

12. În vederea examinării cererii de aprobare, secretariatul Comisiei solicită:

12.1. avizele motivate ale autorităților administrației publice responsabile de emiterea avizelor, a aprobărilor sau a autorizațiilor în domeniul reglementat de la care solicitantul solicită derogări;

12.2. opinia autorității executive a administrației publice locale pe al cărei teritoriu administrat va fi implementat proiectul cu privire la inițiativa publicată;

12.3. opinia oricăror terțe părți relevante, ori de câte ori consideră că este necesară pentru soluționarea cererii de aprobare.

13. La cererea secretariatului Comisiei:

13.1. autoritățile administrației publice responsabile de emiterea avizelor, a aprobărilor sau a autorizațiilor în domeniul reglementat, de la care solicitantul solicită derogări, transmit avizele motivate cu privire la cererea de aprobare în termen de cel mult 30 de zile de la data comunicării solicitării secretariatului Comisiei;

13.2. autoritatea publică locală pe al cărei teritoriu urmează să fie implementat proiectul transmite opinia motivată cu privire la cererea de aprobare în termen de cel mult 30 de zile de la data comunicării solicitării secretariatului Comisiei;

13.3. părțile terțe relevante transmit opinia lor motivată de la data comunicării solicitării secretariatului Comisiei în termen de cel mult 30 de zile.

14. Pentru îndeplinirea obiectivelor specificate în Legea nr. 225/2024, secretariatul Comisiei organizează întâlniri cu solicitanții sau participă la acestea, la cererea membrilor Comisiei sau a solicitanților respectivi.

15. În cadrul întâlnirilor dintre reprezentanții secretariatului Comisiei, membrii Comisiei și solicitanții sau reprezentanții terțelor părți interesate, ai autorităților, ai instituțiilor publice organizate, în legătură cu examinarea cererilor de aprobare, sunt întocmite procese-verbale în care sunt consemnate succint: inițiatorul întâlnirii, participanții la întâlnire, scopul acesteia și aspectele discutate.

16. Procedura de examinare a cererii de aprobare poate fi făcută publică în orice mod, inclusiv pe pagina web oficială destinată proiectelor de testare inovativă.

17. În funcție de specificul și complexitatea cererii de aprobare, secretariatul Comisiei organizează, ori de câte ori consideră necesar, consultări publice referitoare la cererile de aprobare aflate în procedura de examinare.

18. În cazul proiectelor de testare inovativă care intră sub incidența Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului și care au un impact semnificativ asupra mediului sau asupra comunităților locale, Comisia, prin intermediul secretariatului Comisiei, organizează consultări publice, cu implicarea tuturor părților interesate relevante. Perioada de consultare publică fiind de cel puțin 30 de zile.

19. Pe parcursul examinării cererilor de aprobare, la solicitarea Comisiei, secretariatul Comisiei întocmește note cu privire la stadiul examinării cererilor de aprobare și le prezintă Comisiei, precum și orice alte documente sau materiale solicitate de către Comisie.

20. Membrii Comisiei pot participa la întâlnirile organizate cu solicitanții, în scopul clarificării cererilor de aprobare. În funcție de specificul inovației examinate, membrii Comisiei pot organiza întâlniri cu autoritățile administrației publice, cu instituțiile publice, precum și cu orice alte părți terțe.

21. Solicitanții pot modifica și completa cererile de aprobare pe parcursul procedurii de examinare, ca urmare a discuțiilor și a îndrumărilor primite de la Comisie și/sau secretariatul Comisiei.

22. După primirea tuturor informațiilor necesare pentru evaluarea cererii de aprobare, secretariatul Comisiei programează ședința Comisiei pentru

deliberarea asupra cererilor de aprobare în cel mult 45 de zile de la data la care cererea de aprobare a devenit completă.

23. Secretariatul Comisiei întocmește o notă internă referitoare la cererea de aprobare. Nota secretariatului Comisiei, împreună cu toate documentele referitoare la cererea de aprobare, se înaintează Comisiei nu mai târziu de 7 zile înainte de ședința Comisiei.

24. Comisia analizează și dezbate în ședință cererea de aprobare și emite, după caz:

24.1. o recomandare motivată de autorizare a proiectului de testare inovativă, în cazul în care solicitarea îndeplinește criteriile prevăzute la art. 3, 10 și 11 din Legea nr. 225/2024;

24.2. o hotărâre de retrimiteră a solicitării la secretariatul Comisiei pentru o analiză suplimentară, indicând aspectele care trebuie analizate, respectiv avizele și opiniile care trebuie solicitate în mod suplimentar, precum și un termen de recomandare cu privire la îndeplinirea deciziei sale de către secretariatul Comisiei;

24.3. o recomandare motivată de respingere a cererii, în cazul în care solicitarea nu îndeplinește criteriile prevăzute la art. 3, 10 și 11 din Legea nr. 225/2024.

25. Secretariatul Comisei comunică solicitantului deciziile adoptate de Comisie în cel mult 5 zile de la data adoptării acestora.

Secțiunea a 4-a

Hotărârile Guvernului cu privire la proiectele de testare inovativă

26. În cazul în care Comisia emite o recomandare de aprobare a proiectului de testare inovativă, organul central de specialitate al autorității administrației publice în domeniul energiei elaborează și transmite spre aprobare Guvernului proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de testare inovativă.

27. Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea punerii în aplicare a proiectului de testare inovativă va cuprinde cel puțin următoarele elemente:

27.1. persoana fizică sau juridică, titularii drepturilor și a obligațiilor de a participa la testele efectuate în cadrul unui proiect de testare inovativă;

27.2. domeniul de aplicare al proiectului de testare inovativă pentru care sunt acordate derogări temporare de la cadrul de reglementare aplicabil;

27.3. derogările temporare de la cadrul de reglementare aplicabil de care beneficiază proiectul de testare inovativă;

27.4. termenul pentru care sunt prevăzute derogările de la cadrul de reglementare aplicabil de care beneficiază proiectul de testare inovativă;

27.5. limitări ale derogărilor de la cadrul de reglementare aplicabil de care beneficiază proiectul de testare inovativă. Acestea pot fi, dar fără a se limita la, limitări geografice, cantitative sau de altă natură;

27.6. măsurile suplimentare de supraveghere, control și verificare, în vederea respectării prevederilor proiectului, precum și asigurarea protecției consumatorilor;

27.7. obligațiile cu privire la comunicarea de date și de informații referitoare la proiectul de testare inovativă și rezultatele obținute pe parcursul desfășurării acestuia, precum și alte informații Comisie și secretariatului Comisiei, în scopul învățării în materie de reglementare, inclusiv frecvența cu care aceste date și informații sunt comunicate;

27.8. obligațiile cu privire la întocmirea și prezentarea unor rapoarte intermediare privind proiectul de testare inovativă în conformitate cu un calendar prestabilit;

27.9. sancțiunile aplicabile în caz de încălcare a prevederilor Hotărârii Guvernului, inclusiv a prevederilor art. 23 alin. (4) din Legea nr. 225/2024;

27.10. orice alte dispoziții necesare în vederea implementării proiectului de testare inovativă, după caz.

28. Organul central de specialitate al autorităților administrației publice în domeniul energiei consultă proiectul Hotărârii Guvernului împreună cu solicitantul sau cu orice altă parte terță relevantă, după caz.

29. Guvernul adoptă hotărâri de aprobare a punerii în aplicare a proiectului de testare inovativă, în cazul în care cererea de aprobare îndeplinește criteriile prevăzute la art. 3, 10, 11 și 15 din Legea nr. 225/2024, cu menționarea considerentelor care au condus la această hotărâre.

Secțiunea a 5-a **Monitorizarea proiectelor de testare inovativă**

30. Monitorizarea și verificarea activităților desfășurate în cadrul spațiului de testare inovativă se realizează în conformitate cu dispozițiile legale aplicabile, cu excepția derogărilor de la cadrul de reglementare aplicabil, acordate specific proiectului de testare inovativă.

31. Comunicarea datelor și a informațiilor referitoare la proiectul de testare inovativă și a rezultatelor obținute pe parcursul desfășurării acestuia se realizează de către participanți, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de testare inovativă.

32. Participantul prezintă rapoartele intermediare privind proiectul de testare inovativă în conformitate cu Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de testare inovativă.

33. Raportul intermediar privind proiectul de testare inovativă include:

- 33.1. stadiul de implementare al proiectului;
- 33.2. o sinteză a datelor colectate în cadrul procesului de monitorizare;
- 33.3. măsurile implementate de protejare a consumatorilor, după caz;
- 33.4. rezultatele preliminare ale proiectului;
- 33.5. propuneri motivate pentru modificarea legislației în vederea desfășurării proiectului sau integrării inovațiilor pe piața națională în cadrul sistemului general de reglementare;
- 33.6. alte informații relevante pentru proiect, după caz.

34. Secretariatul Comisiei, sub îndrumarea acesteia, este responsabil de colectarea și gestionarea evidenței informațiilor prevăzute la pct. 33.

35. Secretariatul Comisiei solicită participanților toate informațiile și clarificările necesare în termen de 10 zile, după caz.

36. În scopul îndeplinirii atribuțiilor de monitorizare și de verificare, secretariatul Comisiei efectuează inspecții în conformitate cu prevederile pct. 37-40 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.

37. Pe durata implementării proiectului de testare inovativă, participanții sunt obligați să raporteze imediat orice risc neprevăzut sau situație de criză. Participantul aflat într-un astfel de caz va suspenda imediat implementarea proiectului de testare inovativă până la comunicarea deciziei Comisiei. Comisia va organiza de urgență o ședință pentru evaluarea riscurilor și pentru a decide:

- 37.1. suspendarea proiectului până la eliminarea riscurilor, după caz;
- 37.2. implementarea unor măsuri corective obligatorii;
- 37.3. informarea publicului și a părților afectate despre riscurile identificate și măsurile întreprinse.

Secțiunea a 6-a

Evaluarea rezultatelor finale ale proiectului de testare inovativă

38. În termen de 30 de zile de la încheierea sau încetarea proiectului de testare inovativă, participantul comunică secretariatului Comisiei raportul final de evaluare a rezultatelor proiectului de testare inovativă, conform modelului prevăzut în anexă și în conformitate cu dispozițiile art. 32 din Legea nr. 225/2024.

39. Raportul final de evaluare a rezultatelor proiectului de testare inovativă include:

39.1. o sinteză a datelor colectate în cadrul implementării proiectului de testare inovativă;

39.2. măsurile implementate de protejare a consumatorilor, după caz;

39.3. rezultatele finale ale proiectului de testare inovativă;

39.4. propuneri motivate pentru modificarea legislației în vederea desfășurării proiectului sau integrării inovațiilor pe piața națională în cadrul sistemului general de reglementare;

39.5. alte informații relevante pentru proiect, după caz.

40. Secretariatul Comisiei solicită participantului să modifice raportul final de evaluare a rezultatelor proiectului de testare inovativă în cazul în care acest document nu oferă o analiză cuprinzătoare a activităților desfășurate pe durata proiectului, a concluziilor acestuia și a măsurilor propuse pentru implementarea ulterioară a rezultatelor în cadrul de reglementare, impunând un termen rezonabil.

41. În baza recomandărilor prezentate de către secretariatul Comisiei și consultând opinia Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, a organului central de specialitate al autorităților administrației publice în domeniul energiei, precum și a altor părți terțe relevante, Comisia dezbate raportul final de evaluare a rezultatelor proiectului de testare inovativă în ședința sa.

Secțiunea a 7-a **Prelungirea perioadei de testare inovativă**

42. În cazul în care, pe parcursul implementării proiectului de testare inovativă, se constată necesitatea prelungirii perioadei de testare, durata punerii în aplicare a proiectului se prelungește cu o perioadă de maximum 5 ani. Participantul solicită prelungirea duratei proiectului de testare inovativă cu cel puțin 3 luni înainte de expirarea acestuia și furnizează Comisiei toate informațiile necesare pentru a susține și a motiva cererea de prelungire.

43. Cererea de prelungire a duratei proiectului de testare inovativă se depune pentru înregistrare la Secretariatul Comisiei, pe hârtie și/sau în format electronic. Cererea fiind semnată cu semnătură olografă sau semnătură electronică validă de către solicitant sau de către reprezentantul acestuia. Documentele anexate la cererea de prelungire a proiectului se prezintă în original și/sau în copii, copiile fiind certificate, pentru conformitate, de către solicitant

sau prin intermediul reprezentanților, cu prezentarea actului ce atestă împuternicirile de reprezentare.

44. În baza notei motivate întocmită de către secretariatul Comisiei, Comisia analizează și dezbate această cerere în ședință. În cadrul ședinței Comisiei, participantul poate fi invitat să participe pentru a oferi orice informații și clarificări necesare.

45. Comisia adoptă:

45.1. o recomandare motivată de respingere a cererii de prelungire a duratei proiectului de testare inovativă, în cazul în care cererea de prelungire nu este justificată;

45.2. o recomandare motivată de prelungire a duratei proiectului de testare inovativă, în cazul în care cererea de prelungire este justificată.

46. În cazul în care Comisia emite o recomandare motivată de prelungire a duratei proiectului de testare inovativă, organul central de specialitate al autorităților administrației publice în domeniul energiei elaborează și transmite spre aprobare Guvernului proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la prelungirea duratei proiectului de testare inovativă.

47. Prolungirea duratei unui proiect de testare inovativă este aprobată dacă se îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

47.1. proiectul nu a cauzat riscuri majore pentru consumatori sau pentru rețeaua energetică; și

47.2. există o justificare tehnică și/sau economică validă privind necesitatea continuării testării pentru atingerea obiectivelor.

Secțiunea a 8-a

Modificări substanțiale ale proiectelor de testare inovativă

48. În cazul în care participantul intenționează să aducă modificări substanțiale produsului, serviciului sau inovațiilor aflate în proces de experimentare pe parcursul proiectului de testare inovativă, participantul comunică secretariatului Comisiei acest lucru cu cel puțin 3 luni înainte de depunerea cererii.

49. Participantul furnizează secretariatului Comisiei toate informațiile cunoscute cu privire la modificările planificate, impactul acestora și motivele care le justifică.

50. Participantul continuă să testeze produsul, serviciul sau inovațiile din cadrul proiectului de testare inovativă pe durata examinării cererii de modificare

de către Comisie, cu excepția cazului în care aceasta comunică în mod expres participantului o decizie de interzicere temporară a implementării modificărilor până la adoptarea unei hotărâri a Guvernului. În cazul în care modificarea proiectului de testare inovativă duce la situații reglementate de dispozițiile pct. 37, participantul va suspenda imediat implementarea proiectului respectiv și va respecta obligațiile prevăzute la pct. 37.

51. În vederea examinării cererii de modificare a proiectului de testare inovativă, secretariatul Comisiei adună toate informațiile, în conformitate cu prevederile secțiunii a 3-a.

52. În baza notei motivate întocmite de către secretariatul Comisiei, Comisia analizează și examinează cererea de modificare a proiectului de testare inovativă în ședință. În cadrul ședinței Comisiei, participantul poate fi invitat să participe pentru a oferi orice informații și clarificări necesare.

53. Comisia adoptă:

53.1. o recomandare de respingere a cererii de modificare a proiectului de testare inovativă, în cazul în care cererea de prelungire nu este justificată;

53.2. o recomandare de aprobare a cererii de modificare a proiectului de testare inovativă, în cazul în care cererea de modificare este justificată.

54. În cazul în care Comisia emite o recomandare cu privire la modificarea proiectului de testare inovativă, organul central de specialitate al autorităților administrației publice în domeniul energiei elaborează proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de testare inovativă.

Secțiunea a 9-a

Constatarea conformității cu criteriile de eligibilitate.

Furnizarea informațiilor false

55. În cazul în care, pe parcursul funcționării sale, proiectul de testare inovativă nu mai îndeplinește una dintre condițiile de eligibilitate prevăzute la art. 3 alin. (1) din Legea nr. 225/2024, sunt încălcate condițiile prevăzute în hotărârea de aprobare sau prevederile actelor normative care reglementează sectorul energetic aplicabile activităților desfășurate sau în cazul în care există o amenințare cu privire la interesul public ori la siguranța consumatorilor, organul central de specialitate al autorităților administrației publice în domeniul energiei obligă participantul să remedieze, în termen de 15 zile de la data notificării, încălcările sau deficiențele identificate.

56. În cazul în care participantul furnizează informații false, inexacte sau incomplete, în vederea aprobării și monitorizării implementării proiectului de testare inovativă, Comisia va notifica participantului, de îndată ce constată aceste împrejurări, deficiențele identificate.

57. Participantul informează secretariatul Comisiei imediat ce ia cunoștință de împrejurările prevăzute la pct. 55, furnizează toate detaliile cunoscute și suspendă implementarea proiectului respectiv.

58. Comisia notifică participantului imediat ce constată existența împrejurărilor prevăzute la pct. 55 sau 56, informându-l cu privire la încălcările sau deficiențele identificate. Prin intermediul secretariatului, Comisia solicită informațiile necesare pentru clarificarea situațiilor prevăzute la pct. 55 sau 56, acordând un termen rezonabil de răspuns solicitantului sau oricărei terțe părți relevante.

59. La recomandarea Comisiei, organul central de specialitate al autorităților administrației publice în domeniul energiei obligă prin ordin participantul să remedieze, în termen de 15 zile de la data notificării, încălcările sau deficiențele identificate, prevăzute la pct. 55 sau 56.

60. Participantul poate, pe tot parcursul examinării împrejurărilor prevăzute la pct. 55 sau 56, să participe la întâlniri cu Comisia și secretariatul Comisiei, să întocmească adresări sau răspunsuri cu privire la aspectele examinate.

61. În cazul în care participantul nu remediază neregulile sau deficiențele identificate în termenul prevăzut la pct. 59, secretariatul Comisiei continuă analiza încălcărilor sau a deficiențelor identificate, precum și a remediilor celor mai eficiente. În acest scop, se aplică prevederile pct. 58.

62. Pe baza analizei pregătite de către secretariatul Comisiei și a documentelor de la dosarul cauzei, Comisia analizează și dezbate în ședință, cu ascultarea participantului, și va emite, după caz, o recomandare de continuare a implementării proiectului, impunând remediile adecvate, în cazul în care implementarea proiectului poate fi efectuată fără a aduce atingere interesului public și protecției consumatorilor, sau de retragere, în termen de 30 de zile de la data expirării termenului prevăzut la pct. 59, a dreptului participantului de a pune în aplicare proiectul de testare inovativă în spațiul de testare inovativă.

63. După consultarea recomandării Comisiei, organul central de specialitate al autorităților administrației publice în domeniul energiei propune Guvernului, în termen de 30 de zile de la data expirării termenului prevăzut la

pct. 59, retragerea dreptului participantului de a pune în aplicare proiectul de testare inovativă în spațiul de testare inovativă, în măsura în care încălcările sau deficiențele identificate fac imposibilă implementarea proiectului de testare inovativă.

64. Guvernul emite, după caz, o hotărâre de retragere a dreptului participantului de a pune în aplicare proiectul de testare inovativă în spațiul de testare inovativă, în termen de 30 de zile de la data expirării termenului prevăzut la pct. 59, în măsura în care încălcările sau deficiențele identificate fac imposibilă implementarea proiectului de testare inovativă.

65. În cazul în care participanții, solicitanții sau potențialii solicitanți au nevoie de consiliere și suport, Comisia, pe baza recomandărilor secretariatului Comisiei, emite o adresă de consiliere, prin intermediul secretariatului sau sub forma unei scrisori de îndrumare, în măsura în care acest lucru este compatibil cu prioritățile sale de aplicare a prevederilor Legii nr. 225/2024.

Secțiunea a 10-a **Procedura de selecție pentru participarea** **în spațiul de testare inovativă**

66. Organul central de specialitate al autorităților administrației publice în domeniul energiei poate lansa apeluri de selecție tematice pentru proiecte de testare inovativă, care pot avea un domeniu de aplicare mai larg decât proiectele individuale de testare inovativă prevăzute la pct. 4 și care se aliniază obiectivelor strategice și nevoilor de schimbare din sectorul energetic, identificate de către acesta, de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și de către Guvern.

67. Apelurile de selecție tematice pentru proiecte de testare inovativă sunt aprobate de către organul central de specialitate al autorităților administrației publice în domeniul energiei, prin ordin al ministrului, cu consultarea prealabilă a oricărei părți terțe relevante.

68. Proiectul ordinului ministrului va cuprinde cel puțin următoarele elemente:

68.1. persoana fizică sau juridică, respectiv persoanele fizice sau juridice care pot fi titularii drepturilor și ai obligațiilor de a participa la testele efectuate în cadrul unui proiect de testare inovativă în condițiile hotărârii Guvernului;

68.2. domeniul de aplicare al proiectelor de testare inovativă pentru care sunt acordate derogări temporare de la cadrul de reglementare aplicabil;

68.3. menționarea derogărilor temporare de la cadrul de reglementare aplicabil de care beneficiază proiectul de testare inovativă, conform anexei la Legea nr. 225/2024;

68.4. termenul maxim pentru care sunt prevăzute derogările de la cadrul de reglementare aplicabil de care pot beneficia proiectele de testare inovativă;

68.5. limitări ale derogărilor de la cadrul de reglementare aplicabil de care pot beneficia proiectele de testare inovativă. Acestea pot fi, dar fără a se limita la, limitări geografice, cantitative sau de altă natură;

68.6. măsurile suplimentare de supraveghere, control și verificare, în vederea respectării prevederilor apelului de proiecte de testare inovativă, precum și măsuri de asigurare a protecției consumatorilor;

68.7. obligațiile cu privire la întocmirea și prezentarea unor rapoarte intermediare privind proiectele de testare inovativă în conformitate cu un calendar prestabilit;

68.8. orice alte dispoziții necesare în vederea implementării proiectelor de testare inovativă, după caz.

69. După aprobarea ordinului ministrului de lansare a apelului de selecție tematică pentru proiecte de testare inovativă, secretariatul Comisiei publice pe pagina web oficială destinată proiectelor de testare inovativă descrierea apelului de selecție tematică pentru proiectele de testare inovativă, cerințele aplicabile solicitanților și proiectelor de testare inovativă, informațiile și documentele care trebuie depuse și modalitatea prin care are loc depunerea cererilor de aprobare de către solicitanții individuali.

70. Cererile de aprobare sunt examinate și soluționate în conformitate cu prevederile pct. 8-25.

Secțiunea a 11-a

Raportul anual privind inovarea în materie de reglementare în domeniul energetic

71. Raportul anual privind inovarea în materie de reglementare în domeniul energetic este elaborat de către Comisie, cu sprijinul secretariatului Comisiei și dezbătut în vederea aprobării de către Comisie în cadrul ședințelor sale, în conformitate cu prevederile art. 33 din Legea nr. 225/2024.

72. Raportul anual privind inovarea în materie de reglementare în domeniul energetic trebuie să conțină următoarele informații:

72.1. date privind cererile de aprobare, statistici cu privire la acestea, date cu privire la proiectele de testare inovativă aflate în curs de implementare, respectiv finalizate, precum și alte date și informații privind activitățile

desfășurate în spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, considerate utile;

72.2. descrierea succintă a concluziilor cu privire la procesul de învățare în materie de reglementare din implementarea proiectelor de testare inovativă și a altor activități desfășurate în spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei;

72.3. recomandări cu privire la modificări ale reglementărilor din sectorul energetic pe baza rezultatelor activităților desfășurate în spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei în cursul anului calendaristic anterior întocmirii raportului.

Structura raportului final de evaluare a rezultatelor proiectului de testare inovativă

Raportul final de evaluare, stabilit în conformitate cu prevederile art. 32 alin. (8) Legea nr. 225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, va conține următoarele informații:

1. Datele de identificare.
2. Descrierea proiectului de testare inovativă și acțiunile puse în aplicare.
3. Sinteza datelor colectate în cadrul implementării proiectului de testare inovativă.
4. Măsurile implementate de protejare a consumatorilor, după caz.
5. Rezultatele finale ale proiectului de testare inovativă.
6. Propunerile motivate pentru modificarea legislației în vederea desfășurării proiectului sau integrării inovațiilor pe piața națională în cadrul sistemului general de reglementare.
7. Alte informații relevante pentru proiect, după caz.

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii de Guvern privind mecanismul de punere în aplicare a
inovațiilor în domeniul energiei

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ								
Proiectul Hotărârii de Guvern privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei a fost elaborat de către Ministerul Energiei.								
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ								
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ								
Proiectul Hotărârii Guvernului a fost elaborat în temeiul prevederilor art. 6 lit. c) și art. 9 alin. (2) din Legea nr. 225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.								
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative								
<p>Problemă principală soluționată prin implementarea proiectului Hotărârii de Guvern privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei constă în stimularea inovației în domeniul energiei, inclusiv accelerarea procesului prin care rezultatele inovării în sectorul energetic sunt introduse în circuitul comercial. Acest lucru aduce beneficii consumatorilor și contribuie la atingerea obiectivelor de decarbonizare asumate de Republica Moldova.</p> <p>Sectorul energetic ocupă un loc important în lista principalelor provocări structurale ale Moldovei. Țara importă în mod obișnuit aproximativ 75% din resursele sale energetice (conform Biroului Național de Statistică, în ultimii 3 ani, această cantitate a variat între 67% și 80%).</p> <p>Republica Moldova nu dispune de resurse importante de energie, cum ar fi cărbunele și petrolul, iar potențialul său în domeniul SRE nu este pe deplin valorificat. În 2022, până la 80,5% din resursele de energie primară au fost importate, iar aprovizionarea țării cu gaze naturale depinde de importurile dintr-o singură sursă – compania de gaze Gazprom, deținută de Rusia. Gazele naturale reprezintă principala resursă utilizată pentru producerea de energie electrică și termică, ceea ce nu face decât să agraveze situația. Produsele petroliere sunt importate în principal din România, Rusia și Belarus. Republica Moldova se bazează în mare măsură și pe importurile de energie electrică pentru a-și acoperi cererea internă. În contextul tendinței de majorare a consumului de energie electrică din ultima perioadă, această situație reprezintă un factor negativ, inclusiv sub aspectul securității energetice a RM.</p>								
<p>Tab. 1. Dinamica generării, importului și consumului de energie electrică în perioada 2004-2019, milioane kWh</p>								
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Generarea energiei electrice	952	1 127	1 080	1 051	985	970	972	933
Importul de energie electrică	1 836	1 600	2 881	2 931	2 961	2 941	2 662	3 142
Consumul de energie electrică	3 455	3 686	3 871	4 030	4 065	3 979	4 106	4 161
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Generarea energiei electrice	890	849	889	934	897	885	931	893
Importul de energie electrică	3 279	3 244	3 341	3 322	3 322	3 458	3 920	3 464
Consumul de energie electrică	4 211	4 236	4 305	4 256	4 219	4 343	4 852	4 356
<p>Sursa: pentru perioada 2004-2014: ÎS „Moldelectrica”; pentru perioada 2015-2019: www.statbank.md.</p> <p>Lipsa unui proces accelerat de inovare este mai relevantă ca niciodată pentru sectorul energetic mondial, care s-a caracterizat în ultimele decenii printr-un nivel scăzut de inovare.</p> <p>În mod similar, Moldova se confruntă cu aceeași problemă a unui proces susținut de inovare în materie energetică. De altfel, economia Republicii Moldova devine din ce în ce mai integrată în economia globală, prin urmare, pentru planificarea politicilor, este util să se compare rezultatele activităților inovatoare din Republica Moldova cu cele din alte țări. Conform Indicelui Competitivității Globale, Republica Moldova se află pe locul 109 din 141</p>								

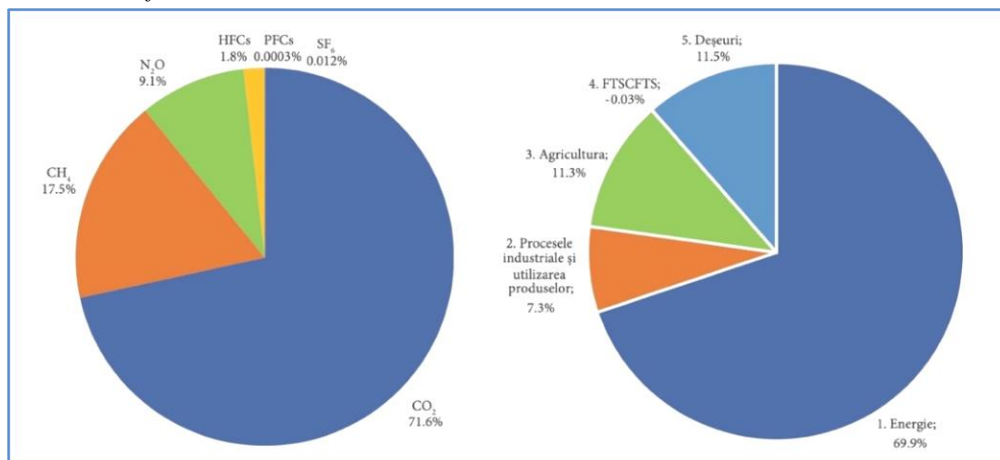
de țări în ceea ce privește capacitatea de inovare, în timp ce state vecine, precum România se află pe locul 55, respectiv Ucraina ocupând locul 60.

În consecință, Republica Moldova necesită stringent un sector energetic care să asigure securitatea de bază și să sprijine obiectivele sale de dezvoltare durabilă, dezvoltând tehnologii inovatoare care să susțină creșterea electrificării activităților, o economie cu emisii reduse de carbon și o adaptare la provocările reprezentate de schimbările climatice.

În anul 2020, aproximativ 69.9% din emisiile totale naționale de GES direct în 2020 au provenit de la sectorul „Energie”.

Analizând datele prezentate în Raportul Național de Inventariere 1990-2020 se observă, că sectorul energetic are cea mai mare contribuție la emisiile naționale de GES, cu o pondere medie de 81.8% în 1990 și 69.9% în 2020. Sectorul include emisiile provenite de la arderea staționară și mobilă a combustibililor în scopul obținerii energiei (97.5% din emisiile totale pe sector, la nivelul anului 2020), precum și emisiile fugitive de la producerea, procesarea, transportarea, păstrarea, livrarea și distribuția țițeiului și gazelor naturale.

Fig.1 Ponderea diferitor sectoare în structura emisiilor totale de GES

Sursa: Raportul Național de Inventariere 1990-2020

Pe termen mediu, Republica Moldova trebuie să se concentreze și pe crearea de capacitate proprie de generare a energiei electrice. Aceste eforturi ar trebui să se concentreze pe sursele regenerabile de producere a energiei electrice, cum ar fi energia eoliană și solară. Până în prezent, ponderea surselor de energie regenerabile în producerea energiei electrice este de numai aproximativ 4%.

Principalele resurse energetice proprii sunt sursele regenerabile de energie, ale căror componentă cheie este biomasa (97,5% din energia totală produsă intern). Ponderea energiei solare în producerea de energie este de aproximativ 0,07%, în timp ce potențialul de dezvoltare a acesteia este destul de mare.

În cadrul proiectului „*Support pentru achizițiile competitive de energie regenerabilă în Moldova*”, a fost efectuat o analiză a legislației primare și a mediului investițional, care a indicat bancabilitatea redusă a proiectelor în domeniul energiei din surse regenerabile ce afectează în cel mai direct mod Guvernul și consumatorul final - prin riscuri aferente investițiilor ce se materializează într-un preț mai mare al energiei electrice verzi furnizate.

În condițiile armonizării legislației Republicii Moldova cu standardele Uniunii Europene, adoptarea proiectului de Hotărâre de Guvern propus spre adoptare, în scopul de a crea un cadru normativ eficient de punere în aplicare a unui mecanism de reglementare a experimentelor în domeniul energiei pentru a efectua teste temporare sub forma unor spații de testare inovativă în materie de reglementare, în scopul de a crea produse, tehnologii, servicii, modele de afaceri și noi abordări inovatoare în ceea ce privește producția, furnizarea sau consumul de energie, reprezintă un instrument optim pentru atingerea obiectivului privind

neutralitatea climatică pentru anul 2050 și îndeplinirea prevederilor *acquis*-ul al Uniunii Europene și Planul de Decarbonizare al Comunității Energetice, prin stimularea inovării.

Legislația națională nu reglementează anumite aspecte tehnice necesare pentru implementarea eficientă a proiectului de lege nr. 225/2024, în special procedura, funcționarea și atribuțiile Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei, precum și mecanismul de aprobare, implementare și monitorizare a proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.

De asemenea, adoptarea proiectelor de regulamente menționate asigură implementarea și aplicarea eficientă a Legii nr.225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, creând premisele realizării Obiectivului 7 de Dezvoltare Durabilă al Agendei Globale 2030, axat pe accesul la energie modernă, fiabilă, durabilă și la prețuri accesibile pentru toți și care a fost integrat și în Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul Hotărârii de Guvern aprobă Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei și Regulamentului de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă.

Proiectele propuse spre examinare completează cadrul normativ pentru reglementarea mecanismului de gestionare a experimentelor inovative în domeniul energiei. Acestea vor pune în aplicare procesul de depunere, evaluare, aprobare și monitorizare a proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare, asigurând un rol de analiză și validare în procesul de aprobare a proiectelor de testare inovativă, supraveghere și control pentru Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în implementarea acestor proiecte (Comisia). De asemenea, Comisia va oferi consultanță tehnică și va juca un rol esențial în aplicarea învățării în materie de reglementare în cadrul de reglementare a sectorului energetic, facilitând accelerarea translatării inovațiilor rezultate din proiectele de testare inovativă în economia reală.

Regulamentului privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei a fost elaborat și prezentat spre aprobare în temeiul art. 9 alin. (2) din Legea nr. 225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.

Scopul Regulamentului privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei constă în instituirea cadrului juridic pentru organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.

În acest sens, prevederile Regulamentului privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei propus spre aprobare include aspecte care se referă la următoarele:

-atribuțiile, structura și organizarea activității Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei (în continuare – Comisia), organism colegial interinstituțional permanent, fără personalitate juridică, care gestionează și supraveghează implementarea proiectelor de testare inovativă, în conformitate cu art.9 din Legea nr. 225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei;

-atribuțiile, componența și organizarea activității Secretariatului Comisiei în conformitate cu alin.(7) art.13 din Legea nr. 225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.

Prevederile Regulamentului privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei contribuie la testarea, crearea și dezvoltarea produselor, a tehnologiilor, a serviciilor, a modelelor de afaceri

și a noilor abordări inovatoare în domeniul producerii, transportului, distribuției, stocării energiei din surse regenerabile, precum și în furnizarea și consumul de energie, se realizează prin intermediul Comisiei, care are rolul de a examina și formula recomandări pentru proiectele de testare inovativă și de a monitoriza implementarea acestora, conform dispozițiilor Legii nr. 225/2024 privind spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.

Scopul Regulamentului de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă constă în instituirea cadrului juridic pentru aprobarea și implementarea proiectelor de testare inovativă.

Regulamentul de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă reglementează următoarele aspecte:

1. Scopul, obiectivele și domeniul de aplicare: definirea scopului regulamentului și a obiectivelor specifice pentru proiectele de testare.
2. Procedura de examinare a proiectelor de testare inovativă: modalitățile prin care proiectele de testare inovativă sunt propuse, evaluate și aprobate.
3. Criterii de eligibilitate: condițiile pe care trebuie să le îndeplinească proiectele pentru a fi acceptate.
4. Monitorizarea proiectelor de testare inovativă: mecanismele prin care se va urmări respectarea condițiilor impuse prin hotărârile de guvern de aprobare a proiectelor de testare inovativă, progresul și impactul proiectelor implementate.
5. Raportarea datelor și informațiilor relevante de către participanți: cerințele de raportare pentru participanți, inclusiv periodicitatea și conținutul rapoartelor, în scopul monitorizării inovării și conformității implementării proiectelor de testare inovativă.

Procedura de selecție pentru participarea în spațiul de testare inovativă: modalitatea în care vor fi lansate apeluri de selecție tematice pentru proiecte de testare inovativă, care corespund obiectivelor strategice și nevoilor de schimbare din sectorul energetic identificate de organul central de specialitate al autorităților administrației publice în domeniul energiei, de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică și de către Guvern.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunile alternative fie să nu se reglementeze nimic, fie să încercăm să adaptăm proiectele și politicile energetice inovatoare prin modificarea constantă a cadrului de reglementare actual. Prima abordare ar duce la o rămânere treptată a Moldovei în urmă în ceea ce privește introducerea proiectelor energetice inovatoare în comparație cu țările similare. Cea de-a doua abordare nu este fezabilă în practică nici măcar în cele mai avansate economii ale UE, care încep să implementeze abordări experimentale în domeniul energiei - în Moldova este pur și simplu imposibil, spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei fiind singura alternativă reală la a nu face nimic.

Având în vedere cele menționate și faptul că temeiul juridic pentru aprobarea actelor normative propuse spre aprobare este prevăzut în art. 6 lit. c) și art. 9 alin. (2) Legii nr. 225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, recent aprobate, nu există opțiuni alternative în acest sens. Republica Moldova nu își poate îndeplini obiectivele de sustenabilitate în izolare.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Aprobarea legislației secundare privind punerea în aplicare a proiectelor de spații de testare inovativă în materie de reglementare va consolida în mod semnificativ cadrul normativ din Moldova pentru inovarea în domeniul energetic, îmbunătățind climatul de afaceri, reducând povara administrativă asupra întreprinderilor inovatoare și atrăgând fluxuri de investiții și noi actori pe piață din Moldova.

De asemenea, va îmbunătăți capacitatea de reglementare a statului, prin introducerea celor mai moderne și mai actuale practici de reglementare. Va avea un impact pozitiv asupra economiei în general și prin intermediul unui proiect inovator în domeniul aprovizionării cu energie asupra accesului populației la energie și a costului acesteia.

Proiectele propuse spre aprobare, fiind documente axate pe instituționalizarea funcțiilor de gestionare a experimentelor inovative în domeniul energiei și pe depunerea, evaluarea și validarea proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare, asigurând un rol de supraveghere pentru Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în implementarea acestor proiecte, nu vor avea un impact direct asupra Bugetului de Stat.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Reieșind din analizele efectuate, reiterăm că la această etapă nu este posibil să se efectueze o identificare detaliată a costurilor. Lipsa estimărilor de costuri exacte, împiedică orice analiză solidă și concluzii fundamentale privind costurile necesare implementării proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei. Astfel, orice estimare fixă, va atrage după sine un număr semnificativ de ipoteze care vor fi supuse unui nivel ridicat de incertitudini.

Cu titlu de exemplu vom descrie costurile unui proiect în domeniu realizat în Slovenia.

Calculul beneficiilor prin utilizarea unei metodologii adaptate de tarifare a distribuției electricității bazată pe contoare inteligente (măsurătoare la fiecare 15 minute), stimulând schimbarea comportamentului consumatorilor .

Consumatorii sunt stimulați prin 5 niveluri diferite de tarife pentru utilizarea rețelei în diferite intervale de timp să-și mute consumul de la orele cu tarif mai mare (consum de vârf) la orele cu tarif mai mic (consum redus). Prin aceasta, autoritățile slovene se așteaptă să elibereze până la 20% din capacitatea rețelei. Doar într-un an, acest lucru ar reprezenta investiții necesare de până la 30 de milioane de EUR (vezi articolul științific la: <https://sciendo.com/article/10.2478/bhee-2023-0014>). În plus, gospodăriile pot economisi utilizând rețeaua într-un mod mai avantajos. Anumite estimări bazate pe calcule de simulare și tarife fixe arată că o gospodărie medie fără a utiliza electricitatea ca sursă de încălzire ar putea reduce tariful cu aproximativ 11%, asigurând că puterea nominală nu este depășită. Chiar și mici schimbări în obiceiuri pot contribui la acest lucru. Reducerea puterii nominale convenite are sens dacă o gospodărie în timpul celor trei vârfuri ale anului nu utilizează un cuptor, prăjitor de pâine, fierbător electric, mașină de spălat, uscător, mașină de spălat vase și uscător de păr cu posibila funcționare a unei pompe de căldură (dacă există) simultan.

Simulările arată, de asemenea, că un client casnic care folosește electricitatea pentru încălzire și are un consum anual de aproximativ 13.500 kWh (poate fi folosit și un vehicul electric) poate, instalând o centrală solară cu o putere nominală de 5 kWp, și în același timp încărcând vehiculul electric în blocuri de timp cu încărcare redusă (22:00-6:00), conectând un dispozitiv adecvat de stocare a energiei și gestionând încărcarea acestuia (netezind puterea atinsă), reduce puterea nominală la minimumul necesar, adică 2 kW. Cu astfel de măsuri, reduce consecutiv costul de utilizare a rețelei în ciuda puterii excedentare cu aproximativ 20%.

Ministerul Energiei a inițiat procesul de promovare a Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Climei (PNIEC), care include măsuri pentru implementarea primului Sandbox în contorizarea inteligentă a energiei electrice. Acest proiect pilot este finanțat de partenerii Republicii Moldova, Western NIS Enterprise Fund și UNDP, și va atrage 25 milioane EUR. Urmare a rezultatelor progresului proiectului pilot, se va crea o infrastructură avansată de contorizare pentru consumatori, ceea ce va permite stimularea unor modele de consum de energie mai eficiente.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

4.3 Nu se vor crea costuri suplimentare de conformare pentru întreprinderi, deoarece participarea în cadrul spațiilor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul

energiei este în întregime voluntară. Concurența în cadrul acestor proiecte va fi asigurată prin accesul egal pentru toți participanții potențiali și prin prezența reprezentanților Consiliului Concurenței în cadrul Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei.

Drept urmare a examinării mai multor studii¹ și a evoluției politicilor publice a fost identificată necesitatea de a întreprinde acțiuni suplimentare pentru a încuraja IMM-urile în vederea adoptării practicilor de afaceri mai prietenoase cu mediul înconjurător. Analiza statisticilor internaționale a scos în evidență faptul că întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile) generează circa 64% din poluarea industrială, în timp ce doar 16% dintre acestea sunt angajate în acțiuni de mediu. Astfel, o gamă de instrumente și bune practici pentru încurajarea „ecologizării IMM-urilor”, care sunt implementate de către statele membre ale Uniunii Europene, pot fi adoptate și diseminate în rândul IMM-urilor din Republica Moldova pentru a stimula dezvoltarea durabilă și competitivitatea economică internațională.

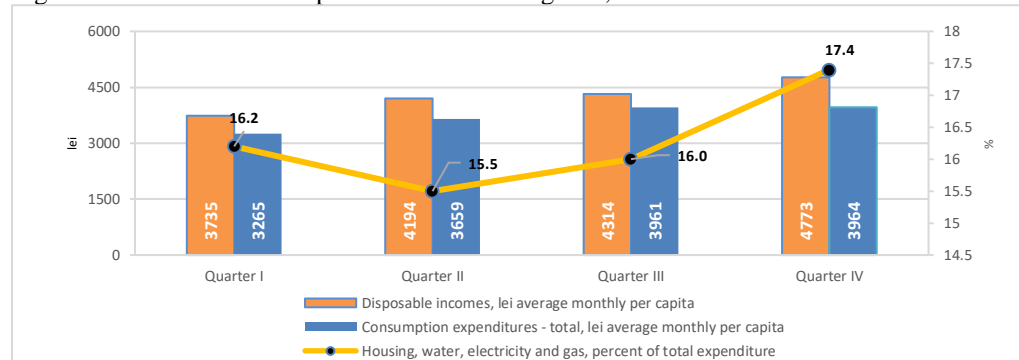
În anul 2019 Guvernul Republicii Moldova a reiterat angajamentele și importanța sporirii procesului de decuplare a creșterii economice de degradarea mediului prin integrarea măsurilor economiei verzi în procesele de producere ale diverselor ramuri ale economiei naționale, prin asocierea la proiectul interguvernamental a țărilor parteneriatului Estic „EU4Environment” și reflectarea măsurilor în principalele documente de politici ale Guvernului.

Astfel, a fost elaborat Programul Național de Ecologizare a IMM-urilor aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 592/2019, care vine să acorde suport IMM-urilor în depășirea necesităților și problemelor întâmpinate de IMM-uri în calea lor spre ecologizare².

4.4. Impactul social

Potrivit datelor statistice³, în 2022, venitul mediu lunar disponibil pe persoană a fost de 4.252,7 lei sau ~ 225 USD. Cheltuielile lunare de consum ale populației, în medie pe persoană, au fost de 3.711,9 MDL (~196 USD), iar ponderea cheltuielilor de consum pentru serviciile energetice (locuință, apă, electricitate și gaz) a fost de aproximativ 16,2 % din totalul cheltuielilor, Fig. 2.

Fig.2 Dinamica consumului pentru serviciile energetice, anul 2022

¹ Environmental Policy Toolkit for SME Greening in EU Eastern Partnership Countries, OECD Green Growth Studies (Chapter 9, Information Scheme for Greening SMEs in the Republic of Moldova) https://read.oecd-ilibrary.org/environment/environmental-policy-toolkit-for-sme-greening-in-eu-eastern-partnership-countries_9789264293199-en#page1

Preliminary findings of the scoping stage: Greening SME and Green Industry in the Republic of Moldova, under the EaPGreen Program, <http://www.unece.org/environmental-policy/conventions/environmental-assessment/about-us/protocol-on-sea/enveiaabout-eap-green/environmental-policy-treaties-environmental-impact-assessment-about-us-protocol-on-sea-enveiaabout-eap-green-pilot-projects/moldova-application-of-sea-for-the-national-level-pilot.html> (Concluzii și recomandări: http://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/eia/meetings/2016/SEA_Scoping_Training_21-22_Apr_Chisinau/SEA_Scoping_Road_Map_SMEs_RO.pdf)

² Monitorul Oficial Nr.360-366 din 06.12.2019 https://www.legis.md/cautare/getResults?lang=ro&doc_id=119235

³ https://statistica.gov.md/ro/veniturile-si-cheltuielile-populatiei-in-anul-2022-9442_60379.html

Adoptarea proiectului propus spre aprobare va contribui la:

- consolidarea cadrului de reglementare;
- îmbunătățirea sistemului de dezvoltare a forței de muncă pentru sectoarele prioritare orientate spre export;
- protecția consumatorilor finali, aprovizionarea acestora cu surse de energie, precum și prevenirea sărăciei energetice.

Rolul cetățenilor și integrarea acestora în tranziția energetică este considerată în prezent esențială, atât pentru înțelegerea, acceptarea și finanțarea tranzițiilor necesare, cât și pentru încurajarea participării active. Acest lucru va necesita schimbări de comportament, de exemplu în modul în care energia este produsă și consumată.

Pachetul „Energie curată pentru toți europenii” a fost primul care i-a plasat pe consumatori în centrul tranziției energetice.

Consumatorii trebuie să poată acționa în calitate de cumpărători și vânzători, iar întreprinderile inovatoare trebuie să le ofere noi servicii pe baza unor norme de facturare și de publicitate mai clare și comparabile, care să faciliteze schimbarea furnizorului.

4.4.1 Impactul asupra datelor cu caracter personal

În urma consultării interne a prevederilor proiectului, precum și a discuțiilor din cadrul Consiliului Economic, nu au fost identificate cazuri sau premise care să indice încălcări ale legislației privind protecția datelor cu caracter personal. Se confirmă absența unui impact asupra datelor cu caracter personal.

4.4.2 Impactul asupra echității și egalității de gen

Creșterea investițiilor interne și atragerea investițiilor străine vor stimula dezvoltarea locală, creând medii de lucru mai incluzive și echitabile. Astfel, vor fi generate beneficii economice și sociale semnificative pentru întreaga comunitate, inclusiv prin asigurarea egalității de gen.

4.5. Impactul asupra mediului

Impactul asupra ecologiei și tranziției ecologice a sectorului energetic din Moldova va fi semnificativ, deoarece acest element al sectorului energetic va beneficia cel mai mult de inovația tehnologică. Întreprinderile inovatoare vor fi principalul beneficiar al abordării propuse, publicul larg și Guvernul urmând să culeagă roadele încurajării unor astfel de întreprinderi în Moldova.

Măsurile stabilite în proiectul propus vor contribui la:

- reducerea vulnerabilității asociate cu schimbarea climei pe termen scurt, mediu și lung, dar și spațial, limitând impactul negativ asupra ecosistemelor, cu influențe directe asupra calității resurselor naturale;
- conservarea resurselor naturale necesare pentru existența vieții.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

În scopul stimulării proceselor de inovare în domeniul energetic, se propune crearea unui cadru de reglementare eficient pentru implementarea conceptului de „*spațiu de testare inovativă în sectorul energetic*”, care vizează sprijinirea soluțiilor inovatoare prin acordarea de derogări de la anumite dispoziții de reglementare pentru o perioadă limitată de timp.

Proiectele de testare inovativă în sectorul energiei sunt esențiale pentru sistemul de inovare prin crearea de spații inovative de testare în materie de reglementare, permițând testarea tehnologiilor, produselor și serviciilor inovatoare în condiții controlate care sunt doar parțial compatibile cu cadrul juridic și de reglementare existent, dar care asigură protecția consumatorilor și siguranța energetică.

Conceptul de „*spații de experimentare*” este relativ nou, dar deja utilizat în multe state UE. Spațiile de experimentare permit inovatorilor și autorităților de reglementare să exploreze legătura dintre inovare și reglementare prin utilizarea unei combinații de instrumente de experimentare.

Ca exemplu, menționăm GreenLab – cel mai proeminent parc tehnologic de tip proiect de testare inovativă din sectorul energetic din Danemarca. GreenLab se concentrează pe simbioza industrială, unde companiile colaborează și cooperează prin schimbul de energie cât mai mult posibil, crescând astfel drastic eficiența sistemului. GreenLab le integrează printr-o rețea inteligentă de energie și date, care permite crearea unui sistem de piață dinamic pentru schimbul de energie, reducând semnificativ deșeurile și ineficiența. Această experimentare se află în fruntea tranziției energetice moderne și a dezvoltării tehnologiilor energetice de ultimă generație.

GreenLab nu ar fi fost posibil de creat în condițiile normale de reglementare, care sunt mult prea restrictive pentru acest tip de inovație. De aceea, Danemarca a stabilit o legislație privind spațiile de testare inovativă în sectorul energetic, iar guvernul danez a emis derogările necesare pentru GreenLab, permițându-i să devină unul dintre cele mai inovatoare parcuri tehnologice energetice din Europa.

Legislația privind spațiile de testare inovativă în sectorul energetic pentru Moldova reflectă îndeaproape abordarea daneză, fiind adaptată la instituțiile și realitatea economică din Moldova și a fost susținută de reprezentanții Agenției Daneze pentru Energie ca fiind conformă cu standardele daneze.

Normele existente sau aplicarea acestora pot fi suspendate în timpul derulării experimentelor necesare în scopul accelerării inovării în anumite condiții care garantează securitatea și protecția consumatorului. Autoritățile competente pot, de asemenea, să ofere participanților la spațiile de testare inovative în materie de reglementare consiliere și orientări personalizate pentru a răspunde incertitudinii juridice cu privire la modul în care normele și cerințele legale se aplică unor produse sau servicii specifice dezvoltate în cadrul proiectului de spațiu de testare respectiv.

Spațiile de testare inovative în materie de reglementare sunt întotdeauna limitate în ceea ce privește durata și domeniul de aplicare.

Spațiile de testare inovative în materie de reglementare pot oferi beneficii semnificative. Acestea facilitează inovația, sporesc dialogul dintre autoritățile de reglementare și inovatori, facilitează cunoștințele inovatorilor cu privire la cadrele de reglementare și la respectarea acestora, pot accelera introducerea de noi produse și servicii pe piață și favorizează învățarea în materie de reglementare.

Necesitatea proiectelor de testare inovativă în sectorul energetic este legată de soluții care nu au fost gândite sau necesare înainte, dar care sunt legate de noi provocări pentru sistemul energetic. Prin urmare, domeniile de experimentare cel mai des menționate și cerute sunt legate de:

- dezvoltarea de servicii de flexibilitate pentru stabilitatea rețelei;
- reducerea impactului asupra mediului;
- dezvoltarea de noi abordări în materie de taxare a capacității pentru a influența comportamentul consumatorilor;
- agregarea cererii și a ofertei;
- integrarea stocării energiei în sectorul energetic;
- gestionarea comunităților energetice locale.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul actului normativ nu transpune direct legislația Uniunii Europene, dar este compatibil cu aceasta, deoarece creează un cadru normativ pentru implementarea standardelor UE recent adoptate care reglementează introducerea spațiilor de testare în materie de reglementare, prin modificarea Directivei (UE) 2018/2001 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și Recomandarea (UE) 2022/822 a Comisiei. Acest

fapt aduce legislația națională în concordanță cu inițiativele de reglementare care recomandă și instituie posibilitatea stabilirii regimurilor de experimentare în materie de reglementare ca un instrument eficient pentru promovarea inovării în sectorul energetic.

Principalele acte europene care menționează regimurile de experimentare în materie de reglementare sunt:

- **Setul revizuit de instrumente pentru o mai bună legislație**, publicat în 2021, în care „sand-box-urile de reglementare” au fost incluse ca parte a instrumentului nr. 69: Metode și instrumente de politică emergente, cu cele mai bune practici pentru punerea sa în aplicare;
- **Concluziile Consiliului European din 2020** privind spațiile de testare în materie de reglementare menționează despre necesitatea instituirii unor instrumente ale unui cadru de reglementare rezilient și adaptat exigențelor viitorului, care poate face față provocărilor din era digitală și care sprijină utilizarea spațiilor de testare în materie de reglementare, precum și a clauzelor de experimentare, inclusiv în legislația UE;
- **Modificarea Directivei (UE) 2018/2001 UE privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile** prin introducerea unui nou alineat care reglementează introducerea spațiilor de testare în materie de reglementare: „Statele membre promovează testarea de noi tehnologii în domeniul energiei din surse regenerabile în proiecte-pilot într-un mediu real, pentru o perioadă limitată de timp, în conformitate cu legislația UE aplicabilă și însoțite de garanții adecvate pentru a garanta funcționarea în condiții de siguranță a sistemului de energie electrică și pentru a evita efectele disproporționate asupra funcționării pieței interne, sub supravegherea unei autorități competente”;
- **Recomandarea (UE) 2022/822 a Comisiei din 18 mai 2022 privind accelerarea procedurilor de acordare a autorizațiilor pentru proiectele în domeniul energiei din surse regenerabile și facilitarea contractelor de achiziție de energie electrică** încurajează statele membre „să instituie spații de testare în materie de reglementare pentru a acorda scutiri specifice de la cadrul legislativ sau de reglementare național, regional sau local pentru tehnologiile, produsele, serviciile sau abordările inovatoare, cu scopul de a facilita acordarea autorizațiilor în sprijinul implementării și al integrării în sistem a energiei din surse regenerabile, a stocării sau a altor tehnologii de decarbonizare, în conformitate cu legislația Uniunii”;
- **Comunicarea din 2022 „O nouă agendă europeană de inovare”** indică faptul că resursele din programele Orizont Europa și prin instrumentul de investiții inter-regionale pentru inovare din cadrul Fondului European de Dezvoltare Regionale vor fi dedicate promovării colaborării între regiuni, acoperind, printre altele, spațiile de testare în materie de reglementare;

Propunerea Comisiei Europene de Regulament de stabilire a unui cadru de măsuri pentru consolidarea ecosistemului european de producere de produse bazate pe tehnologie care contribuie la obiectivul „zero emisii” prevede un articol specific privind spațiile de testare în materie de reglementare pentru tehnologiile care contribuie la obiectivul „zero emisii” și care permite statelor membre să instituie astfel de derogări de la normele de reglementare.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Nu au fost identificate

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În procesul de elaborare și promovare a proiectului au fost respectate regulile procedurale aplicabile pentru asigurarea transparenței decizionale, prevăzute de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, Legea nr.100/2017 cu privire la

actele normative și Hotărârea Guvernului nr.610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului.

Pe data de 20 septembrie 2024, Ministerul Energiei a consultat cu membrii Consiliului Economic Nota de fundamentare și proiectele Regulamentelor. <https://consecon.gov.md/2024/09/>

Nota de fundamentarea a proiectului a fost publicată la data de 20.11.2024 pe pagina web Ministerului Energiei și pe portalul particip.gov.md, astfel încât orice persoană interesată să aibă posibilitatea de a accesa documentul respectiv pentru a prezenta propuneri și obiecții pe marginea acestuia.

Totodată, Nota de fundamentare și proiectele Regulamentelor, vor fi expediate prin intermediul adreselor către toate părțile care ar putea fi ulterior vizate odată cu elaborarea și aprobarea legii.

7. Concluziile expertizelor

7.1 Constatările rezultate din procesul de avizare

În urma procesului de avizare, au fost primite avizele din partea următoarelor autorități și instituții: Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Mediului, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Finanțelor, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Agenția de Investiții, ANRE, Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală ASP, Academia de Științe a Moldovei, Instituția Publică Centrul Național pentru Energie Durabilă, Serviciul de informații și securitate al Republicii Moldova, Plenul Consiliului Concurenței, CALM S.A. „FEE- Nord”, Societatea pe Acțiuni „CET-Nord”, S.A. „RED-Nord”, AO „Green City Lab”, “Termoelectrica”SA, ÎCS „Premier Energy” SRL, Î.S “Moldelectrica”, Universitatea Tehnică a Moldovei. Majoritatea obiecțiilor au fost luate în considerare, cu excepția celor care contravin prevederilor stipulate în Lege nr. 225/2024. Pentru obiecțiile care nu au fost acceptate, au fost prezentate argumente relevante.

7.2 Constatările expertizei de compatibilitate

Centrul de Armonizare a Legislației a constatat că proiectul național nu transpune direct care norme europene privind inovațiile în domeniul energiei, dar vine să asigure implementarea și alinierea, prin norme naționale detaliate, a prevederilor Directivei (UE) 2018/2001 și Recomandării (UE) 2022/822 a Comisiei din 18 mai 2022.

7.3 Constatările expertizei anticorupție

Obiecțiile Centrul Național Anticorupți, expuse în avizul nr. EHG24/10229 din 20.12.2024 au fost acceptate și operate modificările respective.

7.4 Constatările expertizei juridice

Obiecțiile Ministerului Justiției, expuse în avizul nr. 04/2-11521 din 27.12.2024 au fost acceptate și operate modificările respective. Pentru obiecțiile care nu au fost acceptate, au fost prezentate argumente relevante.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Cadrul actual general de reglementare în materie de energie este descris mai jos:

Documentul de politici de bază care elaborează politicile în sectorul energetic este *Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030*, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 102/2013.

Obiectivele legate de acest sector sunt stipulate în mai multe documente naționale de politici și acte normative, inclusiv: *Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”* și *Programul de Dezvoltare cu Emisii reduse al Republicii Moldova până în 2030*.

Cadrul legal pentru organizarea și desfășurarea activităților în sectoarele energetice în condiții de accesibilitate, disponibilitate, fiabilitate, continuitate, competitivitate, stabilind principiile de bază pentru asigurarea consumatorilor cu energie de calitate în condiții echitabile, transparente și nediscriminatorii, este reglementat de *Legea nr. 174/2017 cu*

*privire la energetică. Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică prevede obligația elaborării documentelor de politici – Planurilor naționale integrate privind energia și clima și Strategiei pe termen lung pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, al căror principal rol constă în prezentarea setului de activități și măsuri pe care Guvernul planifică să le întreprindă și/sau faciliteze, astfel încât ținta de eficiență energetică, precum și cea cu privire la utilizarea energiei regenerabile, dar și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, să fie atinse. Prevederile acestei legi stabilesc imperativul atingerii obiectivului privind neutralitatea climatică pentru anul 2050, care este reglementat și la alin.(1) art.1 din *Legea nr.74/2024 privind acțiunile climatice.**

Legea nr.225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei crează un cadru general pentru punerea în aplicare a unui mecanism de reglementare a experimentelor în domeniul energiei pentru a efectua teste temporare, în scopul de a crea produse, tehnologii, servicii, modele de afaceri și noi abordări inovatoare în ceea ce privește producția, furnizarea sau consumul de energie. Legea propune posibilitatea acordării de exceptări de la acele prevederi normative care constituie un obstacol pentru realizarea de proiecte de testare și/sau experimente în scopul inovării în materie de energetică.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Proiectele de spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei vor fi implementate prin legislație secundară și implementare instituțională sub forma unei comisii formate din reprezentanți ai Ministerului Energiei, Ministerului Mediului, ANRE, Serviciului de Informații și Securitate, Universității Tehnice a Moldovei, Centrului Național pentru Energie Durabilă, Institutului de Energetică și experți independenți renumiți. Această comisie va fi sprijinită de unitatea specializată pentru politicile privind spațiile de testare inovativă în materie de reglementare din cadrul Ministerului Energiei și va gestiona aplicațiile de proiecte de spații de testare inovativă, emisează decizii de validare sau respingere, după caz.

Evaluarea implementării se va efectua la toate etapele:

- la etapa elaborării măsurilor concrete de implementare, precum crearea Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei ;
- anual prin prezentarea raportului privind inovarea în materie de reglementare în sectorul energetic elaborat de către Comisia pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei ,
- pe parcursul derulării proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energetic;
- în procesul colectării datelor pentru compilarea inventarului național al emisiilor de GES;
- alinierea la acquis-ul UE pentru climă și energie în termenii rezonabili;
- după finalizarea proiectelor de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energetic, evaluarea se va efectua în baza indicatorilor de progres și de performanță.

Pentru asigurarea implementării eficiente a proiectelor propuse spre aprobare urmează elaborarea unui Manual operațional pentru participanți potențiali.

Secretară de Stat

Cristina PERETEATCU

SINTEZA

la proiectul

Hotărârii Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei.

(denumirea proiectului actului normativ)

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Centrul de Armonizare a Legislației	Nr.31/02-69-12401 din 12.11.2024	Proiectul național este elaborat în vederea implementării prevederilor art. 6 lit. c) din Legea nr. 225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, care stabilește că Guvernul creează premisele și condițiile necesare pentru promovarea activităților inovatoare în domeniul energeticii, cât și art. 9 alin. (2) din aceeași Lege, care prevede că organizarea activității și atribuțiile Comisiei sunt stabilite în Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei. Astfel, proiectul își propune instituirea cadrului juridic subsidiar pentru crearea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în domeniul energiei în vederea promovării testării și dezvoltării de soluții inovative, produse și tehnologii în domeniul energiei regenerabile, cu accent pe producerea, stocarea, distribuția și utilizarea eficientă a energiei. Totodată, proiectul stabilește structura și organizarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în domeniul energiei, ca responsabilă de gestionarea proiectelor de testare inovativă și coordonarea activităților, având o structură interinstituțională care include reprezentanți ai autorităților publice, mediului academic și experți independenți. Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate Politicii europene în	Lipsa obiecțiilor și propunerilor

	<p>domeniul Energiei (Capitolul 15). Elaborarea și promovarea proiectului național nu se regăsește expres ca obligație de transpunere în Acordul de Asociere RM-UE, totuși, implementarea acestuia este importantă în măsura în care Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (abrogată și substituită prin Directiva (UE) 2018/2001) este prevăzută în Anexa VIII, Titlul IV, Capitolul 14 (Cooperarea în sectorul energetic) al Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană. Din perspectiva proiectului examinat, prezintă relevanță Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (reformare), care promovează utilizarea energiei din surse regenerabile și stabilirea unui cadru național pentru testarea inovațiilor în acest domeniu. Pentru a susține ideea inovării în energia regenerabilă, art. 3 din Directiva 2018/2001, stabilește obiective pentru creșterea ponderii energiei regenerabile și sprijină dezvoltarea tehnologiilor inovatoare. Adicional, art. 23 din actul UE susține integrarea energiilor regenerabile în piața energetică pentru un sector energetic sustenabil. De asemenea, prezintă relevanță și Recomandarea (UE) 2022/822 a Comisiei din 18 mai 2022 privind accelerarea procedurilor de acordare a autorizațiilor pentru proiectele în domeniul energiei din surse regenerabile și facilitarea contractelor de achiziție de energie electrică, care se concentrează pe simplificarea și accelerarea procesului de autorizare pentru proiectele de energie regenerabilă și facilitarea contractelor de achiziție a energiei. La nivel național, Comisia facilitează autorizarea rapidă a proiectelor de testare inovativă printr-o procedură simplificată de selecție, care stabilește termene pentru procesul de aprobare și deciziile de autorizare și răspunde, astfel, obiectivelor Recomandării UE prin reducerea complexității și timpilor de aprobare/autorizare. La fel, Recomandarea 2022/822 recomandă statelor membre crearea unui cadru interinstituțional pentru gestionarea proiectelor inovative, instituit de proiectul național, la Secțiunea 2, pct.5 și 6, care stabilește</p>	
--	--	--

		<p>componenta nominală a Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei energie. De asemenea, proiectul național, la Secțiunea 1, pct. 4.13 și Secțiunea 3, pct. 33.11 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, conferă Comisiei responsabilitatea de a monitoriza și verifica proiectele de testare inovativă pe toată durata lor, cu obligația de a elabora rapoarte de progres și evaluare finală pentru identificarea și corectarea rapidă a eventualelor erori în acord cu Recomandarea UE. În concluzie, proiectul național nu transpune direct care norme europene privind inovațiile în domeniul energiei, dar vine să asigure implementarea și alinierea, prin norme naționale detaliate, a prevederilor Directivei (UE) 2018/2001 și Recomandării (UE) 2022/822 a Comisiei din 18 mai 2022.</p>	
<p>Inspectoratul de stat pentru supravegherea produselor nealimentare și protecția consumatorilor</p>	<p>Nr. 27/12-3845 din 12 noiembrie 2024</p>	<p>Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor în limita competențelor atribuite prin lege, a examinat proiectul de hotărâre privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024) și Vă transmite avizul fără propuneri și obiecții.</p>	<p>Lipsa obiecțiilor și propunerilor</p>
<p>Congresul autorităților Locale din Moldova</p>	<p>Nr. 386 din 12 noiembrie 2024</p>	<p>(CALM) a examinat adresarea Cancelariei de Stat a Republicii Moldova nr. 18-69-12170 din 05.11.2024, privind avizarea proiectului Hotărârii Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024), (în continuare – proiectul) și expune următoarele. În pct. 12 din proiect (În vederea examinării cererii de aprobare, secretariatul Comisiei solicită: 12.2 opinia autorității ale administrației publice locale pe al cărei teritoriu va fi implementat proiectul cu privire la inițiativa publicată): pronumele posesiv „ale” urmează a se substitui cu cuvintele „executive a”. Art. 17 alin. (4) din Legea nr. 225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei prevede că: „În scopul examinării proiectelor de testare inovativă, secretariatul Comisiei solicită opinia autorității publice locale pe al cărei teritoriu va fi implementat proiectul cu privire la inițiativa</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>

		<p>publicată. Ori de câte ori este necesar, autoritatea executivă a administrației publice locale emite un aviz cu privire la compatibilitatea inițiativei cu documentația de amenajare a teritoriului și cu documentația de urbanism”; după cuvântul „teritoriu” se propune completarea cu cuvântul „administrat”. Art. 3 alin. (2) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală stabilește că autoritățile administrației publice locale exercită, în condițiile legii, autoritatea în limitele teritoriului administrat. În materie de apartenență teritoriul aparține unității administrativ-teritoriale. Susținem promovarea proiectului, cu luarea în considerație a propunerilor susmenționate.</p>	
<p>Ministerul Afacerilor Interne</p>	<p>Nr. 16/4430 din 11 noiembrie 2024</p>	<p>Ministerul Afacerilor Interne a examinat proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea mecanismului de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024) și în limita competențelor funcționale, propune operarea următoarelor modificări și completări.</p> <p>Denumirea proiectului actului normativ considerăm oportun a fi modificată și expusă în varianta, „Cu privire la aprobarea mecanismului de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei”.</p>	<p>Se acceptă. Denumirea a fost modificată.</p>
		<p>La elaborarea proiectului de act normativ nu au fost luate în calcul prevederile art. 49 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care statuează că, dacă un act normativ are mai multe anexe, acestea sunt însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, în ordinea în care au fost enunțate în textul actului. Astfel, în proiectul Hotărârii de Guvern, la punctele 1 și 2, sintagma „se anexează” necesită a fi înlocuită cu conținutul „conform anexei nr.1” și respectiv „conform anexei nr.2”.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>

		<p>Cu referire la structura și conținutul proiectelor Regulamentului de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă și Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, propuse spre avizare, este de menționat că elementele constitutive ale acestora sunt contrare prevederilor art. 41 alin.(1) și (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Prin urmare în varianta prezentată, nu este asigurată expunerea consecutivă, ordonată și sistematizată a obiectului reglementării, fapt care creează confuzii și poate conduce la aplicarea neconformă a prevederilor actelor normative supra. De remarcat că potrivit prevederilor art. 46 alin.(2) și (3) din Legea nr. 100/2017, dispozițiile de conținut ale actelor normative conțin reglementări ale raporturilor sociale care formează obiectul actului normativ. Respectiv, acestea stabilesc reguli drepturi și obligații, precum și modul de realizare a acestora, consecințele juridice ale nerespectării regulilor, drepturilor și obligațiilor. Mai mult, dispozițiile de conținut se expun într-o succesiune logică, iar cele de drept material le precedă pe cele de ordin procedural. Or, aceste rigori nu au fost respectate la elaborarea proiectelor în cauză. Din cele constatate distingem că proiectele actelor normative, exprimă o transcriere din prevederile Legii nr. 225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, dar nicidecum nu dezvoltă și nu exprimă reglementări clare și definitive în scopul implementării acesteia. Având la bază cele expuse, considerăm oportun revizuirea proiectelor de acte normative propuse spre avizare, prin adaptarea acestora la cadrul legislativ normativ de nivel superior, cu care se află în conexiune.</p>	<p>Se acceptă parțial. Textul a fost modificat.</p> <p>Obiecțiile referitoare la neconformitatea cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative sunt generale și neclare. În acest context, este important de menționat că, în conformitate cu prevederile art. 32 alin.(5¹) din legea nr. 100/2017, avizele la proiectele actelor normative trebuie să includă opinia autorităților publice cu privire la soluțiile juridice din domeniile care intră în sfera lor de competență sau care le vizează direct. Avizele și recomandările conțin obiecții și propuneri motivate, cu anexarea, după caz, a versiunii redactate a proiectului sau a unor prevederi. În caz contrar, se comunică lipsa de obiecții și propuneri.</p>
<p>Agencia de Investiții</p>	<p>Nr. 493-02 din 13.11.2024</p>	<p>Agencia de Investiții a analizat proiectul și prezintă următoarele recomandări pentru îmbunătățirea acestuia:</p> <p>1. Includerea unor prevederi mai detaliate privind protejarea confidențialității informațiilor furnizate de solicitanți, în special detaliile tehnice ale inovațiilor propuse, pentru a asigura protejarea proprietății intelectuale.</p>	<p>Nu se acceptă. Cu privire la protecția informațiilor confidențiale, notăm că se aplică măsurile deja prevăzute de legislația în vigoare, respectiv Legea nr.</p>

			50/2008 privind protecția invențiilor. Acestea sunt completate de reglementările de drept comun din Codul Contravențional și Codul Penal.
		2. Sugerăm completarea pct. 13, sbpct. 13.3, cu sintagma „în termen de cel mult 30 de zile”, or, în redacția actuală nu este inclus niciun termen, dar formularea sugerează că termenul trebuie să fie prevăzut.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		3. La pct. 31 din Regulamentul, propunem substituirea cuvântului „Organului” cu forma gramaticală „Organul”, dat fiind contextul propoziției de la acest punct.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		4. Detalierea procesului de tranziție de la regimul de testare la implementarea pe scară largă a inovațiilor de succes, pentru a oferi claritate și predictibilitate.	Nu se acceptă. Tranziția de la regimul de testare la implementarea pe scară largă a inovațiilor de succes nu poate fi reglementată printr-un act normative secundar. Acest proces va fi abordat în cadrul documentului de politică <i>Planul Național Integrat pentru Energie și Climă</i> , care include o componentă dedicată inovațiilor. Mai mult, tranziția de la regimul de testare la implementarea pe scară largă depinde în mare măsură de: i. modificarea cadrului de reglementare identificat ca fiind restrictiv pe parcursul

			<p>derulării proiectului pilot, respectiv</p> <p>ii. decizia comercială a participantului de a implementa pe scară largă proiectul, în măsura în care ajunge la concluzia că este fezabilă și eficientă o atare implementare.</p> <p>Or aceste aspecte nu pot fi reglementate. Mai mult, suprareglementarea poate avea un efect de descurajare pentru aplicanți.</p>
		<p>5. Considerarea includerii unor stimulente sau facilități pentru proiectele care demonstrează un potențial deosebit de beneficiu pentru sectorul energetic și consumatori, pentru a încuraja participarea și inovația. În concluzie, Agenția de Investiții susține adoptarea acestui proiect de hotărâre. Considerăm că implementarea acestui mecanism va contribui semnificativ la stimularea inovației în sectorul energetic și la atragerea investițiilor în domeniu.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Prevederile Legii nr. 225/2024 privind spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei stabilesc deja derogări menite să stimuleze inovațiile în acest sector. Alte stimulente urmează să fie reglementate prin acte normative primare pe parcursul implementării, nefiind posibilă reglementarea acestora prin acte normative secundare.</p> <p>Mai mult, stimulentele financiare (inclusiv sub forma facilităților fiscale) pot</p>

			reprezenta ajutoare de stat care au un regim distinct, fiind supuse notificării și aprobării Consiliului Concurenței de regulă. Prin urmare, facilitățile sau stimulentele care vor fi acordate vor respecta regimul juridic al ajutoarelor de stat.
Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică	Nr.06-01/5475 din 14.11.2024	<p>Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE/Agencia) a examinat demersul Cancelariei de Stat nr. 18-69-12170 din 05.11.2024, prin care se solicită avizarea proiectului de hotărâre privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024, autor - Ministerul Energiei) și intervine cu următoarele propuneri:</p> <p>1) La pct. 5 din anexa nr. 1 la proiectul de Hotărâre, considerăm necesar înlăturarea erorii redacționale și anume repetarea cuvântului „energiei”.</p> <p>Argumentarea: in textul proiectului au fost identificate erori redacționale ce diminuează din gradul de înțelegere. Obiecție valabilă inclusiv la pet. 31.</p>	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		<p>2) La pet. 24 din anexa nr. 1 la proiectul de Hotărâre, considerăm oportună elaborarea modelului Registrului de evidență a deciziilor și recomandărilor Comisiei, prin anexă separată.</p> <p>Argumentarea: Obligația de a ține un Registru de evidență se materializează odată cu numărul deciziilor adoptate/recomandărilor emise, care necesită a fi monitorizate și sistematizate corespunzător.</p>	Nu se acceptă. Forma de organizare a sistemului de evidență a deciziilor adoptate/recomandărilor emise este decisă de Comisie / Secretariatul Comisiei. Aceasta poate varia în timp, ajustându-se în mod optim (de pildă poate migra sub formă exclusivă digitală). Prin urmare, o reglementare a

			acestor forme de evidență ar deveni o supra-reglementare.
		<p>3) La pct. 29 din anexa nr. 1 la proiectul de Hotărâre, propunem ca sintagma prevăzute de prezenta lege", să fie substituită cu textul „prevăzute la art. 9 din Legea nr. 225/2024".</p> <p>Argumentarea: Expunerea la punctul nominalizat constituie transpunerea art. 14 din Legea nr.225/2024 în coroborare cu art. 9 din aceeași lege.</p> <p>Prin urmare, în acest sens se impune indicarea concretă a normei legale.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>4) La pct. 3, subpet. 3.2 din anexa nr. 2 la proiectul de Hotărâre, sintagma „dispozițiilor" urmează să fie substituită cu textul prevederilor".</p> <p>Argumentarea: Utilizarea neuniformă a termenilor lasă loc pentru interpretări a prevederilor expuse.</p> <p>Mai mult ca atât, potrivit art. 54 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, la elaborarea textului proiectului de act normativ, conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație.</p> <p>Prin urmare, erorile redacționale ce diminuează din gradul de înțelegere urmează a fi excluse.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>5) La pct. 5 din anexa nr. 2 la proiectul de Hotărâre, textul sau de către împuterniciții acestuia considerăm oportun substituirea cu sintagma sau prin intermediul reprezentanților, cu prezentarea actului ce atestă împuternicirile de reprezentare". Obiecție valabilă și la pct. 53.</p> <p>Argumentarea: Reieșind din prevederile art. 45-46 din Codul administrativ, persoanele fizice/juridice participă acționează în cadrul procedurilor administrative personal sau prin reprezentanții lor. În procedura administrativă participanții pot fi reprezentați de o persoană împuternicită. Împuternicirile reprezentantului se consemnează în procură (semnată olograf sau prin semnătura electronică) sau în</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>

		<p>împuternicirea de reprezentare în baza semnăturii electronice create în Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice (în continuare împuternicire în baza semnăturii electronice). În măsura în care din conținutul procurii sau al împuternicirii în baza semnăturii electronice nu rezultă altceva, acestea conferă împuterniciri pentru toate acțiunile procedurale ce țin de procedura administrativă. La solicitare, reprezentantul împuternicit prezintă procura sau împuternicirea în baza semnăturii electronice. Valabilitatea procurii este reglementată de Codul civil.</p>	
		<p>6) La pct. 16 din anexa nr. 2 la proiectul de Hotărâre, sintagma pagina oficială de internet" urmează să fie substituită cu textul pagina web oficiala",</p> <p>Argumentarea: Conform noțiunii prevăzute la pct. 2 din Regulamentul cu privire la site-urile web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice și la cerințele minime privind profilurile de socializare ale acestora, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 728/2023, site web oficial (pagina web) constituie pagină oficială a autorității sau instituției publice, ce conține un ansamblu de informații oficiale în formă electronică și al mijloacelor de dialog interactiv, pe care autoritatea sau instituția publică le pune la dispoziție cetățenilor în rețeaua internet. Obiecție valabilă și la pat. 96.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
S.A. „FEE- Nord”	Nr. 11-1061 din 20.11.2024	Referitor la solicitarea Dvs. nr. 02-2861 din 12.11.2024, privind avizarea proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024), S.A. „FEE- Nord”, comunică că nu are careva obiecții/propuneri asupra proiectului menționat supra.	Lipsa obiecțiilor și propunerilor
Agenția Serviciilor Publice a Republicii Moldova	Nr. 01/1864 din 20.11.2024	Agenția Serviciilor Publice a examinat proiectul de hotărâre privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024) și, în limitele competențelor funcționale, vă comunică despre lipsa propunerilor și a obiecțiilor la proiectul dat.	Lipsa obiecțiilor și propunerilor
Agenția de Stat Pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova	Nr.1862 din 20.11.2024	Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a examinat proiectul de hotărâre privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024), autor – Ministerul	Lipsa obiecțiilor și propunerilor

		Energiei și, ținând cont de competența sa funcțională, comunică lipsa de obiecții și propuneri.	
Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Nr.17/5881 din 19.11.2024	Ministerul Muncii și Protecției Sociale a examinat demersul Cancelariei de Stat nr. 18-69-12170 din 05.11.2024 cu privire la avizarea proiectului de Hotărâre de Guvern privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024) și în limita competenței funcționale, comunică lipsă de obiecții/propuneri.	Lipsa obiecțiilor și propunerilor
Societatea pe Acțiuni „CET-Nord”	Nr. 500-08/1931 din 21.11.2024	În contextul demersului Ministerului Energiei al Republicii Moldova referitor la avizarea proiectului Hotărârii Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024), expunem următoarele propuneri: 1) În „REGULAMENT-ul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei”, Secțiunea 2 „Organizarea activității Comisiei” - excluderea cuvântului „energie” din denumirea comisiei și expunerea în următoarea redacție: „...Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei...”.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		2) Regulamentul ar putea include prevederi care să permită Comisiei să colaboreze cu organisme internaționale sau cu alte autorități de reglementare din alte state, pentru a asigura alinierea cu bunele practici internaționale.	Se acceptă. Legea nr.225/2024 prevede o astfel de atribuție pentru Comisia menționată la lit. c) art. 9, care asigură cooperarea internațională în ceea ce privește regimul de testare inovativă
		3) Includerea în denumirea „REGULAMENT-ului de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă” a sintagmei „în domeniul energiei” și expunerea în următoarea redacție „REGULAMENT de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă în domeniul energiei”.	Nu se acceptă. Denumirea Regulamentului este utilizată pe întregul text al Legii nr.225/2024. În conformitate cu prevederile art. 54 lit. c) din Legea nr.100/2017 cu privire la

			<p>actele normative, terminologia folosită este constantă, uniformă și aliniată cu cea utilizată în alte acte normative.</p>
		<p>4) Definirea conceptului „Proiect de testare inovativă în domeniul energiei” - „Un proiect de testare inovativă în domeniul energiei este o inițiativă experimentală care explorează și validează noi tehnologii sau soluții energetice pentru a evalua performanța, eficiența și sustenabilitatea acestora înainte de implementarea la scară largă”. Proiectele inovative în domeniul energiei pot include, dar nu se vor limita la următoarele: - testarea unor surse alternative de energie (ex. energie solară avansată, energie eoliană, hidrogen); - proiecte de stocare a energiei (baterii de mare capacitate, stocare pe bază de hidrogen); - implementarea de sisteme inteligente pentru managementul energiei (smart grids); - testarea unor soluții de eficiență energetică în clădiri sau industrie; - dezvoltarea și testarea de noi tehnologii de reducere a emisiilor de carbon.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Noțiunea de “proiect de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei” este definită în Legea nr. 225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei – “<i>proiect-pilot în domeniul energiei, aprobat prin hotărârea de aprobare, care include toate informațiile tehnice necesare pentru desfășurarea activităților necesare în vederea creării produselor, a tehnologiilor, a serviciilor, a modelelor de afaceri și a noilor abordări inovatoare în domeniul producției, stocării, furnizării, distribuției sau consumului de energie, în conformitate cu prevederile prezentei legi</i>”. Prin urmare, un act secundar nu poate modifica la lege.</p>

			<p>În ceea ce privește sfera de aplicare a proiectelor de testare inovativă, aceasta este prevăzută de art. 1 din legea precitată, care expune cu titlu exemplificativ, iar nu limitativ, domeniile la care acestea pot fi aplicate. Prin urmare, domeniile propuse de dvs. pot face obiectul unui proiect de testare inovativă.</p>
		<p>5) Simplificarea procedurii de depunere a cererii de aprobare a proiectelor de testare inovativă, de exemplu prin implementarea unui sistem digitalizat pentru depunerea și evaluarea cererilor.</p>	<p>Nu se acceptă. Procedura de depunere și evaluare a cererilor necesită o analiză detaliată, având în vedere că, pentru proiectele inovative, se aplică derogări de la prevederile legislative sau de reglementare care împiedică sau îngreunează în mod semnificativ implementarea proiectului de testare inovativă, fiind necesară inclusiv verificarea unui potențial impact negativ (e.g., asupra consumatorilor)</p>
		<p>6) Elaborarea unui mecanism de evaluare a sustenabilității proiectelor de testare inovativă, incluzând impactul asupra biodiversității, emisiei de carbon și eficienței energetice pe termen lung.</p>	<p>Nu se acceptă. Elaborarea unui mecanism de evaluare a sustenabilității proiectelor de testare inovativă nu poate fi reglementată printr-un act normativ secundar. Acest</p>

			<p>aspect va fi abordat în cadrul procesului de monitorizare a implementării documentului de politică <i>Planul Național Integrat pentru Energie și Climă</i>.</p>
		<p>7) Încurajarea parteneriatelor publice-private în implementarea de proiecte inovative și scalarea soluțiilor inovatoare. Introducerea unor stimulente financiare, cum ar fi reduceri de taxe sau subvenții pentru proiectele private care colaborează cu autoritățile publice în domeniul energiei.</p>	<p>Nu se acceptă. Obiectul de reglementare al Regulamentelor este stabilit de prevederile Legii nr.225/2024. Stimulentele urmează să fie reglementate prin acte normative primare, specifice domeniilor de reglementare, nefiind posibilă reglementarea acestora prin acte normative secundare. Mai mult, stimulentele financiare (inclusiv sub forma facilităților fiscale) pot reprezenta ajutoare de stat care au un regim distinct, fiind supuse notificării și aprobării Consiliului Concurenței de regulă. Prin urmare, facilitățile sau stimulentele care vor fi acordate vor respecta regimul juridic al ajutoarelor de stat.</p>
		<p>8) Implementarea unui sistem de monitorizare continuă a proiectelor de testare inovativă în domeniul energiei pentru a urmări progresul, impactul și performanța acestora. Datele colectate ar trebui să fie publice, pentru a crește transparența.</p>	<p>Se acceptă Prevederile Legii nr.225/2024 stabilesc atribuții specifice pentru Ministerul Energiei (lit.</p>

			<p>c) art. 7), ANRE (lit. a) art. 8) și Comisie (lit. j) art. 9) în monitorizarea implementării proiectelor de testare. Activitățile de monitorizare sunt reglementate la art. 29. De asemenea, monitorizarea proiectelor de testare inovativă este detaliată în secțiunea 5 din Regulamentul de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă.</p>
		<p>9) Organizarea de sesiuni de informare și formare pentru toți actorii interesați, inclusiv autorități publice, industrie și publicul larg, privind avantajele și impactul tehnologiilor inovative în domeniul energiei.</p>	<p>Se acceptă Transparența și liberul acces la informații reprezintă un principiu de bază reglementat la art. 4 lit. d) al Legii nr.225/2024, esențial pentru implementarea prevederilor acesteia. Art. 14 instituie un mecanism de cooperare prin care Comisia colaborează cu alte autorități ale administrației publice, instituții publice, mass-media, întreprinderi, parteneri sociali, mediul academic, mediul de afaceri și publicul larg. Totodată, Comisia facilitează schimbul de informații necesare și consultările privind inovația în materie de</p>

			reglementare în domeniul energetic. (pct.30 din anexa nr.1 proiectului propus spre aprobare)
		10) Publicarea periodică a rezultatelor și lecțiilor învățate din proiectele de testare inovativă, pentru a sprijini creșterea cunoștințelor și a colaborării în sectorul energetic.	Se acceptă Transparența și liberul acces la informații reprezintă un principiu de bază reglementat la art. 4 lit. d) al Legii nr.225/2024, esențial pentru implementarea prevederilor acesteia. Art. 14 instituie un mecanism de cooperare prin care Comisia organizează consultări privind inovația în materie de reglementare în domeniul energetic. De asemenea, Regulamentul de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă prevede elaborarea a două rapoarte care vor include detalii cu privire la lecțiile învățate din proiectele de testare inovativă – i.e., un raport final de evaluare a rezultatelor fiecărui proiect de testare inovativă, respectiv un raport anual privind inovarea în materie de reglementare în domeniul energetic.

<p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova</p>	<p>Nr.21-6059 din 21.11.2024</p>	<p>Ca urmare a examinării proiectului de hotărâre a Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024), în limitele competențelor funcționale, comunicăm lipsa obiectivelor de ordin conceptual aferente acestuia. Totodată, recomandăm a se revizui proiectul de hotărâre sub aspect tehniconormativ, astfel încât pct.1 și pct.2 să se redea conform următorului exemplu: „1. Se aprobă: 1.1. Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, conform anexei nr.1; 1.2. Regulamentul de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă, conform anexei nr.2.” Respectiv, pct.3 va deveni pct.2.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
<p>Ministerul Mediului al Republicii Moldova</p>	<p>Nr.13-05/3330 din 22.11.2024</p>	<p>În contextul examinării proiectului de hotărâre a Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024), Vă comunicăm următoarele. Reieșind din principiile de bază ale protecției mediului prevăzute la art. 3 din Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător, deținem obligativitatea respectării standardelor, normativelor și limitelor admisibile de folosire a energiei în mod sigur pentru mediu, respectiv, urmează de-a fi modificat pct. 18, Secțiunea 3, Anexa nr. 2 al Regulamentului pentru organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei după cum urmează: „Proiectele de testare inovativă urmează a fi evaluate privind impactul asupra mediului în conformitate cu Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător și a Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului”.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării al Republicii Moldova</p>	<p>Nr.03-3531 din 25.11.2024</p>	<p>Reieșind din exigențele tehnicii legislative statuate la art.49 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, potrivit cărora dacă un act normativ are mai multe anexe, acestea sunt însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, în ordinea în care au fost enunțate în textul actului, la pct.1 și pct.2 din proiectul hotărârii, cuvintele „(se anexează)” se vor substitui cu cuvintele „conform anexei nr.1”, „conform anexei nr.2”.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>

		<p>Cu referire la Anexa nr.1 - Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei. Conținutul pct.4.8 din proiect urmează a fi revizuit, deoarece formularea actuală ar putea genera incertitudini în aplicarea normei. În acest sens, se va concretiza care sunt documentele suplimentare ce pot fi solicitate de Comisie și în ce condiții se pot solicita informații suplimentare.</p>	<p>Se acceptă parțial. Textul a fost modificat după cum urmează: <i>“4.8. solicită informații și documente suplimentare de la solicitanți și organizează întâlniri cu aceștia, în vederea evaluării și monitorizării proiectelor de testare inovativă, după caz, prin intermediul secretariatului Comisiei;”</i></p>
		<p>Potrivit pct.6, organul central de specialitate al administrației în domeniul energiei va nominaliza prin ordinul ministrului trei experți independenți recunoscuți la nivel internațional. Aceasta ar putea intra în conflict cu statutul de independență al experților, care nu ar trebui să fie sub influența unei autorități publice. În acest sens, considerăm judicios stabilirea unei proceduri transparente de selecție a experților printrun concurs public.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat după cum urmează: <i>“7. Organul central de specialitate al administrației în domeniul energiei va nominalizează, prin ordinul ministrului, trei experți independenți recunoscuți la nivel internațional, conform potrivit pct.5 subpct.5.8, în urma unei proceduri transparente de selecție. (...)”</i></p>
		<p>La pct. 33.7 și pct. 33.11 se specifică faptul că, Secretariatul realizează inspecții potrivit prevederilor art.31 din Legea nr.225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei și monitorizează implementarea proiectelor de testare inovativă. Deși art.31 alin.(3) din Legea citată, stabilește că procedura de efectuare a inspecțiilor este reglementată prin Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă</p>	<p>Nu se acceptă. Realizarea inspecțiilor este reglementată la pct.36-39 din anexa nr.1</p>

		<p>în materie de reglementare în domeniul energiei, în proiect nu sunt specificate proceduri standard pentru aceste activități. În acest sens, considerăm necesar reglementarea clară a procedurii pentru a asigura transparența și obiectivitatea în monitorizarea proiectelor.</p>	
		<p>La pct.36-37 din proiect, se specifică că în cadrul Comisiei poate funcționa un grup de lucru format din experți din diverse autorități. Totuși, nu se precizează clar natura raportului de subordonare între Grupul de lucru și Comisie, dacă recomandările Grupului de lucru sunt obligatorii pentru Comisie sau doar consultative. Lipsa stabilirii raporturilor concrete ar putea afecta procesul decizional al Comisiei.</p>	<p>Nu se acceptă. Prevederile art. 13 alin. (7) al Legii nr.225/2024 reglementează clar raportul dintre grupul de lucru și Comisie. Activitatea grupului de lucru constă în elaborarea de analize, studii de specialitate, recomandări și avize pentru membrii Comisiei, care sunt luate în considerare la examinarea cererilor privind regimul de testare inovativă.</p>
		<p>Cu referire la Anexa nr.2 - Regulamentul de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă. Ținând cont de faptul că, potrivit pct.9 Secretariatul Comisiei, cu acordul Comisiei, poate să acorde derogări de la prezentarea anumitor documente atunci când consideră că acestea nu sunt necesare pentru examinarea proiectului, se impune necesitatea, stabilirii criteriilor clare privind aplicarea derogărilor și justificările necesare.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>

		<p>Potrivit pct.17, se permite organizarea consultărilor publice la discreția Secretariatului Comisiei, în timp ce pct.18 specifică necesitatea acestora pentru proiectele care pot avea un impact semnificativ asupra mediului sau comunităților locale. În acest sens, considerăm necesar stabilirea unui cadru mai clar pentru aceste consultări, incluzând criterii obiective pentru evaluarea „impactului semnificativ” și durata de desfășurare a consultărilor (de ex. minimum 30 de zile, cum este prevăzut la pct.18).</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>De menționat că, în conținutul punctelor 86 și 88 se face referire la punctele 80, 82 în mod confuz, afectând înțelegerea ordinii corecte a procedurilor. Ținând cont de faptul că, pct.80 reglementează proceduri specifice retragerii dreptului, dar nu clarifică aplicabilitatea în caz de informații false, se va corecta și actualiza referințele, astfel încât fiecare punct să se refere la etapele procedurale corecte.</p>	<p>Nu se acceptă. Punctele 86 și 88 reglementează consilierea și suportul participanților, respectiv procedura de selecție pentru apeluri tematice.</p>
		<p>Pct.97 nu specifică în mod clar care sunt procedurile și responsabilitățile exacte ale secretariatului Comisiei în procesul de pregătire a raportului anual privind inovarea în materie de reglementare în domeniul energetic. Este necesar de stabilit mai detaliat, ce activități implică pregătirea raportului și care sunt documentele sau datele care trebuie colectate pentru acest proces.</p>	<p>Nu se acceptă. Punctul 96 reglementează conținutul raportului anual. O reglementare mai detaliată ar îngreuna foarte mult implementarea cadrului actual de reglementare care, în scopuri de eficientizare, ar trebui să păstreze un grad suficient de eficientizare.</p>
		<p>De asemenea, pct.98 trebuie să stabilească în mod clar condițiile, procedurile și termenele în care Comisia poate solicita modificări și/sau completări la raportul anual. Urmează de expus procedura prin care Comisia poate cere ajustări, specificând cazurile și criteriile pentru astfel de cereri. Totodată, va fi prevăzut un termen explicit pentru realizarea modificărilor, cu indicarea unor eventuale sancțiuni pentru</p>	<p>Nu se acceptă. O reglementare mai detaliată ar îngreuna foarte mult implementarea cadrului actual de reglementare care, în scopuri de eficientizare, ar</p>

		<p>nerespectarea acestuia, pentru a asigura conformitatea și transparența procesului.</p>	<p>trebui să păstreze un grad suficient de eficientizare.</p>
		<p>La fel, conținutul pct.99 urmează a fi revizuit, pentru a defini în mod detaliat categoriile de date și informații ce trebuie incluse în raportul anual, astfel încât să fie clar ce tipuri de informații sunt necesare. Exemple de categorii incluse pot fi date financiare, date privind progresul proiectului, precum și alte informații esențiale care sunt considerate relevante. Termenul „alte date și informații” va fi clarificat printr-o listă orientativă sau prin specificarea criteriilor care califică informațiile suplimentare drept necesare.</p>	<p>Nu se acceptă. Punctul 96 reglementează conținutul raportului anual. O reglementare mai detaliată ar îngreuna foarte mult implementarea cadrului actual de reglementare care, în scopuri de eficientizare, ar trebui să păstreze un grad suficient de eficientizare.</p>
		<p>De asemenea, se recomandă aprobarea unui model tip de raport și stabilirea termenului de prezentare a acestuia, pentru a asigura uniformitatea și transparența în procesul de raportare. Aceste clarificări vor contribui la o mai bună înțelegere a cerințelor de raportare și vor facilita monitorizarea eficientă a acestuia.</p>	<p>Nu se acceptă. Punctul 96 reglementează conținutul raportului anual. O reglementare mai detaliată ar îngreuna foarte mult implementarea cadrului actual de reglementare care, în scopuri de eficientizare, ar trebui să păstreze un grad suficient de eficientizare.</p>
<p>S.A. „RED-Nord”</p>	<p>STP-11/2022</p>	<p>Prin prezenta, administrația S.A. „RED-Nord” Vă aduce la cunoștință că a examinat adresarea DVS. Nr. 02-2861 din 12.11.2024 referitor la avizarea proiectului Hotărârii Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024). Vă informăm că administrația S.A. „RED-Nord” susține aprobarea regulamentelor menționate în hotărâre și consideră că modul de organizare și funcționare a Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, va contribui la stimularea inovațiilor și soluționarea problemelor din domeniul energiei. De asemenea, Vă comunicăm că nu avem propuneri sau careva obiecții asupra proiectului de hotărâre menționat.</p>	<p>Lipsa obiecțiilor și propunerilor</p>

<p>Agenția De Mediu</p>	<p>Nr.08/1695/2024 din 15.11.2024</p>	<p>În contextul demersului Cancelariei de Stat a Republicii Moldova Nr.18-69-12170 din data de 05.11.2024, cu referire la avizarea proiectului de hotărâre privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024), autor – Ministerul Energiei, Agenția de Mediu în limitele competențelor funcționale, comunică următoarele obiecții și propuneri. Reieșind din principiile de bază ale protecției mediului prevăzute la art. 3 din Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător, deținem obligativitatea respectării standartelor, normativelor și limetelor admesibile de folosire a energiei în mod sigur pentru mediu, urmează de-a fi modificat totalmente pct. 18, Sescțiunea 3, Anexa nr. 2 al Regulamentului pentru organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei după cum urmează: ”Proiectele de testare inovativă urmează a fi evaluate privind impactul asupra mediului în comformitate cu Legea nr. 1515/1993 privind protecția mediului înconjurător și a Legii nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului”. Agenția de Mediu mizează pe respectarea principiilor de bază ale protecției mediului la elaborarea actului dat.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
<p>Academia de Științe a Moldovei</p>	<p>Nr. 717-12/7 din 25.11.2024</p>	<p>Prin prezenta, Vă informăm că Academia de Științe a Moldovei avizează pozitiv proiectul Hotărârii Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024). Totodată, venim cu următoarele propuneri cu referire la Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei (Anexa nr. 1): 1. la pct.4.3 de a înlocui sintagma “activității operaționale” cu “activitatea operațională”;</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>2. la pct.5 de specificat, cum se desemnează președintele Comisiei;</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat, după cum urmează: “ 5.1. un reprezentant al organului central de specialitate al autorităților</p>

			<i>administrației publice în domeniul energiei care va îndeplini funcția de Președinte al Comisiei;”</i>
		3. la pct.15 de concretizat modul de exprimare a votului - „deschis” sau „secret”;	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		4. la pct.22 de concretizat noțiunea „Consiliului”;	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		5. pct.27 dublează pct.11;	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		6. la pct.33.4 și pct.33.5 de a înlocui cuvântul “întocmesc” cu “întocmește”.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
AO „Green City Lab”	F/n din 26.11.2024	Vă mulțumim pentru oportunitatea de a consulta proiectul Hotărârii Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024). Dorim să vă informăm că echipa Green City Lab Moldova nu are recomandări sau observații suplimentare pe marginea acestuia. Aprecieri munca depusă de echipa dumneavoastră în promovarea și sprijinirea inovațiilor în domeniul energiei, un sector esențial pentru dezvoltarea sustenabilă.	Lipsa obiecțiilor și propunerilor
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Republicii Moldova	Nr.2024PH G-3832 din 21.11.2024	În contextul examinării proiectului hotărârii privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024), Vă comunicăm următoarele. Obiecții argumentate și explicite pe marginea cărora trebuie să se ajungă la un acord: La Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei: La pct. 2: 2.I. observăm că Comisia pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei este definită în articolul 5 din Legea nr. 225/2024 cu privire la spațiile de testare	Se acceptă. Textul a fost modificat.

		inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei (în continuare - Legea). Astfel că, nu se justifică reproducerea definiției acesteia într-un act subordonat Legii.	
		2.2. atragem atenția că articolul 13 alineatul (3) din Lege doar menționează secretariatul Comisiei în contextul coordonării de către acesta a activității grupului de experți. De fapt, atribuțiile Secretariatului se regăsesc în tot textul Legii, astfel că reglementarea repetată a acestor atribuții printr-o hotărâre de Guvern este inutilă.	Nu se acceptă. Temeiul juridic pentru aprobarea Regulamentului este prevăzut de lege nr.225/2024 și are un caracter imperativ în contextul implementării acesteia.
		Obiecție valabilă și pentru punctul 4, 5, 8, 11, 12, 13 care reproduce textul articolului 9 alineatul (I) și 13 alineatul (I), (3), (6) din Lege.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		La pct. 9, prevederile acestuia în partea ce ține de reglementarea posibilității eliberării fără aprobarea Guvernului este contrar prevederile articolului 13 alineatul (5) din Lege care stabilește că „Înlocuirea membrilor are loc printr-o nouă dispoziție a Guvernului, pe baza unei noi nominalizări efectuate în conformitate cu prevederile alin.(2) și alin.(3)” Or, eliberarea va fi succedată de o nouă numire, ceea ce reprezintă ipoteza înlocuirii din textul Legii. Deci, în orice caz, eliberarea și numirea unor noi membri se va face de către Guvern.	Se acceptă. Punctul 10 reglementează numirea membrilor Comisiei prin hotărâre de Guvern.
		La pct. 15. în partea ce ține de paritatea de voturi, atragem atenția că această ipoteză este reglementată ca normă generală de Codul administrativ în articolul 135 alineatul (7),	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		La pct. 16, autorul proiectului nu a reglementat situația în care președintele nu a desemnat un membru al Comisiei care să conducă ședințele în absența sa. Cine va conduce ședințele în lipsa desemnării? Cine decide în locul președintelui desemnarea membrului responsabil să conducă ședința.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		La pct. 23, în opinia Ministerului prevederile punctului dat, în partea ce ține de reglementarea termenului de comunicare a deciziilor Comisiei, sunt contrare prevederilor articolului 139 alineatul (I) din Codul administrativ „Un act administrativ individual devine valabil	Nu se acceptă. Codul administrativ prevede dreptul autorității publice de a stabili termene rezonabile,

	<p>pentru persoana căreia îi este destinat sau care este afectată de el în momentul în care i se comunică acesteia (...)”. Prin prisma acestei norme, termenul de comunicare nu are nici o relevanță, întrucât pînă la momentul comunicării decizia nu produce nici un efect juridic față de destinatarul acesteia.</p> <p>Mai mult ca atît, din prevederile articolului 27 coroborat cu art. 62 din Codul administrativ deducem, pe de o parte, că termenele se stabilesc fie de Codul administrativ, fie prin legi speciale, iar, pe de altă parte, în cazul în care nu este stabilit un astfel de termen, autoritatea publică are dreptul discreționar de a stabili un termen rezonabil care „va lua în considerare circumstanțele de fapt ale fiecărui caz în parte”. Deci, reglementarea prin hotărîre a unor termeni pentru efectuarea unor acțiuni sunt contrare spiritului și normelor Codului administrativ și în loc să faciliteze activitatea Comisiei și a Secretariatului o va îngreuna.</p>	<p>ținând cont de circumstanțele de fapt ale fiecărui caz în parte.</p>
	<p>La pct. 32, nu este clar statutul juridic al Secretariatului Comisiei, va avea această personalitate juridică sau nu? Dacă da, care va fi forma organizatorico-juridică? din ce surse va fi finanțată activitatea?</p> <p>Din prevederile pct. 35, care reglementează capacitatea Secretariatului de a încheia convenții civile se deduce, totuși, că acesta va avea personalitate juridică. Deci, autorul proiectului urmează să reglementeze cu claritate aspectele incerte invocate mai sus.</p> <p>În Regulamentul de punerea în aplicare a proiectelor de testare inovativă:</p> <p>La pct. 4, atragem atenția autorului proiectului că pe tot parcursul Legii, se utilizează noțiunea de „solicitare de aprobare a unui proiect de testare inovativă”. Astfel, pentru asigurarea unității terminologice între actele normative, considerăm necesar ca noțiunea de „cerere de aprobare” să fie substituită cu noțiunea de „solicitare de aprobare”.</p> <p>La pct. 5, în opinia Ministerului reglementarea modalității de semnare și de depunere a cererilor este inutilă, atîta timp cît Codul administrativ reglementează pentru toate procedurile administrative condițiile de formă și conținut al petiției (cererii).</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p> <p>Nu se acceptă. Prevederile art.10 și 11 din legea nr.225/2024 utilizează noțiunea cererea de aprobare</p> <p>Nu se acceptă. Prevederile sunt reglementate cu scopul de a asigura respectarea principiului de bază al procesului de</p>

			legiferare (art.3 din Legea nr.100/2017), și anume accesibilitatea pentru utilizatorii obișnuiți, evitând necesitatea de a căuta prevederile în alte acte normative.
		La pct. 10, prevederile acestuia, în partea ce ține de inadmisibilitatea cererii în cazul neprezentării documentelor, sunt contrare prevederilor 78 alineatul (3) din Codul administrativ care stabilește că „În cazul în care participantul care a inițiat procedura nu prezintă documentele sau dovezile solicitate de autoritatea publică în termenele rezonabile stabilite de aceasta și nu există temeiuri de suspendare a procedurii sau de repunere în termen, autoritatea publică poate constata renunțarea tacită la procedură”.	Nu se acceptă. Motivul respingerii solicitării este cel de inadmisibilitate, din rațiuni de neîndeplinire a condițiilor.
		La pct. 28, observăm că potrivit articolului 18 litera b) din Lege, Comisia nu emite decizii de respingere ci doar recomandare motivată de respingere a cererii. Decizia, potrivit articolului 19 din Lege, trebuie să o ia Guvernul, în baza recomandării Comisiei. Or, competența de respingere a cererii aparține acelei autorități care deține competența de aprobare a cererii. Considerăm că o cerere nu poate fi respinsă printr-un act de recomandare. Obiecție valabilă și pentru pct. 67	Se acceptă Textul art. 34 a fost modificat, după cum urmează: <i>“34.2 Guvernul va adopta o hotărâre de respingere punerii în aplicare a proiectului de testare inovativă, în cazul în care cererea de aprobare nu îndeplinește criteriile prevăzute la art. 3, art.10, art.11 și art.15 din Legea nr. 225/2024, cu menționarea considerentelor care au condus la această Hotărâre.”</i>
		La pct. 29, având în vedere considerente invocate la punctul 28, apreciem că recomandările emise de Comisie nu au efect juridic, adică	Se acceptă

		acestea nu dau naștere, nu modifică sau nu sting, anumite raporturi juridice. Prin urmare acestea nici nu pot fi contestate separat de actul administrativ individual, în speță, Hotărârea Guvernului prin care se va aproba sau respinge proiectului de testare inovativă.	Textul art. 24 a fost modificat.
“Termoelectrica”SA	Nr. 79/8491 din 27.11.2024	Prin prezenta “Termoelectrica”SA informează că,a examinat proiectul Hotărârii Guvernului <i>privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024)</i> și comunică lipsa propunerilor și obiecțiilor la proiectul actului respectiv,în partea ce ține de competența sa.	Lipsa obiecțiilor și propunerilor
ÎCS „Premier Energy” SRL	NR.0505/22 0969 din 27.11.2024	Prin prezenta, ÎCS „Premier Energy” SRL vă informează că a recepționat spre avizare proiectul Hotărârii Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024). În acest context, vă comunicăm că ÎCS „Premier Energy” SRL nu are propunerilor și/sau obiecțiilor asupra proiectului vizat.	Lipsa obiecțiilor și propunerilor
Î.S “Moldelectrica”	Nr.46-39/3111 din 27.11.2024	La data de 12 noiembrie 2024,Întreprinderea de Stat “Moldelectrica” a recepționat scrisoarea Ministerului Energiei cu nr.02-2861,prin care s-a solicitat examinarea și avizarea proiectului Hotărârii Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024).În urma examinării proiectului Hotărârii Guvernului Î.S “Moldelectrica”,în limitele competențelor funcționale și reieșind din domeniul său de activitate,nu are careva propuneri sau obiecții.	Lipsa obiecțiilor și propunerilor
Universitatea Tehnică a Moldovei	F/N din 27.11.2024	Institutul de Energetică a Universității Tehnice din Moldova, ca răspuns la scrisoarea cu Nr. 02- 2861 din 12 noiembrie 2024, cu privire la mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024) vine cu următoarele propuneri/obiecții: - Conform pct.4, Comisia are o mulțime de atribuții și responsabilități. Din proiectul de HG nu este clar dacă Comisia data se remunerează financiar sau nu? Din experiența unor Comisii similare anterioare, realizarea atribuțiilor acestora a fost imposibil de a fi realizate, în baza unei lipse a finanțării pentru membrii acesteia. Ca exemplu poate servii Comisia Națională de Schimbări Climate. A se vedea Regulamentului	Nu se acceptă. Implementarea prevederilor proiectului asociate de funcționarea Secretariatului Comisiei pentru Spații de Testare Inovativă în materie de Reglementare în domeniul Energiei nu va implica cheltuieli financiare suplimentare din Bugetul de

		<p>cu privire la organizarea și funcționarea Comisiei naționale privind schimbările climatice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 444/2020.</p>	<p>Stat. Competențele esențiale ale autorităților administrației publice vor fi îndeplinite în limitele efectivului angajaților acestor instituții stabilit de Guvern, conform alocațiilor bugetare.</p> <p>Costurile legate de colaborarea cu experții independenți vor fi determinate în funcție de complexitatea fiecărui proiect implementat, fiind suportate din fondurile special alocate pentru fiecare proiect în parte.</p>
		<p>- La art.4, pct.4.6 nu este clar pentru ce fel de proceduri de selecție (a cui?) sunt necesare participările în spațiile de testare. Punctul necesită a fi reformulat.</p>	<p>Nu se acceptă. Reformularea nu este necesară, deoarece prevederea este clar formulată în raport cu obiectul reglementat.</p>
		<p>- La pct. 5, componența nominală a Comisiei, din anul 2022, Institutul de Energetică este parte juridică a Universității Tehnice a Moldovei. - La pct. 5.7 la sfârșit de Energetică de adăugat din cadrul Universității Tehnice a Moldovei.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>- Cerințele incluse în punctul 7 față de experții independenți sunt prea dure. La nivel național, majoritatea experților din domeniu energetic, sunt angajați în cadrul unor instituții publice, companii private sau asociații profesionale. Pentru a înțelege mai clar expunerea acestui punct, este necesar de dat o definiție clară ce înseamnă întreprindere din domeniul energetic. Un SRL, care practică activități de consultanță în domeniul energetic poate fi considerată întreprindere?</p>	<p>Nu se acceptă. Independența experților trebuie asigurată/garantată prin astfel de prevederi. Experții independenți vor avea acces la informații confidențiale aparținând companiilor active în domeniul energetic, prin</p>

			urmare trebuie asigurată independența acestora.
		-După pct. 19 de adăugat un alt punct, ce prevede următoarele: In cazul identificării unor situații de conflict expuse în Anexa prezentului regulament, membrul Comisiei se retrage de la luarea deciziilor individuale sau locul acesteia este substituit cu un membru supleant.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		- Categoriile de personal expuse în pct. 34, nu sunt relevante acestei funcții de Secretariat. Este necesar sa fie identificate persoane relevante și dedicate acestui proces. Cumularea, cel puțin așa se subînțelege din formularea punctului dat, nu vor da rezultatele cuvenite funcționării acestui organ.	Nu se acceptă. Personalul Secretariatului va fi dedicat în mod specific îndeplinirii atribuțiilor și responsabilităților Secretariatului Comisiei.
Instituția Publică Centrul Național pentru Energie Durabilă	Nr. 25 - 1807 din 28.11.2024	Autorul propunerii Proiectul Hotărârii Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024) Modificări propuse în proiectul de hotărâre IP Centrul Național pentru Energie Durabilă Anexa nr. 1. Cap. I, Secț. 3, pct. 36 „, 36. În cadrul Comisiei poate funcționa un grup de lucru format din experți din cadrul organului central de specialitate al autorității administrației publice în domeniul energiei, organului central de specialitate al autorității administrației publice pentru resurse naturale și mediu, Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, Serviciului de Informații și Securitate, precum și Universității Tehnice a Moldovei.” Se propune a se include în cadrul grupului de lucru și IP Centru Național pentru Energie Durabilă.	Nu se acceptă. Un reprezentant al Centrului Național pentru Energie Durabilă face parte din Comisie. Regulamentul nu poate adăuga la Legea nr. 225/2024.
		Anexa nr. 1. Regulament privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei. Se recomandă a se adăuga un punct suplimentar după pct. 20 care va stipula acțiunile în cazul apariției unui eventual conflict de interese și retragerea unui membru din examinarea proiectului cu stipularea	Nu se acceptă. Prevederile art. 11 din Legea nr. 225/2024 stabilesc consecințe clare și coerente.

		<p>cazurilor de conflict de interese în cadrul mecanismului de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei.</p>	
		<p>Anexa nr. 2, Secț. 2, pct. 7 „7.13 calendarul de raportare propus pentru a urmări progresul proiectului de testare inovativă.” Se recomandă a se completa cu un subpunct ce ține de descrierea conceptuală a proiectului cu prezentarea viziunii/planului de monitorizare a implementării proiectului, cu indicatori și metodologii relevante de monitorizare.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>Anexa nr. 2, Secț. 2, pct. 7.2 Se recomandă a se completa lit.b) cu următorul conținut: nu se află într-o situație de conflict de interese în cadrul sau în legătură cu procedura în cauză, în cazul în care, la momentul depunerii cererii, persoana fizică sau juridică identifică existența unui conflict de interese, aceasta are obligația de a declara acest fapt odată cu depunerea dosarului.</p>	<p>Nu se acceptă. Situațiile de conflict de interese sunt eliminate prin modalitatea de reglementare a votului în cadrul Comisiei.</p>
		<p>Anexa nr. 2, Secț. 2, pct. 7.8 Se recomandă a se completa lit.a) cu următorul conținut: dimensiunea inovatoare a proiectului propus, acesta având posibilitatea de a aduce o contribuție importantă la dezvoltarea sectorului energetic dar și a ideilor, mecanismelor de eficientizare energetică în Moldova și/sau la nivel internațional;</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>Anexa nr. 2, Secț. 2, pct. 37 Se recomandă a se completa cu un nou subpct. cu următorul conținut: Derogări de la prevederile cadrului normativ privind achizițiile publice.</p>	<p>Nu se acceptă. Derogările nu pot fi stabilite prin acte normative secundare.</p>
<p>Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova</p>	<p>Nr.07/5-03/605/186 5 din 29.11.2024</p>	<p>La indicația Cancelariei de Stat nr.18-69-12170 din 05 noiembrie 2024, Ministerul Finanțelor a examinat proiectul de hotărâre privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEEn/2024) și, în limita competențelor funcționale, comunică următoarele. În Nota de fundamentare anexată la proiectul de hotărâre este menționat faptul că, la etapa actuală este dificil de a estima careva costuri implicite asupra bugetului de stat, ca urmare a implementării prevederile acestuia. Totodată, în capitolul 4.2 din Notă</p>	<p>Nu se acceptă. Costurile totale de implementare a actului normativ au fost estimate și prezentate în cadrul procesului de aprobare a analizei impactului de reglementare asupra</p>

		se propune de analizat experiența, în acest domeniu, din Slovenia și se redau modele care se referă la impactul asupra gospodăriilor casnice. Astfel, se consideră necesar ca autorul să aducă claritate referitor implicațiile bugetare ale prevederilor proiectului nemijlocit asupra bugetului de stat.	proiectului de Lege nr. nr.225/2024. Implementarea actelor secundare propuse spre aprobare nu implică costuri suplimentare.”
Plenul Consiliului Concurenței	Nr. DJ-06/787-1645 din 29 noiembrie 2024	Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 29 noiembrie 2024, a examinat, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) ale Legii concurenței nr. 183/2012, proiectul hotărârii de Guvern privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024) și, în limitele competenței sale, comunică următoarele. Proiectul la anexa nr.2 prevede aprobarea Regulamentului de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă. Reieșind din prevederile pct.29 din proiectul Regulamentului se atestă că în cazul deciziei de respingere a cererii, solicitantul este în drept să conteste decizia Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei în instanța de contencios administrativ, în termenii și condițiile stabilite în Codul administrativ nr.116/2008. Astfel, ținem să menționăm că proiectul nu stabilește clar cine va avea nemijlocit calitatea procesuală în instanța de judecată de participant - reclamant sau pârât Comisia pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, Ministerul Energiei sau Guvernul la contestarea în instanța de judecată a deciziilor Comisiei de respingere a cererii.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
Serviciul de informații și securitate al Republicii Moldova	Nr.E/13586 din 11.12.2024	Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova a examinat proiectul hotărârii de Guvern privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024) și, în limita competenței funcționale, comunică despre susținerea conceptuală a proiectului. Subsecvent, intervenim cu o propunere la pct. 5.4 și pct. 36 din proiectul Regulamentului privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în	Nu se acceptă. Serviciul de Informații și Securitate are calitatea de membru al Comisiei, conform prevederilor alin. (1) art. 13 din Legea nr. 225/2024 privind spațiile de testare inovativă în reglementarea domeniului energiei, această

		<p>domeniul energiei, în ceea ce privește componența nominală a Comisiei, și anume excluderea Serviciului de Informații și Securitate în calitate de membru al acesteia.</p> <p>Remarcăm faptul că statutul de membru al Comisiei excedează competențele prevăzute la art. 3 din Legea nr. 136/2023 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, or în atribuțiile acestuia nu se regăsește testarea inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei.</p> <p>Totodată, în vederea atingerii obiectivelor propuse prin elaborarea proiectului, Serviciul, prin prisma atribuțiilor funcționale, în conformitate cu prevederile art. 5 din Legea nr. 136/2023, va acorda suportul necesar ce vizează furnizarea informațiilor relevante ce i-au devenit cunoscute în activitatea sa de culegere de informații, nefiind necesară deținerea statutului de membru al Comisiei menționate supra</p>	<p>formula asigurând adoptarea informată a deciziilor cu privire la proiectele de testare inovativă în domeniul energiei, cu asigurarea unui nivel adecvat de protecție a consumatorului și sistemului energetic</p>
<p>Avizare și consultare publică repetată</p>			
<p>Congresul autorităților locale</p>	<p>Nr. 421 din 10 decembrie 2024</p>	<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat notificarea Ministerului Energiei al Republicii Moldova nr. 02-3091 din 09.12.2024, privind promovarea spre expertizare a proiectului Hotărârii Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024), (în continuare – proiectul) și expune următoarele. Cu toate că în Sinteza la proiect este consemnat că autorul a acceptat propunerea CALM, aceasta nu se regăsește în textul proiectului, motiv din care o reiterăm. În pct. 12 din proiect (În vederea examinării cererii de aprobare, secretariatul Comisiei solicită: 12.2 opinia autorității administrației publice locale pe al cărei teritoriu administrat va fi implementat proiectul cu privire la inițiativa publicată): după cuvântul „autorității” urmează a se completa cu cuvintele „executive a”. Art. 17 alin. (4) din Legea nr. 225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei prevede că: „În scopul</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>

		<p>examinării proiectelor de testare inovativă, secretariatul Comisiei solicită opinia autorității publice locale pe al cărei teritoriu va fi implementat proiectul cu privire la inițiativa publicată. Ori de câte ori este necesar, autoritatea executivă a administrației publice locale emite un aviz cu privire la compatibilitatea inițiativei cu documentația de amenajare a teritoriului și cu documentația de urbanism”; Susținem promovarea proiectului, cu luarea în considerație a propunerii menționate.</p>	
<p>Plenul Consiliului Concurenței</p>	<p>Nr. DJ-06/856-1736 din 26 decembrie 2024</p>	<p>Plenul Consiliului Concurenței, în cadrul ședinței din 26 decembrie 2024, a examinat, repetat, în temeiul prevederilor art. 39 lit. c) și art. 41 alin. (1) lit. d) ale Legii concurenței nr. 183/2012, proiectul hotărârii de Guvern privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024) și, în limitele competenței sale, comunică următoarele. Se atestă după cum este menționat în sinteză că, observația autorității naționale de concurență din avizul Plenului Consiliului Concurenței nr.DJ-06/787 – 1645 din 29 noiembrie 2024 a fost acceptată de către autorul proiectului și a fost exclus dreptul de contestare în instanța de judecată a deciziei de respingere a cererii, însă îngrijorarea privind carența proiectului semnalată nu a fost soluționată. Astfel, proiectul la anexa nr.2, pct.24 al Secțiunii 3 Examinarea și aprobarea cererilor de aprobare a proiectelor de testare inovativă prevede că, Comisia pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei va emite după caz o recomandare motivată de autorizare a proiectului sau o hotărâre de retrimiteră a solicitării la secretariatul Comisiei pentru o analiză suplimentară. Pe când art.18 din Legea nr.225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, în competența Comisiei atribuie și dreptul de respingere a cererii. Prin urmare, proiectul de act normativ secundar nu este corelat</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat, în sensul în care se prevede în mod expres că participantul în instanță în cazul contestării deciziilor cu privire la spațiile de testare inovativă este Guvernul, aceasta fiind instituția care emite deciziile cu privire la proiectele de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei. (pct.92)</p> <p>În ceea ce privește art. 18 din Legea nr. 225/2024, acesta menționează că Comisia pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei emite recomandări de respingere, iar nu hotărâri, recomandările nefiind acte administrative.</p>

		cu legea primară - art.18 din Legea nr.225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în P L E N U L CONSILIULUI CONCURENȚEI materie de reglementare în domeniul energiei. Totodată, redacția definitivă a proiectului nu oferă claritate și previzibilitate în privința limitei subiecților ce vor purta responsabilitate și, eventual, cine va deține calitatea de participant în instanța de judecată - Comisia pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, Ministerul Energiei sau Guvernul la contestarea în instanța de judecată a deciziilor Comisiei de respingere a cererii, drept asigurat de lege.	
Expertizare			
Ministerul Justiției	Nr. 04/2-11521 din 27.12.2024	Urmare examinării proiectului hotărârii Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024), comunicăm următoarele. Sub aspectul intenției de reglementare, potrivit notei de fundamentare, proiectul de act normativ a fost elaborat în temeiul art. 6 lit. c) din Legea nr. 225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, care stabilesc atribuția Guvernului de a aproba Regulamentul de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă și Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei. Principalul aspect soluționat prin implementarea proiectului hotărârii Guvernului constă în implementarea mecanismului de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei, stimularea inovației în domeniul energiei, inclusiv accelerarea procesului prin care rezultatele inovării în sectorul energetic sunt introduse în circuitul comercial. Aceasta va aduce beneficii consumatorilor și va contribui la atingerea obiectivelor de decarbonizare asumate de Republica Moldova În context, raționamentele expuse de inițiator în notă reflectă motivul emiterii actului normativ.	Se acceptă. Textul a fost modificat.

		Totodată, aferent rigorilor normative se vor reține următoarele: La anexa nr. 1: În scopul respectării caracterului clar și concis al normei juridice, prevederile de la pct. 2 se vor reformula în sensul exprimării exacte a obiectului de reglementare.	
		La pct. 4: Se va revizui conținutul sbp. 4.1, or, potrivit art. 5 din Legea nr. 225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei, Comisia pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei gestionează și supraveghează implementarea proiectelor de testare inovativă. Totodată, după cuvântul „administrației” se va completa cu cuvântul „publice”.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		Sbp. 4.3 se va exclude deoarece, conform art. 7 lit. f) din Legea nr. 225/2024 organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei asigură funcționarea secretariatului Comisiei.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		La sbp. 4.5 textul „Legii No. 225/2024” se va substitui cu textul „Legii nr. 225/2024”.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		La sbp. 4.13 textul „de – spații” se va substitui cu cuvintele „de spații”.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		La sbp. 4.15 cuvintele „sau orice autoritate publică competentă” se va exclude, or, potrivit art. 9 alin. (1) din Legea nr. 225/2024 doar Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică este desemnată în calitate de autoritate competentă pentru a fi sesizată despre cazurile de încălcare a legislației în domeniul punerii în aplicare a proiectelor de testare inovativă. În context, autoritatea investită cu competențe de reglementare și de monitorizare a activităților din sectoarele energiei este Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (art. 8 alin. (1) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică).	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		La sbp. 4.16 cuvântul „facilitează” se va substitui cu cuvântul „asigură”.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		Norma la pct. 5 se va reformula deoarece în varianta expusă contravine art. 13 alin. (5) din Legea nr. 225/2024 în partea ce ține de actul Guvernului prin care se va constitui Comisia, or, potrivit pct. 159 sbp. 4) din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului	Se acceptă. Textul a fost modificat.

		nr. 610/2018, dacă legea nu prevede altfel, dispozițiile Guvernului se adoptă cu privire la aprobarea componenței nominale sau instituționale a comisiilor și altor platforme interguvernamentale de cooperare.	
		Totodată, urmează a fi reexaminată prevederea ce vizează termenul stabilit pentru constituirea Comisiei, or, normele de dispoziție se includ în textul hotărârii Guvernului și nu în Regulament. Observația dată este valabilă și pentru situațiile similare din pct. 8 și 41.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		Pct. 10 se va corela cu prevederile art. 13 alin. (5) din Legea nr. 225/2024.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		Prevederile pct. 12 și 13 se vor comasa, iar referința la actul prin care se desemnează membrii se va exclude ca fiind inutilă.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		Pct. 17 urmează a fi revizuit prin prisma art. 13 din Legea nr. 225/2024, care stabilește că, Comisia se întrunește în ședințe și nu în reuniuni, iar ședințele Comisiei sunt convocate de președinte, prin intermediul secretariatului, dar nu cu sprijinul acestuia. În context, relevăm că terminologia utilizată în actele normative trebuie să fie constantă, uniformă și să corespundă celei utilizate în alte acte normative, în legislația UE și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor legii (art. 54 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 100/2017).	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		Cu referire la excepțiile stabilite la pct. 22 și 23, se va analiza oportunitatea menținerii acestora, or, prin acordarea posibilității de a acționa prin derogare de la regula generală fără a stabili cazurile concrete când urmează a fi aplicată excepția, norma juridică capătă un caracter incert și interpretabil.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		La pct. 24, textul „pct. 24” se va substitui cu textul „pct. 23”.	Nu se acceptă. Conținutul punctelor menționate este distinct și nu permite comasarea acestora. Pct 23 stabilește obligația și termenul pentru comunicarea hotărârilor Comisiei, în timp ce pct. 24 reglementează

			aspectele legate de evidența acestor hotărâri.
		Prevederile de la pct. 28 și 29 reprezintă atribuțiile Comisiei, respectiv, se vor expune la pct. 4.	Nu se acceptă. Pct. 28 și 29 includ prevederi mai complexe, care nu se rezumă doar la atribuțiile Comisiei, ci stabilesc dispoziții menite să asigure procesul de cooperare și transparență.
		La pct. 30 se vor exclude cuvintele „organizare și” întrucât organizarea comisiei este reglementată de către Guvern prin acest proiect.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		Totodată, norma de la pct. 31 dublează prevederile de la pct. 30, respectiv, acestea se vor comasa.	Nu se acceptă. Conținutul punctelor menționate este distinct și nu permite comasarea acestora.
		La pct. 34, cuvintele „cu timp parțial” se vor exclude, întrucât, regimul de muncă se stabilește (negociază) pentru fiecare contract de muncă în parte.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		La pct. 35, în textul introductiv, cuvântul „puteri” se va substitui cu cuvântul „atribuții”.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		La pct. 38 se va analiza oportunitatea specificării modului în care se va îndeplini procesul-verbal, or, per a contrario nu este permisă consemnarea în alt mod desfășurarea inspecției (de exemplu, în mod mai detaliat sau desfășurat).	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		La sbp. 41.3. după cuvântul „Secretariatului” se va completa cu cuvântul „Guvernului”.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		În parafa de aprobare a Anexei la Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei se va exclude textul „nr. 1”, or, anexele se numerotează în cazul în care există cel puțin două (observația este valabilă și pentru pct. 19).	Se acceptă. Textul a fost modificat.

		<p>La anexa nr. 2: La pct. 1, pentru respectarea uzanțelor normative, cuvintele „prezentului Regulament” se vor substitui cu cuvântul „Regulamentului”.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>La sbp. 3.3, cuvintele „convențiilor și acordurilor” se vor substitui cu cuvântul „tratateelor”. Potrivit art. 2 din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale, tratat internațional reprezintă orice acord încheiat în scris de către Republica Moldova, destinat a produce efecte juridice și guvernat de normele dreptului internațional public, perfectat fie într-un instrument unic, fie în două sau mai multe instrumente conexe, oricare ar fi denumirea sa particulară (tratată, acord, convenție, act general, pact, memorandum, schimb de note, protocol, declarație, statut, act final, modus vivendi, aranjament etc., toate având valoare juridică egală).</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>La pct. 5 în prima propoziție se dispune posibilitatea depunerii cererii de aprobare semnată cu semnătură olografă sau semnătură electronică validă a reprezentantului legal sau autorizat al solicitantului. Atenționăm că, potrivit art. 362 din Codul civil nr. 1107/2002, un act juridic poate fi încheiat personal sau prin reprezentant. Actul juridic încheiat de o persoană (reprezentant) în numele unei alte persoane (reprezentat) în limitele împuternicirilor dă naștere, modifică sau stinge drepturile și obligațiile civile ale reprezentatului. Astfel, pentru a nu crea confuzii privind folosirea terminologiei, se propune excluderea cuvintelor „legal sau autorizat al” în tot cuprinsul proiectului (pct. 52);</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>La pct. 6, pentru utilizarea limbajului specific normativ, se va utiliza expresia „se aprobă”.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>La pct. 7: La sbp. 7.1, semnalăm că elementele de identificare urmează a fi expuse în conformitate cu prevederile Codului civil: sediul, domiciliul, adresa poștală, numărul înregistrării de stat, codul fiscal etc.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>La sbp. 7.8 lit. a), pentru o exprimare adecvată în context, recomandăm, substituirea cuvântului „Moldova” cu sintagma</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>

	„Republica Moldova”. Observația dată este valabilă pentru toate situațiile similare din proiect.	
	La pct. 18, se va revedea expresia „care se încadrează sub incidența Legii”, pentru o exprimare specifică stilului normativ.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
	La pct. 24, pentru respectarea art. 54 din Legea nr. 100/2017, care prevede că „verbele utilizate în text se vor expune la timpul prezent, forma afirmativă, pentru a se accentua caracterul imperativ al dispoziției respective”, este necesară înlocuirea verbului „va emite” cu verbul „emite”. Observația dată este valabilă pentru toate situațiile similare din proiect.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
	La pct. 28, semnalăm ca sintagma „Proiectul de Hotărâre de guvern este pregătit” nu este formulată într-un limbaj juridic, fiind necesară revederea acesteia și reformularea după cum urmează: „Proiectul Hotărârii Guvernului este elaborat”.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
	Pentru claritatea normei, recomandam reformularea cuprinsului pct. 29, după cum urmează: „După definitivare, proiectul hotărârii Guvernului se prezintă Comisiei și solicitantului, pentru consultare”.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
	Pct. 30 și 31, propunem a fi comasate, deoarece redacția pct. 31 derivă din cuprinsul pct. 30. Totodată, atenționăm că termenul „protocol” va fi substituit cu termenul „proces verbal”.	Se acceptă parțial. Conținutul punctelor menționate este distinct și nu permite comasarea acestora.
	La pct. 32, semnalăm că termenul „a reiniția” nu se regăsește în vocabularul limbii române și este recomandabil substituirea acestuia.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
	La pct. 33, pentru rigoare normativă, sintagma „va transmite de îndată” se va substitui cu cuvântul „transmite”.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
	La pct. 34 se va revizui sintagma „Hotărârile Guvernului”, întrucât punctele nu se întitulează, iar la sbp. 34.2 cuvintele „va adopta” se vor substitui cu cuvântul „adoptă”.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
	Cuprinsul pct. 36 este declarativ și urmează a fi revizuit sau exclus. Concomitent, atenționăm că, Comisia are atribuții de monitorizare și de verificare a activităților desfășurate în spațiul de testare inovativă (art. 29 și 30 din Legea nr. 225/2024), dar nu de supraveghere și efectuare a controalelor.	Se acceptă. Textul a fost modificat.

		<p>La fel, potrivit art. 31 din Legea nr. 225/2024, în scopul exercitării atribuțiilor de monitorizare și de verificare, secretariatul Comisiei efectuează inspecții, în conformitate cu procedura reglementată în Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei. În acest context, recomandăm revizuirea redacției pct. 41. Pct. 39 este expus greșit și se va exclude. Semnalăm că, în conformitate cu art. 31 alin. (1) din Legea nr. 225/2024, în scopul exercitării atribuțiilor de monitorizare și verificare, secretariatul Comisiei solicită toate informațiile și clarificările necesare.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>La sbp. 42.1, se va menține doar termenul „suspendare”, or, potrivit DEX-ului, noțiunea de „suspendare” presupune întreruperea temporară a unei acțiuni, iar la sbp. 42.2 cuvântul „luate” se va substitui cu cuvântul „întreprinse”.</p>	<p>Se acceptă. Textul pct.43 a fost modificat.</p>
		<p>La pct. 43 semnalăm caracterul imprecis al normei determinat de folosirea sintagmei „în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 225/2024”, fiind necesară înlocuirea acesteia cu o trimitere la articolele vizate.</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
		<p>La pct. 44, sunt lipsite de claritate expresiile „seriile cronologice” și „orice alte informații relevante”.</p>	<p>Se acceptă. Textul pct.45 a fost modificat.</p>
		<p>Pct. 48 este inutil, în măsura în care norma respectivă se regăsește în art. 32 alin. (7) din Legea nr. 225/2024, potrivit căruia, în cazul în care constată că rezultatele proiectului de testare inovativă trebuie transpuse în cadrul de reglementare, Comisia va propune Guvernului acțiunile necesare pentru modificarea legislației. Subsidiar, atragem atenția că în secțiunea 6 nu sunt inserate prevederi referitor la informațiile minime care trebuie să fie prezentate în raportul final și care trebuie să se regăsească în acest Regulament, în conformitate cu art. 32 alin. (1) din Legea nr. 225/2024.</p>	<p>Parțial se acceptă. Pct. 48 a fost redactat și nu poate fi exclus, deoarece reprezintă o normă care sprijină implementarea principiului accesibilității cadrului normativ pentru utilizatorul simplu. De asemenea, include aspecte suplimentare menite să asigure o reglementare mai clară și mai eficientă.</p>

			De asemenea, pct. 39, respectiv pct.45 detaliază informațiile minime pe care raportul intermediar și cel final ar trebui să le conțină.
		Pct. 50 se va exclude, deoarece dublează cuprinsul propoziției a doua din pct. 49.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		La pct. 52, se vor exclude cuvintele „din prezentul Regulament”. Potrivit art. 55 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		La pct. 51-57 se va reține că „se aprobă prelungirea duratei proiectului de testare”, dar nu „cererea de prelungirea aprobării duratei proiectului de testare inovativă” și „prelungire a duratei aprobării proiectului de testare inovativă”. Astfel, pentru claritatea normei, este necesară reformularea acestei expresii în toate cazurile.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		Pct. 58, referitor la situațiile de modificare a proiectului de testare inovativă, urmează a fi reexaminat prin prisma art. 23 alin. (3) din Legea nr. 225/2024, potrivit căruia, „Participantul asigură respectarea condițiilor pentru testele efectuate în cadrul proiectului de testare inovativă. În cazul unor modificări substanțiale ale proiectului de testare inovativă sau ale contextului care a condus la aprobarea acestuia, participantul informează Comisia în termen de 5 zile”. Deci, urmează a fi modificată atât denumirea secțiunii 8, cât și termenul menționat pentru informarea Comisiei.	Se acceptă parțial. Titlul secțiunii a fost modificat, pentru a asigura o terminologie uniformă cu Legea nr. 225/2024. În ceea ce privește modificările substanțiale ale proiectului reglementate de art. 23 alin. (3) din Legea nr. 225/2024, acestea privesc modificări survenite independent de voința participantului. Pentru a asigura însă un proces predictibil de implementare a

			proiectelor de testare inovativă, considerăm că se impune informarea Comisiei atunci când participantul intenționează să modifice în mod semnificativ proiectele aflate în stare de testare.
		La pct. 62, pentru precizia normei, sintagma „dezbate această cerere” se va substitui cu sintagma „examinează cererea de modificare a proiectului de testare inovativă”.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		La pct. 64, semnalăm că sintagma „pentru adoptarea unei Hotărâri de Guvern cu privire la proiectul de testare inovativă” urmează a fi substituită cu sintagma „pentru adoptarea unei Hotărâri de Guvern cu privire la modificarea proiectului de testare inovativă”, or, în cazul dat se are în vedere modificarea acestuia.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		La pct. 66, pentru corectitudinea informației juridice, urmează a fi precizată trimiterea la art. 3 alin. (1) care include condiții de eligibilitate.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		Redacția pct. 90 este inutilă, deoarece dublează cuprinsul pct. 89 în partea ce vizează elaborarea proiectului hotărârii Guvernului de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și prezentarea acestuia Guvernului spre aprobare.	Se acceptă. Textul a fost revizuit pentru a evita dublarea.
		Cuprinsul pct. 94 contravine prevederilor art. 9 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 225/2024, în corespundere cu care, elaborarea raportului anual privind inovația, constituie una din atribuțiile Comisiei și nu ale secretariatului Comisiei. La fel, semnalăm că, potrivit art. 33 din Legea nr. 225/2024, Comisia elaborează raportul anual privind inovarea în materie de reglementare în domeniul energetic pe baza rapoartelor finale prezentate în conformitate cu art. 32. Raportul anual privind inovarea în materie de reglementare în domeniul energetic se publică până la sfârșitul trimestrului al II-lea al fiecărui an. Subsidiar, atragem atenția că, în cuprinsul secțiunii 12 urmează a fi prevăzute cerințele	Se acceptă. Textul a fost modificat. De asemenea, pct. 95 prevede cerințele cu privire la conținutul raportului anual.

		privind conținutul raportului anual (a se vedea art. 33 alin. (2) din Legea nr. 225/2024).	
		Pct. 97 urmează a fi exclus, iar dispozițiile tranzitorii ce vizează emiterea de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei a unui ordin cu privire la forma, conținutul și modalitatea de depunere a cererii de aprobare, vor fi inserate în proiectul hotărârii Guvernului.	Se acceptă. Textul a fost modificat.
		Proiectul se va revizui în vederea eliminării neclarităților și greșelilor gramaticale. Conform prevederilor art. 54 din Legea nr. 100/2017 textul punctelor trebuie să aibă un caracter dispozitiv, să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări. În context, recomandăm, evitarea utilizării excesive în textul proiectului a termenului „poate”, care atribuie caracter ambiguu normei, deci nu este îndeplinită condiția previzibilității normei juridice. La elaborarea unui act normativ, autorul are obligația de a edicta norme care să respecte trăsăturile referitoare la claritate, precizie, previzibilitate și predictibilitate (Hotărârea Curții Constituționale nr. 6 din 19 martie 2019, § 39). La definitivarea proiectului se va ține cont de prevederile art. 52 alin. (2) și (3) din Legea nr. 100/2017, potrivit cărora punctele, de regulă, nu au denumire, sunt expuse fără utilizarea cuvântului „punct” și se însemnează consecutiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de punct, începând cu primul și terminând cu ultimul, de la începutul și până la sfârșitul actului normativ. Pentru interpretare corectă și aplicare comodă, punctele pot fi divizate în subpuncte care se numerotează prin adăugarea consecutivă a cifrelor arabe, până la gradul de detaliere necesar. Ținând cont de prevederea legală enunțată, subpunctele se vor renumera conform prevederilor legale enunțate (a se vedea: pct. 9 din anexa nr. 1; sbp. 7.2, 7.8 din anexa nr. 2).	Se acceptă. Textul a fost modificat.
Centrul Național Anticorupți	EHG24/102 29 din 20.12.2024	Raport de expertiză anticorupție la proiectul de hotărâre a Guvernului privind mecanismul de punere în aplicare a inovațiilor în domeniul energiei (număr unic 951/MEn/2024) Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii	Se acceptă. Textul a fost modificat.

nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I.Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1.Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul, iar autor nemijlocit este Ministerul Energiei, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Categoria actului normativ propus este Hotărâre a Guvernului, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.6 și art.14 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2.Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Potrivit art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:

- a)informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;
- b)punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;
- c)consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;
- d)examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e)informarea publicului referitor la deciziile adoptate".

Totodată, art.10 din Legea nr.239/2008 stabilește expres că:

„(1) Autoritatea publică asigură accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente acestora prin publicarea obligatorie a lor pe pagina web oficială a autorității publice, prin asigurarea accesului la sediul

	<p>autorității, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile, la solicitarea persoanei interesate.</p> <p>(2) Proiectul de decizie și materialele aferente acestuia se plasează pe pagina web oficială a autorității publice responsabile cel puțin pentru perioada recepționării și examinării recomandărilor".</p> <p>Materialele aferente proiectului, se regăsesc pe pagina web oficială a autorului și portalul particip. gov.md, după cum urmează: https://particip.gov.md/ro/document/stages/ministerul-energiei-in-conformitate-cu-prevederile-art-23-alin-1-din-legea-cu-privire-la-actele-normative-nr-1002017-anunta-despre-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-hotararii-guvernului-privind-mecanismul-de-punere-in-aplicare-a-inovatiilor-in-domeniul-energiei/13455 Astfel, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.</p> <p>1.3.Scopul anunțat și scopul real al proiectului</p> <p>Potrivit notei informative, proiectul are drept scop instituirea cadrului juridic pentru organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei și instituirea cadrului juridic pentru aprobarea și implementarea proiectelor de testare inovativă.</p> <p>1.4.Interesul public și interesele private promovate prin proiect</p> <p>Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile respectării recomandărilor vizate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.</p> <p>1.5.Justificarea soluțiilor proiectului</p> <p>1.5.1Suficiența argumentării din nota informativă.</p>	
--	---	--

	<p>În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „<i>nota de fundamentare care cuprinde:</i>”</p> <p>a) <i>denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ;</i></p> <p>b) <i>condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ;</i></p> <p>c) <i>obiectivele urmărite și soluțiile propuse;</i></p> <p>d) <i>analiza impactului de reglementare;</i></p> <p>e) <i>compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE;</i></p> <p>f) <i>avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ;</i></p> <p>h) <i>modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent;</i></p> <p>i) <i>măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ.</i>” Nota informativă a proiectului a fost structurată, potrivit exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.</p> <p>1.5.2 Argumentarea economică-financiară.</p> <p>Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „<i>d) analiza impactului de reglementare</i>”. Nota informativă a proiectului a fost structurată, potrivit exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.</p>	
	<p align="center">II.Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului</p> <p align="center">II.1.1.Limbajul proiectului</p> <p>Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „<i>textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]</i>”</p> <p>a) <i>se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]</i></p> <p>c) <i>terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]</i></p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>

- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
- g) se evită tautologiile juridice;
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"

Textul proiectului este expus, în mare parte, într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

Totodată, analiza redacției propuse denotă utilizarea unor *formule ambigui* ("de o înaltă reputație profesională", "și nu se pot afla în conflict de interese cu funcția de membru al Comisiei", "de natură patrimonială", "o hotărâre de retrimiteră", "expuse în Anexa prezentului regulament", "se retrage") și utilizarea unor *termeni nereglementați/terminologie neuniformă* ("încălcări grave", "o hotărâre de retrimiteră", "îndrumări specifice"), fapt care poate condiționa incertitudine la etapa implementării normelor și multiple riscuri de corupție.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

Prevederile proiectului necesită ajustate la exigențele vizate de standardele naționale anticorupție vizate de prevederile art.12 alin.(1), art.14 alin.(2) lit.b), art. 24 al Legii nr.82/2017, art.2 al Legii nr. 133/2016 și exigențele cadrului normativ primar de resort - art.16, art.23 alin.(4), art.28, art.29 alin. (2), art.16 al Legii nr.225/2024.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează activitatea desfășurată de către Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei și organului central de specialitate al administrației în domeniul energiei (Ministerul Energiei). Analiza prevederilor propuse, denotă unele curențe ce pot condiționa difuncționalitatea proceselor administrative reglementate, după cum urmează:

	<p>-insuficiența implementării restricțiilor (aplicabile candidaților) în contextul respectării regimului juridic al restricțiilor și limitărilor în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și cu migrarea agenților publici în sectorul privat conform prevederilor art.24 al Legii nr. 82/2017;</p> <p>-soluționarea conflictului de interese real;</p> <p>-consultarea publică a cererilor de aprobare aflate în procedura de examinare;</p> <p>-depunerea declarațiilor cu privire la interese/lipsa intereselor personale;</p> <p>-atribuții excesive de reglementare exercitate de către organul central de specialitate al administrației în domeniul energiei;</p> <p>-lipsa unui sistem de apreciere a gravității încălcării admise, fapt care va determina discreția absolută a membrilor Comisiei în sensul delimitării gravității încălcării și aplicării unor măsuri restrictive corespondente, etc.</p> <p>Deficiențele prenotate, sunt fost analizate suplimentar în cadrul compartimentului III al prezentului raport de expertiză anticorupție, cu înaintarea recomandărilor de rigoare.</p> <p>II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului</p> <p>Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.</p>	
	<p>III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului</p> <p>Anexa nr.1; Pct.7</p> <p>7. Organul central de specialitate al administrației în domeniul energiei nominalizează, prin ordinul ministrului, trei experți independenți recunoscuți la nivel internațional, conform pct.5 subpct.5.8, în urma unei proceduri transparente de selecție. Aceștia pot fi cetățeni moldoveni sau străini care se bucură <u>de o înaltă reputație</u></p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>

profesională, cu o experiență profesională de minim 8 ani în domeniul energetic, la nivel național și/sau internațional. Experții independenți nu pot fi funcționari publici, membri în conducerea, angajați sau consultanți ai întreprinderilor din domeniul energiei cu activitate în Republica Moldova și nu se pot afla în conflict de interese cu funcția de membru al Comisiei. Calitatea de expert este incompatibilă cu funcția de membru în conducerea, cu statutul de angajat sau consultant al întreprinderilor din domeniul energiei cu activitate în Republica Moldova în ultimii trei ani calendaristici, respectiv nu pot deține acțiuni sau interese financiare directe sau indirecte în întreprinderilor din domeniul energiei cu activitate în Republica Moldova.

Obiecții:

Primo, cu referire la expresia "*de o înaltă reputație profesională*", se remarcă faptul că aceasta atribuie caracter ambiguu normei, fapt care denotă neîntrunirea exigențelor de calitate a legii vizate de art.54 al Legii nr.100/2017. Implementarea normei în redacția propusă poate condiționa interpretarea subiectivă a normei și multiple riscuri aferente delimitării eligibilității unui anumit candidat.

Subsecvent, cu referire la expresia "*și nu se pot afla în conflict de interese cu funcția de membru al Comisiei*", se evidențiază prevederile art.12 alin.(1) al Legii nr.82/2017, după cum urmează: *Articolul 12. Respectarea regimului juridic al incompatibilităților, al restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate*

(1) Pentru exercitarea eficientă și dezinteresată a atribuțiilor agentului public, desfășurarea activității sale profesionale este incompatibilă cu alte funcții, calități sau activități, cu excepția celor stabilite de Constituție sau legi organice. Întru evitarea promovării intereselor personale și asigurarea respectării interesului public, agentul public care ocupă o funcție publică, inclusiv o funcție publică cu statut special sau o funcție de demnitate publică, respectă restricția de desfășurare a activității profesionale în raporturi ierarhice nemijlocite cu o rudă directă sau cu o rudă prin afinitate în cadrul aceleiași entități publice. Activitatea profesională a agentului public

care ocupă o funcție publică, inclusiv o funcție publică cu statut special sau o funcție de demnitate publică, precum și a altor subiecți ai declarării averii și intereselor personale, se supune limitărilor de publicitate pentru a evita favorizarea entităților din sectorul privat. Conducătorul entității publice respectă regimul juridic al incompatibilităților, al restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate, completat, după caz, cu reguli specifice fiecărei categorii de agenți publici, prevăzute de legislația specială care reglementează activitatea acesteia.

În cele din urmă, se remarcă lipsa unei referințe la restricții (aplicabile candidaților) în contextul respectării regimului juridic al restricțiilor și limitărilor în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și cu migrarea agenților publici în sectorul privat conform prevederilor art.24 al Legii nr.82/2017, după cum urmează:

) Pentru a asigura funcționarea entității publice în interes public și în afara conflictelor de interese, persoanele care au ocupat o funcție publică, inclusiv o funcție publică cu statut special sau o funcție de demnitate publică, precum și alți subiecți ai declarării averii și intereselor personale, care au migrat în sectorul privat (în continuare – foști agenți publici), conducătorii entităților publice, agenții publici subiecți ai declarării averii și intereselor personale și autoritățile anticorupție responsabile urmează să asigure respectarea regimului de restricții și limitări în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu (în continuare – regim juridic al restricțiilor și limitărilor postangajare), completat, după caz, cu reguli specifice fiecărei categorii de agenți publici, prevăzute în legislația specială care reglementează activitatea categoriei respective.

) Agentul public subiect al declarării averii și intereselor personale este obligat să comunice în scris, în termen de 3 zile lucrătoare, conducătorului entității publice în care activează sau, după caz, Autorității Naționale de Integritate despre toate ofertele de muncă pe

	<p><i>care intenționează să le accepte dacă aceste locuri de muncă pot genera un conflict de interese.</i></p> <p><i>a) Fostul agent public prevăzut la alin.(1) este obligat să întreprindă următoarele măsuri în vederea asigurării respectării regimului juridic al restricțiilor și limitărilor postangajare:</i></p> <p><i>a) să evite obținerea beneficiilor neprevăzute de lege sau de contractul individual de muncă datorită funcției deținute anterior, inclusiv datorită informațiilor de serviciu obținute în exercitarea funcției respective;</i></p> <p><i>b) să evite, timp de un an, angajarea în organizații comerciale și necomerciale dacă, pe parcursul ultimului an de activitate în cadrul entității publice, înainte de încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu, a avut atribuții directe de supraveghere și/sau control al acestor organizații;</i></p> <p><i>c) să evite, timp de un an, încheierea contractelor comerciale cu entitatea publică în care a activat pe parcursul ultimului an înainte de încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu;</i></p> <p><i>să evite, timp de un an, exercitarea atribuțiilor de reprezentare a intereselor persoanelor fizice și juridice în fața entității publice în care a activat pe parcursul ultimului an înainte de încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu</i></p> <p>Recomandări:</p> <p>Revizuirea expresiei "<i>de o înaltă reputație profesională</i>", în sensul concretizării aspectelor vizate.</p> <p>Reconsiderarea expresiei "<i>și nu se pot afla în conflict de interese cu funcția de membru al Comisiei</i>", prin prisma art.12 alin.(1) al Legii nr.82/2017.</p> <p>Completarea normei cu referințe la restricții (aplicabile candidaților) în contextul respectării regimului juridic al restricțiilor și limitărilor în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și cu migrarea agenților publici în sectorul privat conform prevederilor art.24 al Legii nr.82/2017.</p> <p>Factori de risc:</p>	
--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive ● Lacună de drept ● Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive ● Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative <p>Lipsa responsabilității clare pentru încălcări</p> <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - conflict de interese și/sau favoritism - îmbogățire ilicită - influențare necorespunzătoare - nerespectare a regimului cadourilor - încălcare a incompatibilităților în funcția publică - încălcare a restricțiilor în ierarhie în funcția publică - delapidarea fondurilor și/sau a patrimoniului - trafic de influență <p>abuz de serviciu</p> <ul style="list-style-type: none"> - depășire a atribuțiilor de serviciu <ul style="list-style-type: none"> ● Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - conflict de interese și/sau favoritism - încălcare a incompatibilităților în funcția publică - încălcare a restricțiilor în ierarhie în funcția publică <p>- abuz de serviciu</p> <p>depășire a atribuțiilor de serviciu</p>	
	<p style="text-align: center;">Anexa nr.1, pct.19</p> <p>19. În vederea pregătirii ședinței în care se examinează un proiect de testare inovativă, membrii Comisiei depun la Secretariatul Comisiei o declarație, în formatul prevăzut în anexa nr. 1, cu privire la lipsa incidenței unui conflict de interese. În cazul identificării unor situații de conflict <u>expuse în Anexa prezentului regulament</u>, membrul Comisiei <u>se retrage</u> de la luarea deciziilor individuale sau locul acesteia este substituit cu un membru supleant, după caz.</p> <p style="text-align: center;">Obiecții:</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>

Conform prevederilor art.14 alin.(1)-(2) al Legii nr.82/2017: (1) *În vederea asigurării servirii interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, agenții publici, împreună cu conducătorul entității publice și, după caz, cu Autoritatea Națională de Integritate, sînt obligați să identifice și să trateze conflictele de interese care apar în activitatea lor profesională în termenele și modul prevăzute de Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.*

(2) *Agentul public are următoarele obligații în legătură cu identificarea și tratarea conflictelor de interese, care se îndeplinesc în condițiile legislației speciale:*

a) *să declare în scris, în termen de 3 zile, conducătorului entității publice despre conflictul de interese real apărut în cadrul activității sale profesionale, explicînd natura conflictului de interese și cum acesta influențează sau poate influența exercitarea imparțială și obiectivă a atribuțiilor sale;*

să evite consumarea conflictului de interese prin abținere de la exercitarea atribuțiilor sale în măsura în care acestea sînt amenințate de conflictul de interese, pînă la soluționarea acestuia.

Recomandări:

Excluderea expresiei "expuse în Anexa prezentului regulament", substituirea cuvintelor "se retrage" cu prevederile aplicabile ale art.14 alin.(2) lit.b) al Legii nr.82/2017 citate supra.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
 - Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
 - Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Lipsa responsabilității clare pentru încălcări

Riscuri de corupție:

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
 - trafic de influență
 - abuz de serviciu
 - depășire a atribuțiilor de serviciu
 - conflict de interese și/sau favoritism

	<ul style="list-style-type: none"> - îmbogățire ilicită - influențare necorespunzătoare - nerespectare a regimului cadourilor ● Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu <p>conflict de interese și/sau favoritism</p>	
	<p>Anexa nr.1, pct.25; Anexa nr.2, pct.17-18, Pct.32-33, pct.49, pct.56</p> <p>25. În caz de imposibilitatea participării fizice a unui membru al Comisiei, la solicitarea motivată a membrului Comisiei aflat în această situație, președintele Comisiei <u>poate decide</u> participarea acestuia, prin intermediul unor mijloace electronice de comunicare la distanță de natură să asigure securitatea și confidențialitatea ședinței și a documentelor analizate.</p> <p>17. În funcție de specificul și complexitatea cererii de aprobare, <u>secretariatul Comisiei poate organiza</u>, ori de câte ori consideră necesar, consultări publice referitoare la cererile de aprobare aflate în procedura de examinare.</p> <p>18. În cazul proiectelor de testare inovativă care se încadrează sub incidența Legii nr.86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului și care pot avea un impact semnificativ asupra mediului sau asupra comunităților locale, Comisia, prin secretariat, organizează consultări publice, care implică toate părțile interesate relevante, perioada de consultare publică fiind cel puțin 30 de zile.</p> <p>32. În cazul în care solicitantul nu comunică acordul de a continua proiectul de testare inovativă în condițiile prezentate în proiectul de Hotărâre de Guvern sau în cazul în care Comisia respinge prevederile proiectului de Hotărâre de Guvern, organul central de specialitate al autorităților administrației publice în domeniul energiei poate introduce modificările propuse de solicitanți și/sau de Comisie <u>și poate reiniția procesul de consultare intraguvernamentală prevăzut la pct.27 – 31</u>. În cadrul ședințelor Comisiei, pot avea loc consultări cu solicitantul sau cu orice părți terțe relevante, ori de câte ori este</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>

necesar, pentru obținerea acordului solicitantului și/sau majoritatea calificată a membrilor Comisiei pentru a recomanda Guvernului să aprobe proiectul de testare inovativă.

33. După finalizarea procedurii de consultare interguvernamentală, în cazul în care în solicitantul comunică acordul de a continua proiectul de testare inovativă în condițiile prezentate în proiectul de Hotărâre de Guvern, iar Comisia aprobă prevederile proiectului de Hotărâre de Guvern prin vot cu majoritatea simplă, organul central de specialitate al autorităților administrației publice în domeniul energiei va transmite de îndată Guvernului proiectul de Hotărâre de Guvern.

49. În cazul în care, pe parcursul punerii în aplicare a proiectului de testare inovativă, se constată justificarea prelungirii perioadei de testare, durata punerii în aplicare a proiectului poate fi prelungită cu o perioadă de maximum 5 ani. Participantul solicită prelungirea duratei proiectului de testare inovativă cu cel puțin 3 luni înainte de expirarea acestuia și furnizează Comisiei toate informațiile pe care le consideră necesare pentru a motiva prelungirea.

56. Prelungirea duratei unui proiect de testare inovativă poate fi aprobată dacă se îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

Obiecții:

Prim-plan se remarcă caracterul neuniform al terminologiei utilizate întru delimitarea generică a unui proces (intraguvernamentală/interguvernamentală). Terminologia utilizată neuniform poate provoca practici vicioase de interpretare a sensului normei, și anume, tratarea ca fenomene diferite a aceluiași fenomen, din cauza numirii diferite a lui sau tratarea ca același fenomen a fenomenelor distincte din motivul confundării a două noțiuni diferite în textul reglementării. în rezultat, pot apărea abuzuri din partea exponenților sectoarelor și public, și privat.

Determinarea competenței după formulă „este în drept”, „poate” este o modalitate coruptibilă de determinare a competențelor când formulează ca drepturi, obligațiile/îndatoririle entităților/agenților

		<p>publici. Coruptibilitatea acestui element rezidă în discreția agenților publici, care apare în cazul utilizării unor asemenea determinări permissive ale competențelor lor, care urmau a fi stabilite de o manieră imperativă. Această discreție poate fi folosită în mod abuziv de către agenții publici, pentru a nu-și executa obligațiile sale legale tocmai în virtutea caracterului permisiv al formulării competențelor sale. Riscul de coruptibilitate a acestor norme crește în cazul în care lipsesc criteriile pentru a stabili în ce cazuri agentul public „este în drept” sau „poate” și în ce cazuri este în drept și poate să nu-și realizeze competențele.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Apreciind prin prisma art.54 al Legii nr.100/2017 coroborat art.32 cod administrativ, se recomandă uniformizarea terminologiei și revizuirea formulei permissive de reglementare a activității agenților publici vizați supra.</p> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Utilizarea neuniformă a termenilor ● Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative <p>Stabilirea unui drept al entității publice în loc de o obligație</p> <p>Riscuri de corupție:</p> <p>Generale</p>	
		<p>Anexa nr.1, Pct.41</p> <p>41. În termen de 7 zile de la data intrării în vigoare a prezentului Regulament:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organul central de specialitate al autorităților administrației publice în domeniul energiei <u>va transmite Guvernului și, în copie, secretariatului Guvernului,</u> reprezentanții nominalizați pentru funcția de membru în Comisie, respectiv de supleant al membrului în Comisie, precum și trei persoane nominalizate pentru funcția de membri în Comisie, având calitatea de experți independenți recunoscuți la nivel internațional; 2. Organul central de specialitate al autorităților administrației publice pentru resurse naturale și mediu <u>va transmite Guvernului și, în copie, secretariatului Guvernului,</u> reprezentanții nominalizați pentru funcția 	<p>Se acceptă.</p> <p>Textul a fost modificat.</p>

	<p>de membru în Comisie, respectiv de supleant al membrului în Comisie;</p> <p>3. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică <u>va transmite Guvernului și, în copie, Secretariatului</u>, reprezentanții nominalizați pentru funcția de membru în Comisie, respectiv de supleant al membrului în Comisie;</p> <p>4. Serviciul de Informații și Securitate <u>va transmite Guvernului și, în copie, secretariatului Guvernului</u>, reprezentanții nominalizați pentru funcția de membru în Comisie, respectiv de supleant al membrului în Comisie;</p> <p>5. Universitatea Tehnică a Moldovei va transmite <u>Guvernului și, în copie, secretariatului Guvernului</u>, reprezentanții nominalizați pentru funcția de membru în Comisie, respectiv de supleant al membrului în Comisie;</p> <p>6. Centrul Național pentru Energie Durabilă va transmite <u>Guvernului și, în copie, secretariatului Guvernului</u>, reprezentanții nominalizați pentru funcția de membru în Comisie, respectiv de supleant al membrului în Comisie;</p> <p>Institutul de Energetică <u>va transmite Guvernului și, în copie, secretariatului Guvernului</u>, reprezentanții nominalizați pentru funcția de membru în Comisie, respectiv de supleant al membrului în Comisie.</p> <p>Obiecții:</p> <p>Cu referire la expresia "<i>va transmite Guvernului și, în copie, secretariatului Guvernului,</i>" se accentuează faptul că, din punct de vedere procedural, demersurile adresate Executivul sunt procesate de către secretariat (Cancelaria de Stat).</p> <p>Recomandări:</p> <p>Apreciind prin prisma exigențelor vizate de prevederile art.54, se recomandă excluderea expresiei "<i>și, în copie, secretariatului Guvernului,</i>"</p> <p>Factori de risc:</p> <p>Altceva</p> <p>Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative</p>	
--	--	--

	<p>Atribuții paralele</p> <p>Riscuri de corupție: Generale</p> <p>Anexa nr. 1 la Regulamentul privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei</p> <p>DECLARAȚIE</p> <p>Subsemnatul (a),, [...] declar pe propria răspundere următoarele: [...] nu am un <u>interes personal de natură patrimonială</u> care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor privind examinarea proiectului de testare inovativă ce face obiectul procedurii de examinare ori angajamente cu persoane care au un interes de natură să îmi afecteze imparțialitatea în procesul de examinare;</p> <p>sau</p> <p>[...] am un <u>interes personal de natură patrimonială</u> care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor privind examinarea proiectului de testare inovativă ce face obiectul procedurii de examinare ori angajamente cu persoane care au un interes de natură să îmi afecteze imparțialitatea în procesul de examinare; [...]</p> <p>Obiecții:</p> <p>Conform prevederilor art.2 al Legii nr.133/2016: <i>conflict de interese – situația în care subiectul declarării are un <u>interes personal</u> ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;</i></p> <p>Recomandări:</p> <p>Excluderea expresiei "<i>de natură patrimonială</i>".</p> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Utilizarea neuniformă a termenilor ● Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative ● Lipsa responsabilității clare pentru încălcări ● Concurența normelor de drept <p>Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public)</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>
--	--	--

	<p style="text-align: center;">Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Generale ● Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - trafic de influență - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism - îmbogățire ilicită - influențare necorespunzătoare - nerespectare a regimului cadourilor ● Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu <p>conflict de interese și/sau favoritism</p>	
	<p style="text-align: center;">Anexa nr.2, pct.6, pct.97</p> <p>6. <u>Forma și conținutul cererii</u> de aprobare se adoptă prin ordin al ministrului organului central de specialitate al administrației în domeniul energiei.</p> <p>97. În termen de 10 zile de la data intrării în vigoare a prezentului regulament, organul central de specialitate al autorităților administrației publice în domeniul energiei va emite un ordin cu privire la <u>forma, conținutul și modalitatea de depunere a cererii de aprobare.</u></p> <p style="text-align: center;">Obiecții:</p> <p>Prevederile proiectului citate supra, operează cu norme de blanchetă, or transmit organului central de specialitate al autorităților administrației publice în domeniul energiei, drepturi de reglementare normativă în domenii care îi depășesc competențele (de a aproba, în mod autonom, reglementări cu caracter normativ). Normele de blanchetă contribuie la apariția altor elemente cu risc puternic de coruptibilitate: lărgirea atribuțiilor discreționare, stabilirea aleatorie a termenelor pentru prestarea serviciilor, cerințe</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>

exagerate/adaptate convenției unor anumite persoane pentru realizarea unor drepturi etc.

Circumstanța în speță, poate determina exercitarea unor atribuții extensive de reglementare de către entitate, or redacția propusă a normelor - asigură posibilitatea stabilirii regulilor convenabile de însăși entitatea responsabilă de executarea legii (autorul nemijlocit al proiectului). În context se remarcă faptul că potrivit art.16 al Legii nr.225/2024 cu privire la spațiile de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei: *Articolul 16. Solicitarea de aprobare a unui proiect de testare inovativă de către întreprinderea sau persoana fizică interesată*

- 1) *O întreprindere sau o persoană fizică interesată de aprobarea unui proiect de testare inovativă poate depune o solicitare de aprobare a acestuia.*
- 2) *Procedura și condițiile de aprobare a proiectelor de testare inovativă sunt stabilite în Regulamentul de punere în aplicare a proiectelor de testare inovativă.*

Astfel, apreciind prin prisma art.29 alin.(2), art.16 al Legii nr.225/2024 coroborat art.32 cod administrativ, se remarcă faptul că atribuția de reglementare în context poate fi exercitată doar sub aspectul reglementării unor aspecte tehnice ce vizează *modelul* cererii prenotate, excluzând prerogativa reglementării unor cerințe de conținut sau procedurale suplimentare.

Recomandări:

Reglementarea în conținutul proiectului a tuturor aspectelor de ordin material și procedural (conținutul și modalitatea de depunere a cererii de aprobare) și rezumarea atribuțiilor entității publice de reglementare la aprobarea *modelului* cererii depuse în context.

Factori de risc:

- Atribuții excesive, improprii sau contrare statutului entității publice
- Atribuții extensive de reglementare

	<ul style="list-style-type: none"> ● Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative ● Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor/Obligații excesive <p>Norme de blanchetă defectuoase</p> <p style="text-align: center;">Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Generale ● Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - trafic de influență - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism - îmbogățire ilicită - influențare necorespunzătoare - nerespectare a regimului cadourilor - corupere pasivă - corupere activă ● Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> abuz de serviciu <ul style="list-style-type: none"> - depășire a atribuțiilor de serviciu conflict de interese și/sau favoritism 	
	<p style="text-align: center;">Anexa nr.2 pct.24.2.</p> <p>24. Comisia analizează și dezbate în ședință cererea de aprobare și va emite, după caz: [...] 24.2. o <u>hotărâre de retrimiter</u>e a solicitării la secretariatul Comisiei pentru o analiză suplimentară, indicând aspectele care trebuie analizate, repectiv avizele și opiniile care trebuie solicitate în mod suplimentar, precum și un termen de recomandare cu privire la îndeplinirea deciziei sale de către secreteriatul Comisiei.</p> <p style="text-align: center;">Obiecții:</p> <p>Cu referire la noțiunea "<i>o hotărâre de retrimiter</i>e", apreciind prin prisma normelor de tehnică legislativă, se remarcă faptul că nu corelează cu terminologia specifică și practica de reglementare în context.</p> <p style="text-align: center;">Recomandări:</p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>

	<p><i>Substituirea expresiei "o hotărâre de retrimiteră", cu expresia "o hotărâre de restituire".</i></p> <p>Factori de risc: Utilizarea neuniformă a termenilor</p> <p>Riscuri de corupție: Generale</p>	
	<p>Anexa nr.2, pct.35</p> <p>35. Hotărârea de Guvern de aprobare a punerii în aplicare a proiectului de testare inovativă va cuprinde cel puțin următoarele elemente: [...]</p> <p>35.3. <u>derogările temporare</u> de la cadrul de reglementare aplicabil de care beneficiază proiectul de testare inovativă;</p> <p>35.9. sancțiunile aplicabile în caz de încălcare a prevederilor Hotărârii de Guvern, inclusiv condițiile de încetare a proiectului de testare inovativă <u>în caz de încălcări grave</u>;</p> <p>1. Guvernul va adopta o Hotărâre de lansare a apelului de selecție tematică pentru proiecte de testare inovativă care va cuprinde cel puțin următoarele elemente:</p> <p>3. menționarea <u>derogărilor temporare</u> de la cadrul de reglementare aplicabil de care beneficiază proiectul de testare inovativă; <u>sancțiunile aplicabile</u> în caz de încălcare a prevederilor Hotărârii de Guvern, inclusiv condițiile de încetare a proiectelor de testare inovativă în caz de <u>încălcări grave</u>;</p> <p>Obiecții:</p> <p>Primo, cu referire la noțiunea de "<i>încălcări grave</i>", se remarcă faptul că atât prevederile proiectului cât și prevederile Legii nr. 225 din 31 iulie 2024 (în temeiul căreia acesta a fost elaborat), nu delimitează un sistem de apreciere a gravității încălcării admise, fapt care va determina discreția absolută a membrilor Comisiei în sensul delimitării gravității încălcării și aplicării unor măsuri restrictive corespondente. În context, se remarcă prevederile art.23 alin.(4) al Legii nr. 225 din 31 iulie 2024 după cum urmează: (4) <i>În cazul în care, pe parcursul funcționării sale, proiectul nu mai îndeplinește una dintre condițiile de</i></p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>

eligibilitate prevăzute la art.3 alin.(1), sunt încălcate condițiile prevăzute în hotărârea de aprobare sau prevederile actelor normative care reglementează sectorul energetic aplicabile activităților desfășurate sau în cazul în care există o amenințare cu privire la interesul public ori la siguranța consumatorilor, organul central de specialitate obligă participantul să remedieze, în termen de 15 zile de la data notificării, încălcările sau deficiențele identificate.

Conform art.5 al Legii nr. 225/2024: hotărâre de aprobare – hotărâre a Guvernului prin care, în conformitate cu prevederile prezentei legi, se aprobă un proiect de testare inovativă, în baza căreia participantul deține drepturile și obligațiile de a desfășura activități pentru a crea produse, tehnologii, servicii, modele de afaceri și noi abordări inovatoare în domeniul energiei și care beneficiază de derogări de la prevederile legale în domeniul energiei, al exploataării și al racordării instalațiilor de producere a energiei sau de la orice alte prevederi legale specificate la dispozițiile tranzitorii care împiedică sau îngreunează în mod substanțial punerea în aplicare a proiectului de testare inovativă. Derogările de la prevederile legale se aplică în conformitate cu legislația;

Derogările în speță sunt vizate de Anexa la Legea nr. 225/2024.

Prin urmare, cu referire la redacția propusă la pct.35.3., 91.3. se remarcă insuficiența corelării cu cadrul normativ primar, fapt care poate determina riscul exercitării unor atribuții extensive de reglementare de către entitățile vizate de în context de elaborarea/aprobarea hotărârii de Guvern de aprobare a punerii în aplicare a proiectului de testare inovativă /lansare a apelului de selecție tematică pentru proiecte de testare inovativă.

Atenționăm că, actele normative se elaborează în funcție de ierarhia lor, de categoria acestora și de autoritatea publică

competență să le adopte. În conformitate cu art. 102 din Constituție, art. 36-37 din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, art. 3, 7, 14 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, hotărârile Guvernului se adoptă pentru exercitarea atribuțiilor constituționale și celor ce decurg din Legea cu privire la Guvern, precum și pentru organizarea executării legilor.

În aceeași ordine de idei, urmând jurisprudența Curții Constituționale, atenționăm că, Guvernul, fiind o autoritate a puterii executive, are rolul de a executa legile. Hotărârea Guvernului este un act juridic secundum legem, Guvernul, exercitând atribuția de executare a legilor, la promovarea unor acte normative nu poate intra în aria de competență a autorității legislative. În acest sens, subliniem că, Curtea Constituțională a menționat că, actul normativ subordonat legii nu poate conține norme primare, iar conținutul actului normativ urmează să fie în strictă corespundere cu normele și scopul legii sau ale actului normativ superior și nu poate introduce reglementări noi, altele decât cele stabilite de lege sau actul superior. De asemenea, actul normativ nu poate interveni în domenii nereglementate de lege (Hotărârea Curții Constituționale nr. 29 din 28 octombrie 2016, §71).

Astfel, analizând prin prisma art.3, 7, 14 al Legii cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017, se remarcă faptul că aplicarea prevederilor proiectului citate supra, în redacția propusă, poate periclita coerența, consecutivitatea, stabilitatea și predictibilitatea normelor juridice și determina precondiții pentru exercitarea unor atribuții extensive de reglementare de către Executiv.

Recomandări:

Apreciind prin prisma principiilor activității de legiferare vizate de art.3 al Legii nr.100/2017, se recomandă revizuirea pct.35.9./91.4 prin prisma art.23 alin.(4) al Legii nr. 225 din 31 iulie 2024.

	<p>Completarea prevederilor pct.35.3., 91.3. cu expresia "prevăzute de Anexa la <i>Legea nr. 225/2024.</i>" după cuvintele "<i>derogărilor temporare</i>".</p> <p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Introducerea termenilor noi care nu au o definiție în legislație sau în proiect <p>Concurența normelor de drept</p> <p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Generale ● Încurajarea sau facilitarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - corupere activă - corupere pasivă - trafic de influență - abuz de serviciu - depășire a atribuțiilor de serviciu - conflict de interese și/sau favoritism - îmbogățire ilicită <p>influențare necorespunzătoare</p> <ul style="list-style-type: none"> - nerespectare a regimului cadourilor <ul style="list-style-type: none"> ● Legalizarea actelor de: <ul style="list-style-type: none"> - conflict de interese și/sau favoritism <p>influențare necorespunzătoare</p>	
	<p>Anexa nr.2 pct.86</p> <p>86. În cazul în care participanții, solicitanții sau potențialii solicitanți solicită <u>îndrumări specifice</u>, Comisia, pe baza recomandărilor secretariatului Comisiei, <u>poate oferi</u> astfel de <u>îndrumări</u> prin intermediul Secretariatului sau sub forma unei <u>scrisori de îndrumare</u>, în măsura în care acest lucru este compatibil cu prioritățile sale de aplicare a dispozițiilor Legii nr. 225/2024.</p> <p>Obiecții:</p> <p>Conform prevederilor art.28 al Legii nr.225/2024: <i>Articolul 28. Solicitarea de consiliere și suport</i></p>	<p>Se acceptă. Textul a fost modificat.</p>

- 1) *Orice întreprindere sau persoană fizică care are un interes legitim și îndeplinește condițiile prevăzute la alin.(2) poate solicita consiliere și suport cu privire la punerea în aplicare a prezentei legi, la aplicabilitatea oricărei alte prevederi legale relevante și la funcționarea în spațiul de testare inovativă.*
- 2) *La primirea unei solicitări de consiliere și suport, Comisia emite o adresă de consiliere și suport sub rezerva îndeplinirii cumulative a următoarelor condiții:*
- a) *solicitarea unei adrese de consiliere și suport pune în discuție o problemă nouă sau nerezolvată de aplicare a prevederilor legale, pentru care nu există suficientă claritate în cadrul juridic existent și nici suficiente orientări generale, disponibile în mod public în practica decizională sau în adresele sale anterioare;*
- b) *există un interes public în furnizarea de îndrumări, deoarece evaluarea, în primă fază, a solicitării de consiliere și suport indică faptul că o clarificare a aplicabilității prezentei legi, a oricărei alte prevederi legale relevante și/sau a funcționării în cadrul unui spațiu de testare inovativă va contribui la o certitudine juridică adecvată și va încuraja activitățile inovatoare în cadrul spațiului de testare inovativă;*
- c) *îndrumările solicitate sunt compatibile cu prioritățile sale în materie de punere în aplicare a prezentei legi.*
- 3) *Îndrumările informale, precum și consilierea și sprijinul, furnizate în temeiul alin.(2), reflectă observațiile Comisiei cu privire la faptele care i-au fost prezentate și nu creează drepturi sau obligații pentru întreprinderea sau pentru persoana fizică care a solicitat consiliere și/sau suport ori pentru orice altă terță parte.*

Recomandări:

Apreciind prin prisma prin prisma art.3, 7, 14 al Legii cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017, se recomandă substituirea cuvintelor "*îndrumări specifice*" cu cuvintele "*consiliere și suport*" și substituirea expresiei "*poate oferi astfel de îndrumări*" cu expresia "*emite o adresă de consiliere*".

		<p style="text-align: center;">Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive <p style="text-align: center;">Riscuri de corupție:</p> <p>Generale</p>	
		<p style="text-align: center;">IV Concluzia expertizei</p> <p>Potrivit notei informative, proiectul are drept scop instituirea cadrului juridic pentru organizarea și funcționarea Comisiei pentru spații de testare inovativă în materie de reglementare în domeniul energiei și instituirea cadrului juridic pentru aprobarea și implementarea proiectelor de testare inovativă.</p> <p>Autorul a prezentat <i>Sinteza</i> avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul definitiv al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.36 al Legii nr.100/2017, coroborat art.28 al Legii nr.82/2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție.</p> <p>În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost structurată, potrivit exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.</p> <p>Prevederile proiectului necesită ajustate la exigențele vizate de standardele naționale anticorupție vizate de prevederile art.12 alin.(1), art.14 alin.(2) lit.b), art. 24 al Legii nr.82/2017, art.2 al Legii nr. 133/2016 și exigențele cadrului normativ primar de resort - art.16, art.23 alin.(4), art.28, art.29 alin. (2), art.16 al Legii nr.225/2024. Analiza prevederilor propuse, denotă unele curențe ce pot condiționa difuncționalitatea proceselor administrative reglementate, după cum urmează:</p>	

	<p>insuficiența implementării restricțiilor (aplicabile candidaților) în contextul respectării regimului juridic al restricțiilor și limitărilor în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și cu migrarea agenților publici în sectorul privat conform prevederilor art.24 al Legii nr. 82/2017;</p> <p>soluționarea conflictului de interese real;</p> <p>consultarea publică a cererilor de aprobare aflate în procedura de examinare;</p> <p>depunerea declarațiilor cu privire la interese/lipsa intereselor personale;</p> <p>atribuții excesive de reglementare exercitate de către organul central de specialitate al administrației în domeniul energiei;</p> <p>lipsa unui sistem de apreciere a gravității încălcării admise, fapt care va determina discreția absolută a membrilor Comisiei în sensul delimitării gravității încălcării și aplicării unor măsuri restrictive corespunzătoare, etc.</p> <p>Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile respectării recomandărilor vizate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.</p>	
--	--	--

Secretară de Stat

Cristina PERETEATCU